

LANDSKAPS
ARKEOLOGERNA

KULTURMILJÖVETARE OCH KUNSKAPSFÖRMEDLARE
I RIKSTÄCKANDE SAMVERKAN
www.landskapsarkeologerna.se

Lena Berg Nilsson, Lennart Klang & Ola Nilsson

Trysslinge

Särskild arkeologisk utredning etapp 1

**inför planerat vindkraftsprojekt inom fastigheterna
Norrboda 5:2 och Grytfors 1:2 i Degerfors kommun samt
Laxåskogen 1:116, 1:305, 1:254 och Torpaskogen 7:12
i Laxå kommun, Örebro län, år 2013**

Omslagsbild: Lämningar efter kolarkoja i bildens nedre del till höger. Bakom ser man kolbottnar med svag välvning på liten moränförhöjning i flack skogsmark (LK 2013:117). Foto från V: Lennart Klang 2013.

Administrativa uppgifter

Länsstyrelsens dnr:	431-2691-2013
Arbetsföretag (finansiär):	NV Nordisk Vindkraft AB
Uppdragstyp:	Särskild utredning enligt KML, etapp 1
Län	Örebro
Landskap:	Närke och Västergötland
Kommuner:	Degerfors och Laxå
Socknar:	Finnerödja, Laxå (Ramundeboda), Skagershult, Nysund
Fastigheter:	Norrboda 5:2, Grytfors 1:2, Laxåskogen 1:116, Laxåskogen 1:305, Laxåskogen 1:254, Torpaskogen 7:12
Fornlämningsnummer:	RAÄ Laxå 26:1, 58:1; RAÄ Skagershult 58:1, 60:1, 64:1, 74:1 och 95:1 samt intern nummerserie LK 2013:101–201; ON 2013:4–54 samt SJ 2013:1–92
Typ av fornminnesobjekt:	Gårdstomt, lägenhetsbebyggelse, husgrunder, fossil åkermark, röjningsrösen, hägnader, stensamlingar, dammvallar, kavelbro, kolbottnar, kolarkojgrunder, tjärdal, gränsröse och kvartsbrott
Datering:	Historisk tid
Fälttid:	2013-05-20 – 2013-06-07
Antal fältdagar:	34 dagar
Antal rapportdagar:	10 dagar
Antal fyndhanteringsdagar:	-
Uppdragsledare:	Lennart Klang (LK Konsult)
Underkonsulter inom Landskaps- arkeologerna:	Ola Nilsson och Lena Berg Nilsson (ArcMontana), Sune Jönsson (Kulturmark Sune Jönsson) och Bengt Windelhed (Windelhed Geografi)
Biträdande projektledare	Ola Nilsson (ArcMontana)
Rapportansvarig:	Lena Berg Nilsson (ArcMontana)
Extern underkonsult:	Stoneslab AB
Deltagare i fält:	Lennart Klang, Sune Jönsson, Ola Nilsson och Bengt Windelhed
Utredd yta:	ca 5,1 km ²
M ö.h.:	ca 80-160
Kartblad:	9E 8d, 9E 8e, 9E 8f, 9E 9d, 9E 9e, 9E 9f, 10 E 0e och 10E 0f
Koordinatsystem:	RT 90 2,5gonV och SWEREF 99TM
Förvaring av dokumentation:	Dokumentationsmaterialet i form av foton och tillhörande fotolista på CD översänds till Örebro läns museum efter avslutat uppdrag samt förvaras på digitala medier hos uppdragstagaren

Innehåll

SAMMANFATTNING	5
INLEDNING	6
UPPDRAGET	6
ANALYSOMRÅDET OCH UTREDNINGSOMRÅDET	7
SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR.....	10
METODIK.....	10
ARKIV- OCH LITTERATURSTUDIER SAMT KARTANALYS.....	11
DEN ARKEOLOGISKA UTREDNINGEN	15
BAKGRUND.....	15
RESULTAT	16
UTVÄRDERING	37
FÖRSLAG PÅ SKYDDSAÅTGÄRDER	37
BEHOV AV KOMPLETTERANDE UTREDNINGAR.....	38
REFERENSER.....	38
BILAGA.....	Bilaga sid 1-38

FIGURER:

Omslagsbild. Lämningar efter kolarkoja jämte kolbottnar (LK 2013:117)	1
Figur 1. Orienteringskarta	6
Figur 2. Översiktskarta som visar analysområdet	8
Figur 3. Översiktskarta som visar utredningsområdet	9
Figur 4. Kända kulturmiljövärden i analysområdet innan den arkeologiska utredningen	12
Figur 5. Detalj ur lantmäteriakt (S60 1-1) från 1696 med bebyggelse markerad	13
Figur 6. Bebyggelse inom analysområdet enligt Häradsekonomiska kartor	14
Figur 7. Lokaler med fornminnen som registrerades vid den arkeologiska utredningen	23
Figur 8. Platser med relativt stenfria sandmarker där stenåldersaktiviteter kan ha ägt rum	36
Karta 1. Redovisade lokaler	Bilaga sid 2
(Detaljkarta I – VII)	Bilaga sid 3 – 9

TABELLER:

Tabell 1. Bebyggelse under 1600-talet vars ägor berör utredningsområdet	13
Tabell 2. Registrerade lokaler vid den arkeologiska utredningen	17 – 22
Tabell 3. Kolbottnar i utredningsområdet	28
Tabell med beskrivningar över registrerade objekt	Bilaga sid 10 – 38

Sammanfattning

Med anledning av en planerad vindkraftsetablering av *NV Nordisk Vindkraft AB*, i Finnerödja, Laxå (Ramundeboda) och Skagershults socknar i Laxå kommun samt Nysunds socken i Degerfors kommun, Örebro län, har Länsstyrelsen i Örebro län beslutat att en särskild utredning etapp 1 skall utföras av *Landskapsarkeologerna* tillsammans med *Stoneslab AB*. Uppdraget (fältarbete och rapport) utfördes huvudsakligen under perioden maj – augusti 2013. Under hösten 2013 har därefter några kompletteringar gjorts i rapporten.

I detta uppdrag är Lennart Klang med sitt företag *LK Konsult* uppdragsansvarig och ombud, med Ola Nilsson och Lena Berg Nilsson, *ArcMontana*, Sune Jönsson, *Kulturmark Sune Jönsson* och Bengt Windelhed, *Windelhed Geografi* som samverkande, interna underkonsulter inom gruppen *Landskapsarkeologerna*. *Stoneslab AB* är en extern underkonsult som självständigt utfört sin del av uppdraget.

Det aktuella området för vindkraftsprojektet är beläget ca 3 km nordväst om Laxå tätort. Det består huvudsakligen av skog och våtmarker. Det arkeologiska utredningsområdet ingår i ett större analysområde, ca 78 km², inom vilket arkiv- och litteraturstudier samt kartanalyser har genomförts. Fältinventeringen omfattade endast de ytor som vid utredningstillfället var aktuella för faktiska planerade markgrepp och omfattade ca 507 hektar, dvs. ca 5 km².

Syftet var att inom utredningsområdet undersöka i vilken omfattning fornminnen berörs av den planerade vindkraftsetableringen, samt fastställa och beskriva fornminnenas karaktär. En viktig övergripande frågeställning är att se om spår efter tidigare markanvändning kan utöka kunskapen om utredningsområdets kulturhistoria. Vetenskapliga frågor antas i huvudsak beröra kolning och torp i skogsmarken, samt om boplatser från stenålder förekommer i anslutning till gamla stränder. Utredningens mål är att ge ett besluts- och planeringsunderlag för Länsstyrelsens fortsatta handläggning av ärendet och arbetsföretagets fortsatta planering. Målgrupper är i första hand Länsstyrelsen i Örebro län samt *NV Nordisk Vindkraft AB*.

Den särskilda utredningen omfattade två moment. Dels *Arkiv- och litteraturstudier samt kartanalyser*, dels *Fältinventering*. I analysmomentet ingick också en s.k. *Predictive modelling*-studie där de mest intressanta lägena för stenålderslokaler har identifierats. Denna *Predictive modelling*-studie, utförd av *Stoneslab AB*, fanns inte tillgänglig vid fältarbetet.

Metoder vid utredningen i fält följde gängse rutiner enligt FMIS och relaterades till områdets förutsättningar. Den höga ambitionsnivån, en inventeringstakt av ca 15 ha/mandag, innebar en systematisk genomgång av inventeringsytorna. Vid den arkeologiska utredningen registrerades 237 nya lokaler. Sju var sedan tidigare registrerade i FMIS. De nyfunna fornminnena utgörs i allt väsentligt av lämningar efter kolning, men även områden med t.ex. fossila åkrar och lägenhetsbebyggelse registrerades.

En fördjupad kulturhistorisk dokumentation av den nu framinventerade kolbottenstrukturen vore av stort vetenskapligt intresse, men en sådan forskningsuppgift förefaller inte nödvändig i detta exploateringsärende. Kompletterande utredningar för exploateringen bör göras vad avser sökning efter stenålder (vilket enligt uppgift har utförts av *Stoneslab AB* som en etapp 2-utredning). Kompletterande studier av kolbottnar i utredningsområdet i syfte att identifiera fler bedöms inte behövas. Dateringar av kolbottnar blir komplicerade att tolka men kan vara av vetenskapligt intresse om för- eller slutundersökningar bedöms nödvändiga för den planerade vindkraftsetableringen.

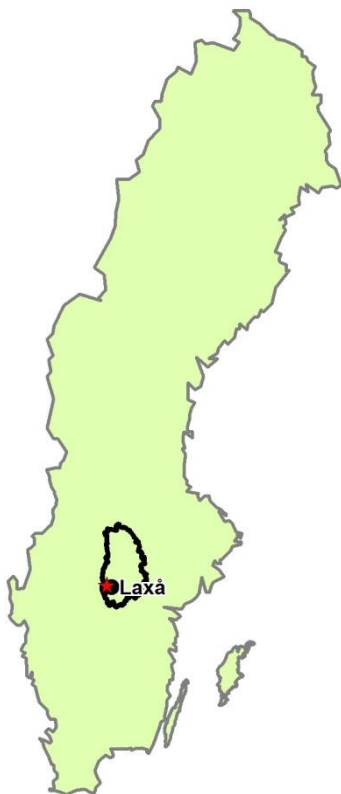
Inledning

Uppdraget

Med anledning av en planerad vindkraftsetablering av NV Nordisk Vindkraft AB, i Finnerödja, Laxå (Ramundeboda) och Skagershults socknar i Laxå kommun samt Nysunds socken i Degerfors kommun, Örebro län, har Länsstyrelsen i Örebro län beslutat att en särskild utredning etapp 1 skall utföras av Landskapsarkeologerna tillsammans med Stoneslab AB. Uppdraget utfördes under perioden maj – augusti 2013, med rapportkompletteringar i september – november samma år.

Landskapsarkeologerna är en konsultgrupp med fem företag i rikstäckande samverkan. Konsultgruppen skräddarsyr konstellationer för olika typer av uppdrag. I detta uppdrag är Lennart Klang, med sitt företag *LK Konsult* uppdragsansvarig och ombud med Ola Nilsson och Lena Berg Nilsson, *ArcMontana*, Sune Jönsson, *Kulturmark Sune Jönsson* och Bengt Windelhed, *Windelhed Geografi* som samverkande, interna underkonsulter. Stoneslab AB är en extern underkonsult som självständigt utfört sin del av uppdraget.

Uppdragsansvarig och projektledare har varit Lennart Klang. Lena Berg Nilsson och Ola Nilsson har tagit fram underlagsmaterial för fältarbetet. Fältarbetet inklusive granskning och beskrivningar enligt denna rapportens bilaga har utförts av Sune Jönsson, Lennart Klang och Ola Nilsson. Vid fältarbetet deltog även Bengt Windelhed. Lennart Klang och Ola Nilsson har deltagit i rapportarbetet i övrigt tillsammans med rapportansvarig Lena Berg Nilsson. Lennart Klang har som huvudsaklig kontaktperson med NV Nordisk Vindkraft AB ansvarat för övergripande kvalitetssäkring av uppdragets samtliga delar. Ola Nilsson har varit Landskapsarkeologernas huvudsakliga kontaktperson med Länsstyrelsen i Örebro län.

Figur 1. Orienteringskarta med Örebro län och Laxå tätort markerade. Utredningsområdet är markerat med röd stjärna. Kartbearbetning: Lena Berg Nilsson 2013.

Analysområdet och utredningsområdet

Det aktuella området för vindkraftsprojektet är beläget ca 3 km nordväst om Laxå tätort, se figur 1 och 2, inom Finnerödja, Laxå (Ramundeboda), Skagershults och Nysunds socknar. De fastigheter som omfattas av den särskilda utredningen är Norrboda 5:2 och Grytfors 1:2 i Degerfors kommun samt Laxåskogen 1:116, 1:305 och 1:254 samt Torpaskogen 7:12 i Laxå kommun.

Det arkeologiska utredningsområdet ingår i ett större analysområde, ca 78 km², inom vilket arkiv- och litteraturstudier samt kartanalyser har genomförts, se figur 2. Detta större område benämns nedan *Analysområdet*.

Fältinventeringen omfattade endast de ytor som är aktuella för faktiska planerade markingrepp, se figur 3. Inventeringsytorna motsvarade områden med 100 meters radie från planerade vindkraftverk och andra planerade anläggningars mittpunkt (master, upplagsplatser, byggnader etc.), 50 meter breda korridorer för nya vägar samt 25 m breda korridorer på bägge sidor om befintliga vägar. Sammanlagd utredningsareal är ca 507 hektar. Inventeringsytorna benämns nedan *Utredningsområdet*.

Analysområdet består huvudsakligen av skog och våtmarker. Tämligen flack terräng har inslag av mindre bergshöjder, större sammanhängande myrar och små vattendrag. Området är beläget mellan sjöarna Skagern och Toften. Höjden över havet varierar mellan 80 och 160 meter, vilket innebär att området helt eller i huvudsak ligger under högsta kustlinjen (HK), som ligger ca 150-160 m ö. h. i utredningsområdet (SNA 1994:126). De lägst belägna nivåerna, under 100 m ö.h. berör tillfartsvägar in i den planerade vindparken, vars nivåer huvudsakligen ligger mellan 105 och 125 m ö.h. i det nordvästra, större delområdet, och mellan 125 och 150 m ö.h. i det sydöstra, mindre delområdet.

Analysområdet hör till Tiveden i skogstrakterna mellan Närke och Västergötland. Skogarna har nyttjats för jakt och fiske sannolikt sedan stenåldern, även om kända lämningar saknas enligt tidigare arkeologisk dokumentation. Flera mindre boplatser från stenålder, eller närmast jaktstationer, är kända i närområdet. Bilden under fortsatt förhistorisk tid är densamma. Få eller inga spår efter bofast befolkning har registrerats, men området bör under järnåldern ha utnyttjats för olika utmarksnäringar, såsom jakt och fiske men möjligen även järnframställning. Medeltidens bebyggelse syns i dokument i form av ägohandlingar från exempelvis olika klosterordnar. Sedan åtminstone 1500-talets slut sker en etablering av fast bosättning inom analysområdet. Begränsade jordbruksmarker vid gårdarna ledde till att stora arealer användes som bl.a. betesmark. Sannolikt lämpade sig de omfattande skogs- och myrmarker som finns inom analysområdet väl för en omfattande betesdrift och ängsbruk. Behovet av dragdjur, framför allt för bergsbrukets behov, kan också ha varit en faktor i bebyggelseetableringen. Skogsbygden har också brukats för tjärbränning, kolning och virkesuttag sedan lång tid tillbaka och vattendrag utnyttjats för kvarndrift. Prospektering för gruvdrift kan ha förekommit sedan medeltid och några få kända gruvor eller försök är belägna utanför utredningsområdet i öster. I utredningsområdets närhet finns två bergslag med ursprung i medeltid, Lekebergslagen och Lerbäckens bergslag, liksom 1600-talsbergslagen Karlskoga. Stenbrott har också förekommit för olika syften i olika tidsperioder. För referenser; se tidigare utförd översiktlig kulturmiljöanalys (Berg Nilsson, Klang & Nilsson 2012).

Område för utredning etapp 1, Trysslinge vindkraftspark
 dnr 431-2691-2013

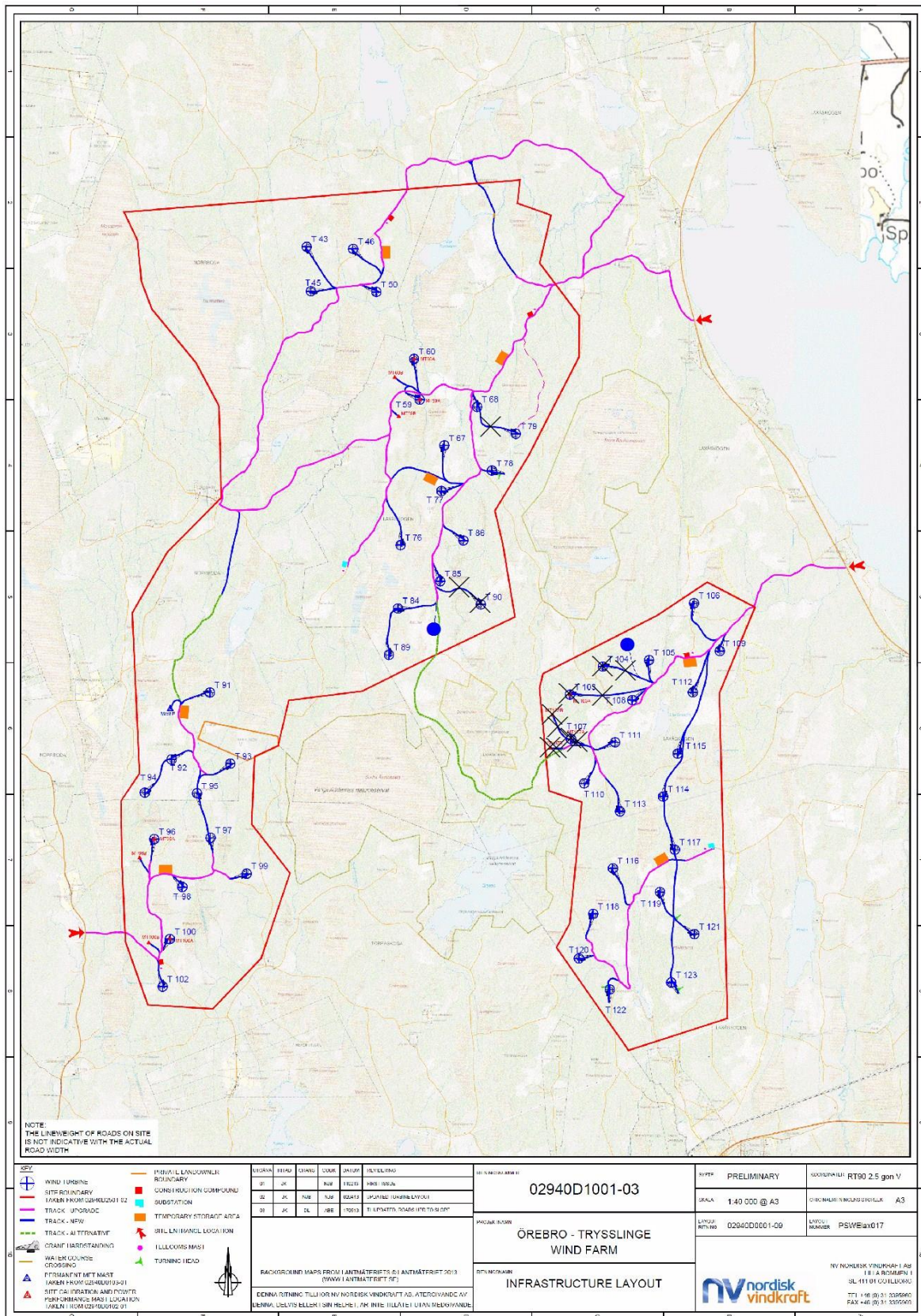
Länsstyrelsen Örebro
 ©Lantmäteriet, ©Riksantikvarieämbetet

0 600 1 200 2 400 Meter

Skala 1:75 000

Figur 2. Utredningsområdet för arkiv- och litteraturstudier samt kartanalyser, dvs. analysområdet, markerat med grön begränsningslinje. Planerade platser för turbiner är markerade med röda punkter. Karta från Länsstyrelsen i Örebro län (Dnr 431-2691-2013, Förfrågningsunderlag 2013-05-08).

Figur 3. Utredningsytor för fältinventeringen (Lst Dnr 431-2691-2013, beslut), dvs. utredningsområdet, med förändringar i layout som skedde under fältinventeringens gång markerade. Utredningsområdet redovisas som färglagda vägsträckor och färglagda planerade platser för turbiner och andra anläggningar. Svarta kryss= borttagna objekt. Blå punkt = flyttad turbin. Streckade linjer = tillkomna vägsträckor. Kartunderlag från NV Nordisk Vindkraft AB. Kartbearbetning: Lena Berg Nilsson 2013.

Syfte och frågeställningar

Syftet med den särskilda utredningen, etapp 1, var att utreda i vilken omfattning fornminnen berörs av den planerade vindkraftsetableringen inom utredningsområdet, samt fastställa och beskriva fornminnenas karaktär. Skyddsåtgärder för att bevara fornlämningar och övriga kulturhistoriskt värdefulla kulturlämningar föreslås, och en bedömning görs av behovet av ytterligare arkeologiska utredningsetapper före en vindkraftsetablering.

Utredningens mål är att ge ett besluts- och planeringsunderlag som kan ligga till grund för Länsstyrelsens fortsatta handläggning av ärendet och arbetsföretagets fortsatta planering. Målgruppen för rapporten är i första hand Länsstyrelsen i Örebro län samt NV Nordisk Vindkraft AB.

En viktig övergripande frågeställning vid denna utredning är att se om spår efter tidigare markanvändning kan utöka kunskapen om utredningsområdets kulturhistoria. Vetenskapliga frågeställningar antas i huvudsak beröra frågor kring kolning och torp i skogsmarken, samt om boplatser från stenålder förekommer i anslutning till gamla stränder. En viktig frågeställning är också att se om andra spår än de som främst förväntas kan förekomma i utredningsområdet, t.ex. fångstgropar och spår efter tidigt blästbruk.

Metodik

Uppdraget har sin utgångspunkt framförallt i förfrågningsunderlag och beslut vid Länsstyrelsen i Örebro län vad gäller ambitionsnivå, inriktning, metoder, aktörer och kostnader (Dnr 431-2691-2013). Beslutet baserades på förfrågningsunderlaget och förslag till undersökningsplan som upprättats av Landskapsarkeologerna (Klang 2013).

Den särskilda utredningen består av två moment. Dels *Arkiv- och litteraturstudier samt kartanalyser*, dels *Fältinventering*.

Genom en tidigare översiktlig kulturmiljöanalys (Berg Nilsson, Klang & Nilsson 2012) var huvuddelen av arkiv- och litteraturstudierna samt kartanalysen genomförd tidigare. De beskrivningar och bedömningar som redovisades då baserades på följande underlagsmaterial;

- Erfarenheter och resultat enligt Riksantikvarieämbetets fornminnesinventering och det digitala fornminnesregistret (FMIS).
- Resultat av Skogsstyrelsens inventeringsprojekt ”Skog och Historia” genom skogsstyrelsens databas ”Skogens pärlor”.
- Digitaliserade historiska kartor över området.
- Fyndmaterial vid Statens Historiska Museum i Stockholm
- Bebyggelse- och naturnamn vid Ortnamnsregistret.
- Byggnadsminnen och riksintresseområden för kulturmiljövården.
- Regionala och kommunala kulturmiljöprogram.
- Annan för området relevant litteratur och skrifter.

I denna särskilda utredning kompletteras dessa material genom kontroll vid Länsarvet (Örebro läns museum kunskaps- och forskningscentrum) och berörda hembygdsföreningar. Genom analysmomentet skedde även förberedelser inför fältinventeringen. Tidigare arkeologiska resultat om främst olika sätt att dokumentera kolbottnar följdes upp särskilt.

I analysmomentet ingick också en s.k. *Predictive modelling*-studie där de mest intressanta lägena för stenålderslokaler skulle identifieras. Denna *Predictive modelling*-studie har utförts av Stoneslab AB och fanns inte tillgänglig vid tidpunkten för fältinventeringen.

Metoder vid utredningen i fält följde FMIS gängse rutiner och relaterades till områdets förutsättningar. Den höga ambitionsnivån, en inventeringstakt av ca 15 ha/mandag, innebar en systematisk genomgång av inventeringsytorna. I samband med den arkeologiska utredningen togs även kontakt med sagesmän, som bedömdes ha information om fornminnen i utredningsområdet.

Terrängrekognosceringen utfördes som okulär granskning inklusive selektiva provstick med jordsond. Påträffade fornminnen i utredningsområdet beskrevs enligt gängse rutiner i FMIS. Det innebär att t.ex. grävda större och mindre täktgropar, stigar, sentida eldplatser och andra kulturspår av sentida och begränsat kulturhistoriskt intresse undantogs från registrering. De registrerade lokalerna har beskrivits enligt Riksantikvarieämbetets vedertagna normer. Detta gäller art, form, material, skador, naturtopografiska förhållanden och bedömning av antikvarisk status, d.v.s. lagskyddad fornlämning eller övrig kulturhistorisk lämning. Kartering har skett genom koordinatsättning med hand-GPS (RT 90 2,5gonV). De registrerade nyfunna lokalerna har tilldelats arbetsid utifrån granskarens initialer och år följt av löpnummer. Detta system används av Landskapsarkeologerna för att det skall vara möjligt att i efterhand tydligt se vem som har utfört granskningen/bedömningen och vilket år den utförts. Digital fotografering har genomförts vid lokalerna för att förtydliga lokalens eller lämningens utseende. Fotodokumentationen levereras som CD-skiva. De registrerade lokalerna avrapporterats till FMIS i enlighet med rådande praxis.

Riksantikvarieämbetets rapportblankett för redovisning av utförd arkeologisk undersökning har använts för preliminär redovisning av undersökningens resultat, och objektstabellen till denna blankett återfinns i denna rapportens bilaga. Resultatet har även redovisats till Länsstyrelsen i Örebro län och kontinuerligt under fältinventeringen till arbetsföretaget i form av shape-filer där de registrerade objekten redovisats med information om objekt id, lämningstyper, antikvariska bedömningar samt eventuella kommentarer, med syfte att underlätta planeringsarbetet under rapporttiden.

Rapportens utformning följer i princip Riksantikvarieämbetets riktlinjer för arkeologiska rapporter *Vägledning för tillämpning av KML, Uppdragsarkeologi avsnitt 8, Rapportering och dokumentationsmaterial* (www.raa.se), med anpassningar efter utredningens art och förutsättningar enligt Länsstyrelsens beslut.

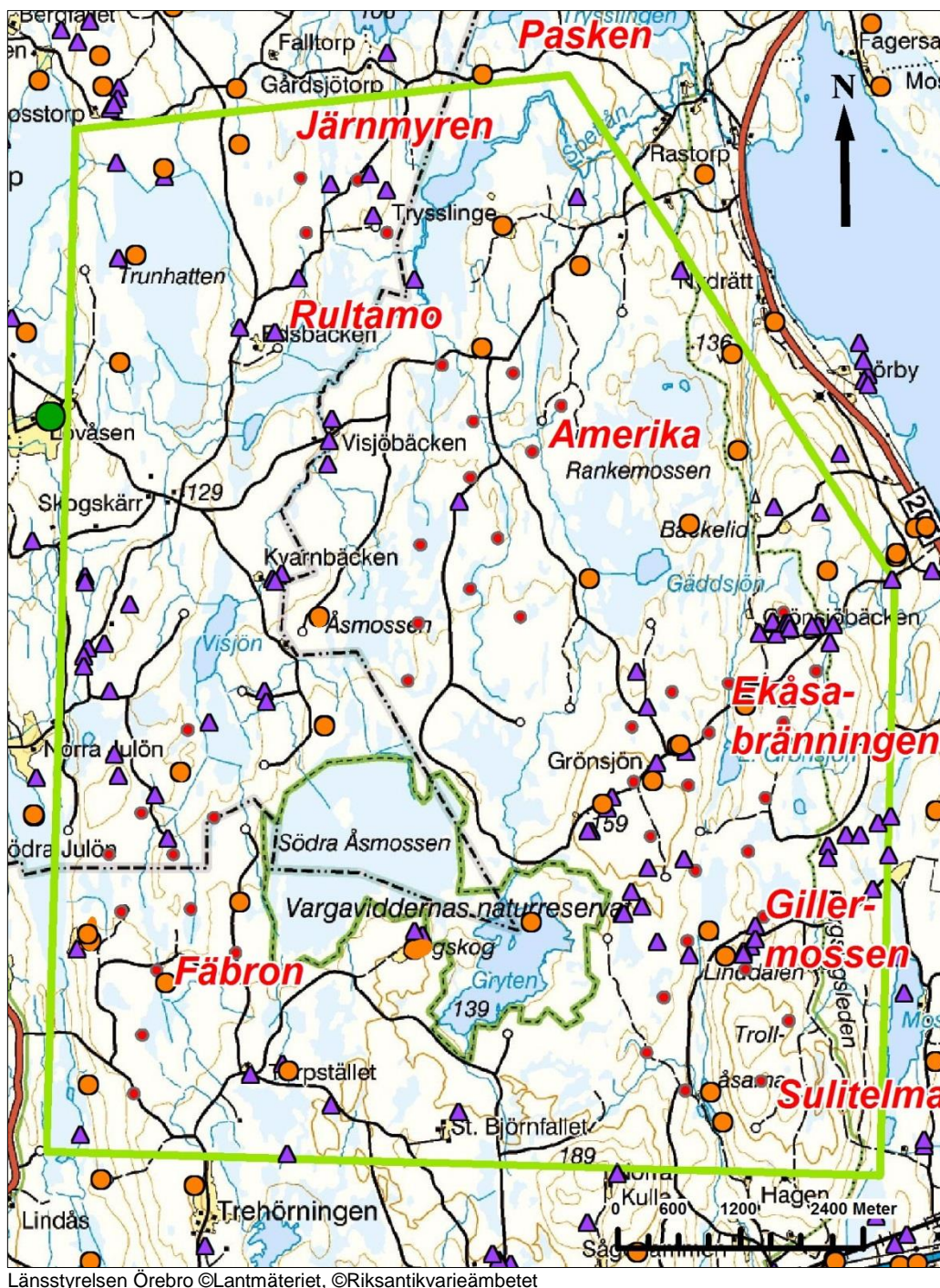
Arkiv- och litteraturstudier samt kartanalys

Arkiv- och litteraturstudier

I samband med fältinventeringen excerperades relevant hembygds litteratur. Exempel på sådan är; *Finnerödja. En socken i Västergötland* (Rönnow 1944), *Skagerhult. En Närkessocken* (Harbe 1947) och *Ramundeboda socken* (Pettersson 1980). Dessa gav ingen specifik information som berörde de inventerade ytorna.

De ängs- och betesmarker som har kulturmiljökvaliteter enligt tidigare inventeringar är samtliga belägna utanför det nu aktuella området, liksom utpekade kulturhistoriska sevärdheter, riksintressen för kulturmiljövården och byggnadsminnen. Några av de

ortnamn som kan indikera bebyggelse eller historisk aktivitet är belägna inom det nu berörda området, se figur 4. Namn som "Järnmyren" kan antyda en plats där malmtäkt (myrsmalm) eller gruvor kan ha funnits. Namnen "Rultamo", "Amerika" och "Sulitelma" kan antyda äldre bebyggelse. "Ekåsa-bränningen" kan antyda svedjeland medan "Gillermossen" antyder fångstplats. Den excerperade litteraturen ger framförallt information om ägoförhållanden, se vidare under *Kartanalys* nedan.

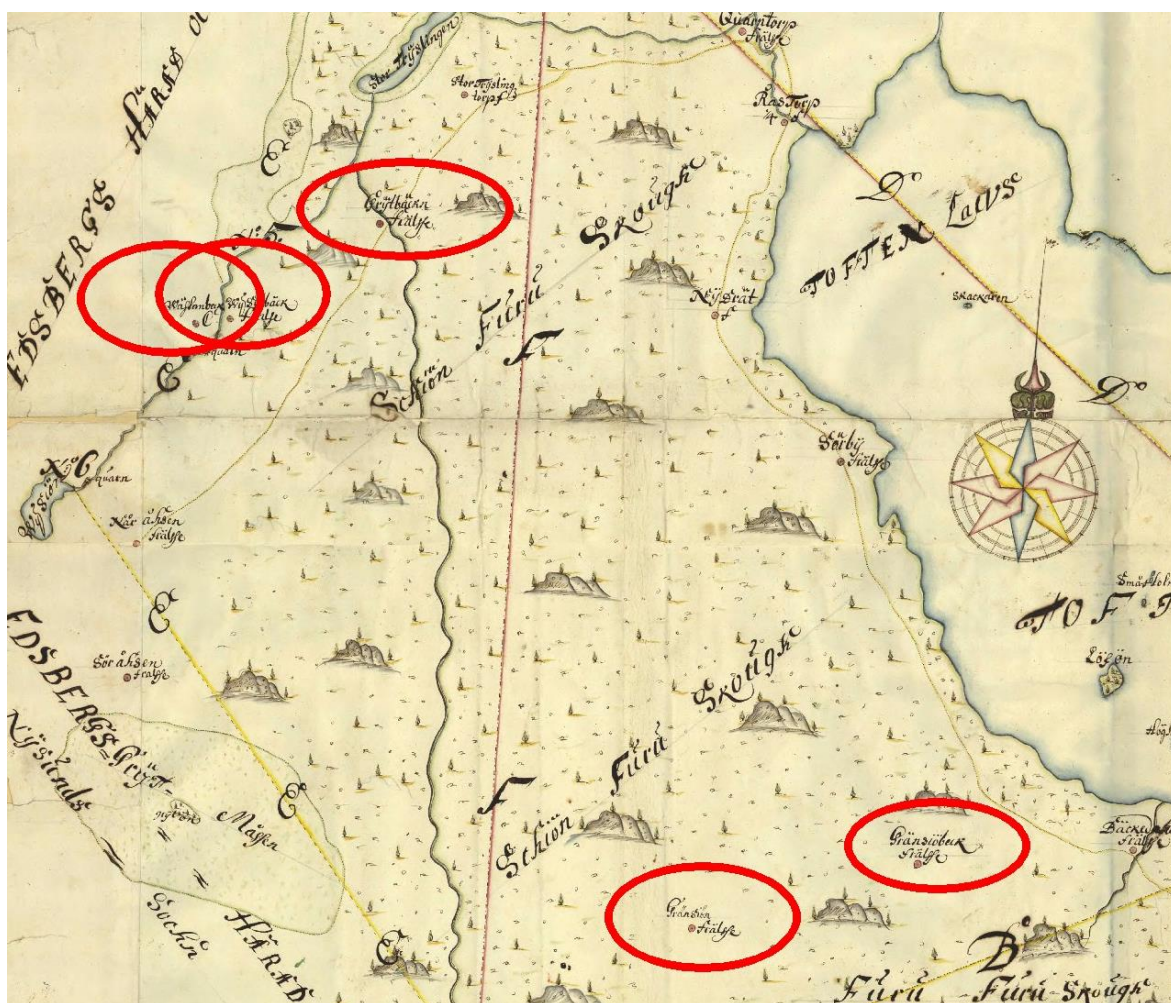
Figur 4. Planerade positioner för vindkraftverk (röda prickar) och kända kulturmiljövården före denna arkeologiska utredning. Grön begränsningslinje = analysområdet. Lokaler från FMIS är markerade med orange ringar och från "Skog & Historia" med lila trianglar. Ängs- och betesmarker med kulturmiljökväligheter är ungefärligt markerade med grön ring. Ortnamn som indikerar bebyggelse eller historisk aktivitet är markerade med röd text. Utsnitt ur bakgrundskarta från Länsstyrelsen i Örebro län. Kartbearbetning: Lena Berg Nilsson 2013.

Kartanalys

I den tidigare genomförda kulturmiljöanalysen (Berg Nilsson, Klang & Nilsson 2012) redovisades ett antal genomgångna kartakter. Fokus i denna särskilda utredning har inriktats mot den bebyggelse som kunnat beläggas i storskifte respektive laga skifte och i annat kartmaterial äldre än 1800. De äldsta kartor som berör utredningsområdet (förutom mycket översiktliga landskapskartor och vägkartor som saknar för utredningen relevant information) är en häradskarta över Edsbergs härad från år 1688 samt en avmätning från 1696 som visar bebyggelse som vid reduktionen drogs in under kronan från säteriet Bålbys ägare (jfr även Klingnéus 2011).

Tabell 1. Bebyggelse belagd under 1600-talet, vars ägor berör utredningsområdet.

Bebyggelse	LMV 1688-S8-9	LMV 1696 S60-1:1	Kommentar
Edsbacken	X		Storskifte 1764 (LMV S55-14:1)
Västanbäck		X	Avmätning 1729 (LMV S55-97:1)
Vissjöbäcken		X - frälse	
Grytebäcken		X - frälse	
Grönsjöbäcken		X - frälse	
Grönsjön		X - frälse	Backstuga enligt häradsekonomska kartan J112-64-13, uå

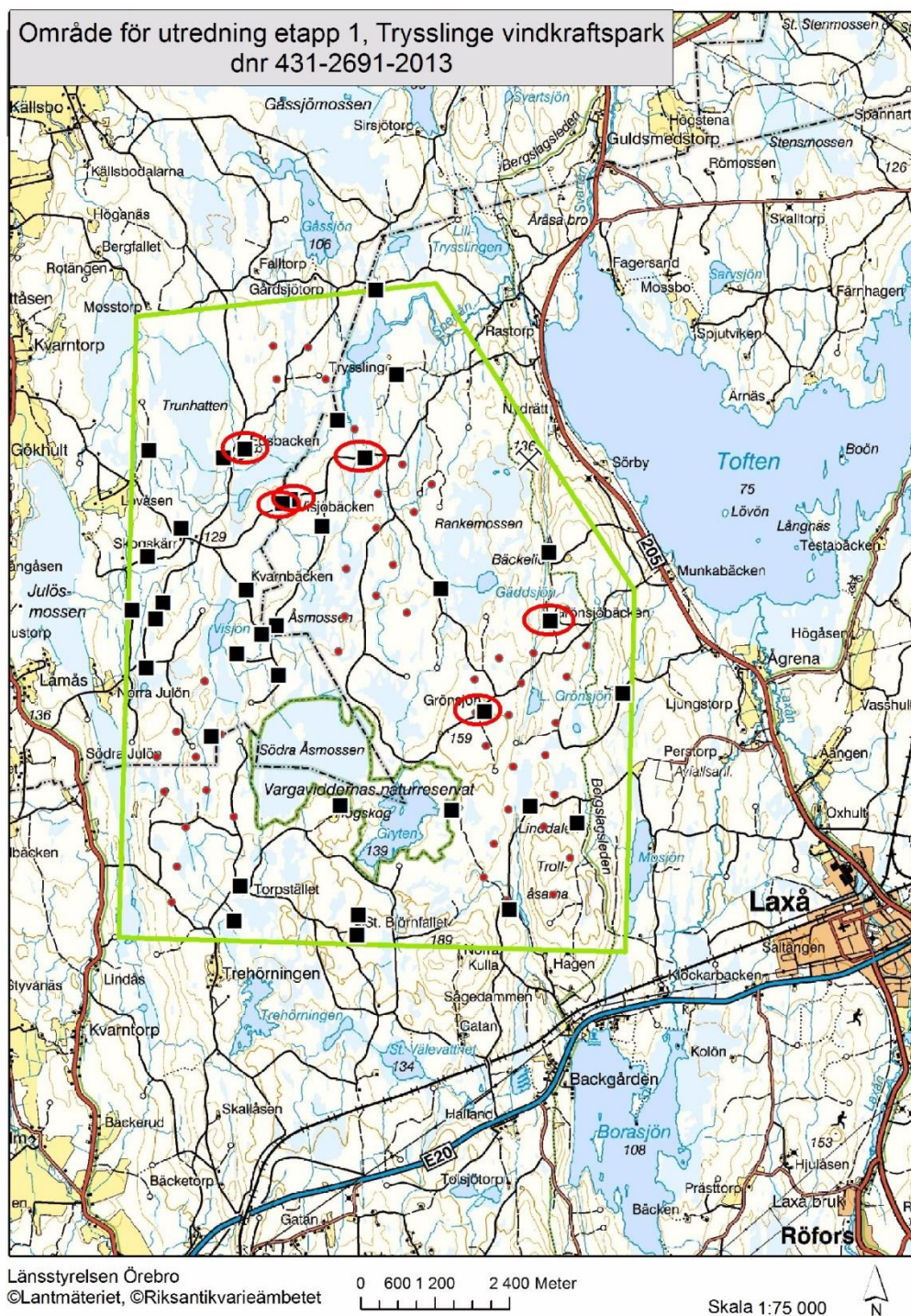

Figur 5. Detalj ur Lantmäteriakt S60-1:1 från 1696 med berörd bebyggelse markerad.

Ytterst få relevanta skifteskartor från storskifte, enskifte eller laga skifte finns tillgängliga för det aktuella området. Orsaken är att detta skogsområde till stora delar varit frälseägt och under efterföljande period varit rekognitionsskog under Svartå bruk. Två undantag finns dock där äldre skiftes- och skattläggningskartor finns, Edsbacken och Västanbäck.

Gårdslägen och inägomark (åker och äng) enligt 1700-talsakterna för dessa bägge gårdar överensstämmer i stort med vad som senare framgår av häradsekonomiska kartor och de ekonomiska kartbladens redovisning av bebyggelse och öppen mark under 1950-talet.

De häradsekonomiska kartorna från 1800-talets andra hälft täcker analysområdet i sin helhet. De ger en detaljerad bild över den dåtida bebyggelsen med odlade marker och visar på en betydande expansion inom analysområdet sedan 1600-talet, se figur 6, jfr med figur 5.

Figur 6. Bebyggelse inom analysområdet enligt de häradsekonomiska kartorna markerad med svarta kvadrater. Den bebyggelse som finns belagd under 1600-talet (se tabell 1) är markerad med rött. På en av häradskartorna markeras även en gruva som tagits med på figur 6. Gruvan är sedan tidigare registrerad i FMIS. Underlagskarta från Länsstyrelsen i Örebro län (Dnr 431-2691-2013, Förfrågningsunderlag 2013-05-08). Kartbearbetning: Lena Berg Nilsson 2013.

Den arkeologiska utredningen

Bakgrund

Riksantikvarieämbetets fornminnesinventering

Örebro län fornminnesinventerades för den ekonomiska kartan första gången av Riksantikvarieämbetet vid mitten av 1950-talet och i en andra omgång under 1980-talet samt 1992-93 (Jensen 1997). Utredningsområdets norra och östra delar inventerades i den andra omgången år 1980 och i övriga delar 1986 (Jönsson 1980, Flink 1986). Syftet med dessa inventeringar var att bygga upp riksgiltig kunskap om fornminnen och i samarbete med Lantmäteriverket markera fornlämningar på den ekonomiska kartan.

Inventeringarna vid mitten av 1950-talet fokuserades på Närkes centralbygd med lämningar efter förhistoriska bosättningar och gjordes för sin tid så ambitiöst, att fornminnesinventerarna i vissa fall hade tid att genomsöka tilldelat inventeringsområde två gånger (Klang 1984:65). Randbygden med skogar och bergslag inventerades mer översiktligt, eftersom kolonisationen här uppfattades främst vara från historisk tid, från medeltid och framåt (Ekelund 1965).

Vid revideringen 1980 och 1986 höjdes ambitionsnivån vid inventeringen i västra Närkes skogsbygder, där utredningsområdet ligger. År 1980 inventerades i genomsnitt 1,2 km² per anställningsdag (Jönsson 1980) och 1986 1,9 km² per anställningsdag (Flink 1986) för säsongsanställda arkeologer. I praktiken fördelades inventeringstiden även 1980 så att mer tid fördelades till delområden med förhistorisk bebyggelse, på bekostnad av täckningsgraden i skogsbygden, det året till Vätterbygden med bl.a. Askersund, Snavlunda och Viby socknar. Någon detaljerad uppföljning har inte utförts, men en uppskattning kan vara att utredningsområdet inventerades så att ett område kring 3-5 km² skulle analyseras och kontrolleras i fält per arbetsdag. Med hänsyn till känd och förväntad fornminnesstruktur kan resurstilldelningen bedömas som tillfyllest för de syften och den inriktning som gällde på 1980-talet, då bl.a. registrering av kolbottnar inte ingick i inventeringsarbetet annat än i speciella undantagsfall.

Inventeringsarbetet i utredningsområdet leddes 1980 av antikvarie Gert Magnusson och 1986 av amanuens Anna-Lena Olsson, vilka till sitt förfogande hade säsongsanställda arkeologer som utförde huvuddelen av rekognosceringsarbetet. Fältarbetsledarna granskade ett urval lokaler i fält och var ansvariga för de antikvariska bedömningar som gjordes för samtliga lokaler, d.v.s. hur redovisningen skulle göras på den ekonomiska kartan, hur beskrivningar och lägesmarkeringar skulle göras korrekt i fornminnesregistret samt hur påträffade fornminnen skulle klassificeras enligt rådande gällande anvisningar.

Den arbetstid som fanns till förfogande innebar att vissa landskapsområden aldrig genomsöktes. De landskapsavsnitt som prioriterades valdes ut med hjälp av Riksantikvarieämbetets dåvarande anvisningar om vilka fornminnestyper som skulle registreras, tidigare anteckningar, tips från Ortsbor och inventerarens egen analytiska förmåga.

Vid inventeringarna 1980 och 1986 registrerades sju lokaler med fornminnen i det nu aktuella utredningsområdet. Dessa representerar i sin helhet historisk tid och utgörs i allt väsentligt av bebyggelselämningar som kan hänföras till historisk tid.

Skog & historia

Skogsstyrelsens projekt *Skog & Historia* är ett nationellt kulturmiljöprojekt som syftar till att registrera fornminnen i produktiv skogsmark, att informera om regler och lämplig hänsyn till kulturlämningar i samband med skogsbruk samt att öka medvetenheten om lämningarna hos ordsbor, markägare och andra aktörer inom skogsnäringen och kommunerna. Arbetet utfördes i huvudsak som arbetsmarknadsåtgärd med lokalt anvisad arbetskraft under en 10-årsperiod från slutet av 1990-talet. Insamlat material förvaras lokalt på Skogsstyrelsens kontor och är digitalt sökbar via ”Skogens pärlor” på Skogsstyrelsens hemsida. Granskade objekt förs in i FMIS efter hand och görs därmed mer tillgängliga för åtgärder utöver direkt skoglig planering. Det är emellertid emellanåt något oklart exakt vilka arealer som faktiskt har inventerats och vilka som valts bort vid inventeringsarbetet. Det är även svårt att enkelt reda ut i vilken utsträckning de registrerade lokalerna har kvalitetsgranskats av behörig arkeolog. Därför bör kända lokaler granskas i fält om de berörs av vindkraftsetableringen och dess sammankopplade infrastruktur.

I Örebro län har olika delprojekt bedrivits inom ”Skog & Historia” sedan 1997. Inom delar av analysområdet har inventeringar (eller punktinsatser/platsbesök) genomförts sedan 1998 och mer eller mindre årligen fram till 2007. Ett antal lämningar har under dessa år påträffats inom analysområdet, se figur 4, men endast ett fåtal inom utredningsområdet. Huvuddelen utgörs av bebyggelselämningar och lämningar efter kolning och tjärbränning.

Resultat

Vid den arkeologiska utredningen i maj-juni 2013 registrerades 244 lokaler med fornminnen, varav sju tidigare var registrerade i FMIS. Varje lokal består av en eller flera fornminnen inom en begränsad yta. Totalt har ca 500 fornminnen registrerats på lokalerna, vara ca 400 består av objekt som kolbottnar, husgrunder, dammvallar etc. och övriga av lämningar efter på 1900-talet övergivet åkerbruk (röjningsrösen, stenmurar och övergivna åkrar med diken etc.), vilka har beskrivits mer översiktligt, se vidare nedan under rubriken *Gårdar, lägenhetsbebyggelse och fossil åkermark*. Samtliga lämningar bedöms höra till historisk tid, företrädesvis sen historisk tid (1600-1900-talen). Inga lämningar av karaktäristisk förhistorisk karaktär registrerades, dock gjordes iakttagelser kring frågan om möjliga stenåldersboplatser vid forntida stränder, se vidare nedan under rubriken *Stenålderslokaler*.

De nyfunna fornminnena utgörs i allt väsentligt av lämningar efter kolning men även områden med t.ex. lämningar efter jordbruksbebyggelse registrerades. Resultatet redovisas i tabellform (tabell 2) samt på figur 7 nedan. De upprättade beskrivningarna för objekten, samt kartor där objektnummer framgår, återfinns i Bilagan.

De antikvariska bedömningar som anges i tabell 2 har delvis preliminär prägel av flera skäl. För det första har Länsstyrelsen alltid tolkningsföreträde vid beslut om vad som är ”fast fornlämning” enligt lagstiftningen och vilka objekt som anses vara ”övriga kulturhistoriska lämningar”. Tabellen anger Landskapsarkeologernas bedömningar, inte Länsstyrelsens, varför bedömningsändringar av betydelse för framtida exploateringar kan bli aktuella av detta skäl. Landskapsarkeologernas bedömningar baseras främst på den nuvarande Kulturminneslagens formuleringar, förarbeten, intentioner och känd riksgiltig framväxande praxis sedan 1989 (då lagen hade trätt i kraft), vilket vi har god kunskap om eftersom vi deltog mycket aktivt under 1970- och 1980-talet i processen med behovsanalys, förarbeten, lagens avsikt och lagens formuleringar inom ramen för

dåvarande anställningar som platsledare och avdelningsdirektörer inom Riksantikvarieämbetets fornminnesinventering. Under 1990-talet hade vi en styrande roll i då framväxande praxis i enlighet med kulturminneslagens förarbeten.

Vi är dock medvetna om att praxis om fornlämningsbegreppets tillämpning under senare år, sedan Riksantikvarieämbetets fornminnesinventering lades ner vid slutet av 1990-talet, varierar från län till län i landet. Av bl.a. varierande tillämpning kommer en förändrad lag om fornlämningar att träda i kraft den 1 januari 2014 (se vidare Regeringens proposition 2012/13:96). Den förändrade lagen har delvis helt nya utgångspunkter för vilka fornminnen som ska bedömas som lagskyddade fornlämningar, vilket skapar viss osäkerhet i nuläget och för framtida exploateringar. För Nordisk Vindkraft innebär detta att planer för exploatering sannolikt kommer att bedömas av tillståndsmyndigheter utifrån den nya lagstiftningen. Detta är det viktigaste skälet till att de antikvariska bedömningarna i nedanstående tabell har preliminär prägel.

Ytterligare ett skäl till den preliminära prägel är att den nu utförda utredningen inte är en fullständig s.k. särskild utredning enligt nuvarande lagstiftning, utan en etapp 1 som ligger till grund för ställningstaganden om behov av en etapp 2. Slutgiltiga antikvariska bedömningar bör i vissa fall göras i en fördjupande utredningsetapp 2. I denna utredningsetapp 1 har vi därför valt att ange bedömningen ”bevakningsobjekt” för några lokaler med innebörden att slutlig bedömning (fornlämning eller övrig kulturhistorisk lämning) bör anstå till en etapp 2.

Enligt underhandskontakter med Länsstyrelsen i Örebro län hösten 2013 är det aktuellt att under våren 2014 att göra vissa förtydligande fältinsatser, antingen inom ramen för en utredningsetapp 2 eller som arkeologiska undersökningar. Detta berör i första hand kolbottnar och kommer att relateras till de nya förutsättningar som blir en följd av den förändrade lagstiftningen.

Tabell 2. Registrerade lokaler vid den arkeologiska utredningen.

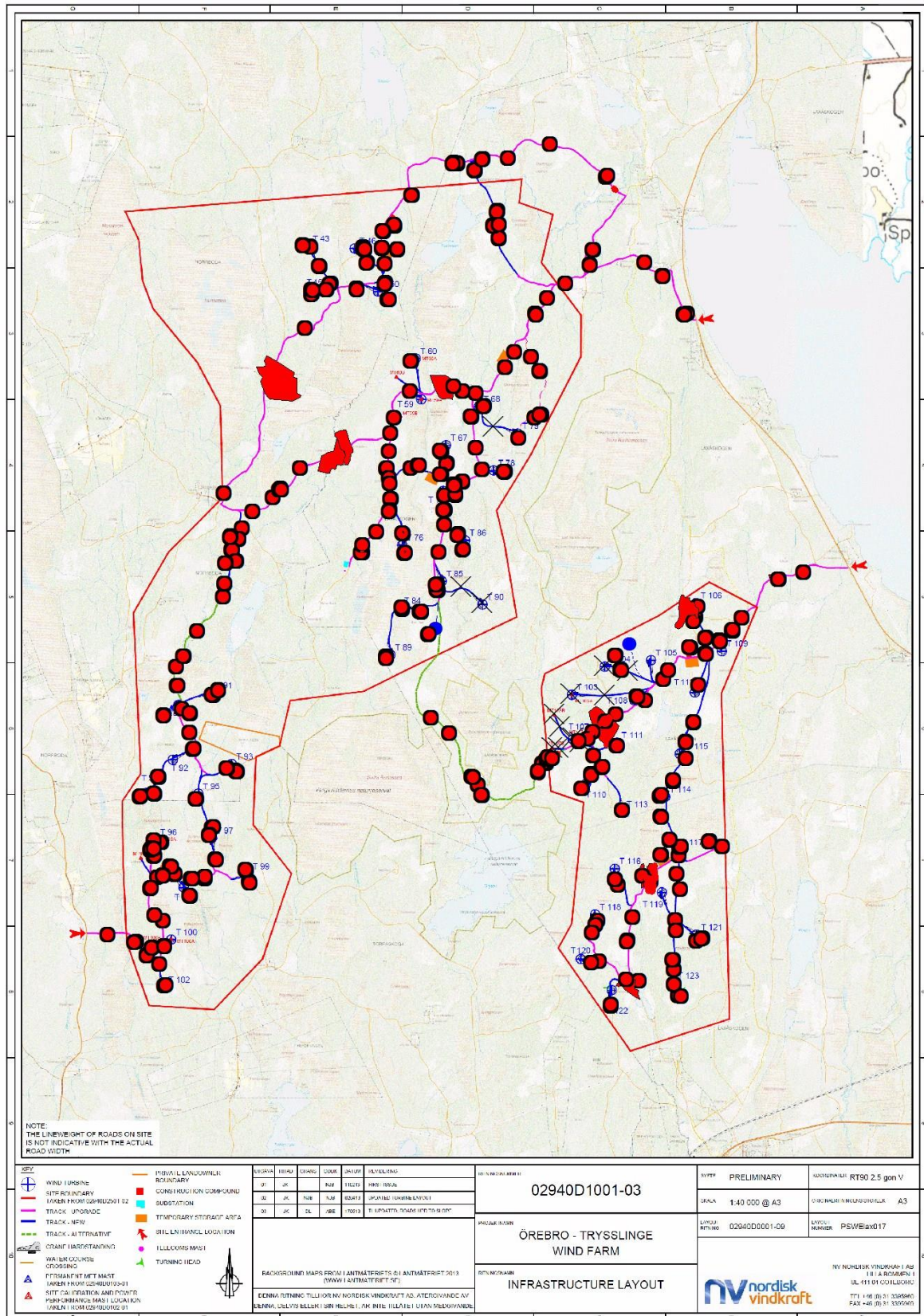
Obj.-nr/RAÄ-nr	Lämningstyp	Antikvarisk bedömning	Namn
RAÄ Laxå 26:1	Se ON 2013:16	Bevakningsobjekt-	Björkåsen
RAÄ Laxå 58:1	Se ON 2013:26	Bevakningsobjekt	Jontebygget
RAÄ Skagershult 58:1	Se SJ 2013:10	Övrig kulturhistorisk lämning	Grönsjö kvarn
RAÄ Skagershult 60:1	Se SJ 2013:91	Övrig kulturhistorisk lämning	Grönsjö smedja
RAÄ Skagershult 64:1	Se SJ 2013:61	Bevakningsobjekt	Nytorp
RAÄ Skagershult 74:1	Se SJ 2013:92	Bevakningsobjekt	Råtorp
RAÄ Skagershult 95:1	Se LK 2013:183	Fast fornlämning	Grytebäck
LK 2013:101	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
LK 2013:102	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
LK 2013:103	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
LK 2013:104	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
LK 2013:105	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
LK 2013:106	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
LK 2013:107	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
LK 2013:108	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	

LK 2013:157	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
LK 2013:158	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
LK 2013:159	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
LK 2013:160	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
LK 2013:161	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
LK 2013:162	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
LK 2013:163	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
LK 2013:164	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
LK 2013:165	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
LK 2013:166	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
LK 2013:167	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
LK 2012:168	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
LK 2013:169	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
LK 2013:170	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
LK 2013:171	Område med skogsbrukslämningar	Bevakningsobjekt	
LK 2013:172	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
LK 2013:173	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
LK 2013:174	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
LK 2013:175	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
LK 2013:176	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
LK 2013:177	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
LK 2013:178	Dammvall	Övrig kulturhistorisk lämning	
LK 2013:179	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
LK 2013:180	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
LK 2013:181	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
LK 2013:182	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
LK 2013:183	Gårdstomt	Fast fornlämning	Grytebäck
LK 2013:184	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
LK 2013:185	Område med skogsbrukslämningar	Bevakningsobjekt	
LK 2013:186	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
LK 2013:187	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
LK 2013:188	Område med skogsbrukslämningar	Bevakningsobjekt	
LK 2013:189	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
LK 2013:190	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
LK 2013:191	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
LK 2013:192	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
LK 2013:193	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
LK 2013:194	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
LK 2013:195	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
LK 2013:196	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
LK 2013:197	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
LK 2013:198	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
LK 2013:199	Lägenhetsbebyggelse	Övrig kulturhistorisk lämning	Vidsjöbäcks grindstuga
LK 2013:200	Husgrund, historisk tid	Övrig kulturhistorisk lämning	Vidsjöbäcks grindstuga
LK 2013:201	Fossil åkermark	Övrig kulturhistorisk lämning	Grytebäck
ON 2013:4	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
ON 2013:5	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
ON 2013:6	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	

ON 2013:7	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
ON 2013:8	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
ON 2013:9	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
ON 2013:10	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
ON 2013:11	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
ON 2013:12	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
ON 2013:13	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
ON 2013:14	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
ON 2013:15	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
ON 2013:16	Lägenhetsbebyggelse	Bevakningsobjekt	Björkåsen
ON 2013:17	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
ON 2013:18	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
ON 2013:19	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
ON 2013:20	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
ON 2013:21	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
ON 2013:22	Område med fossil åkermark	Övrig kulturhistorisk lämning	
ON 2013:23	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
ON 2013:24	Kemisk industri (tjärdal)	Bevakningsobjekt	
ON 2013:25	Område med fossil åkermark	Övrig kulturhistorisk lämning	Jontebygget
ON 2013:26	Lägenhetsbebyggelse	Bevakningsobjekt	Jontebygget
ON 2013:27	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
ON 2013:28	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
ON 2013:29	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
ON 2013:30	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
ON 2013:31	Kolningsanläggningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
ON 2013:32	Lägenhetsbebyggelse	Övrig kulturhistorisk lämning	
ON 2013:33	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
ON 2013:34	Gränsmärke	Övrig kulturhistorisk lämning	
ON 2013:35	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
ON 2013:36	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
ON 2013:37	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
ON 2013:38	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
ON 2013:39	Brott/täkt	Övrig kulturhistorisk lämning	
ON 2013:40	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
ON 2013:41	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
ON 2013:42	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
ON 2013:43	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
ON 2013:44	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
ON 2013:45	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
ON 2013:46	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
ON 2013:47	Kolningsanläggning, plats för	Övrig kulturhistorisk lämning	
ON 2013:48	Område med fossil åkermark	Övrig kulturhistorisk lämning	Edsbacken
ON 2013:49	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
ON 2013:50	Husgrund, historisk tid	Övrig kulturhistorisk lämning	
ON 2013:51	Område med fossil åkermark	Övrig kulturhistorisk lämning	Visjöbäcken
ON 2013:52	Område med fossil åkermark	Övrig kulturhistorisk lämning	Västanbäck
ON 2013:53	Område med fossil åkermark	Övrig kulturhistorisk lämning	Grönsjöbäcken
ON 2013:54	Område med fossil åkermark	Övrig kulturhistorisk lämning	Grönsjön

SJ 2013:1	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:2	Röjningsröse, sentida	Anmäls ej till FMIS	
SJ 2013:3	Röjningsröse, sentida	Anmäls ej till FMIS	
SJ 2013:4	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:5	Röjningsröse, sentida	Anmäls ej till FMIS	
SJ 2013:6	Hägnad, sentida	Anmäls ej till FMIS	
SJ 2013:7	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:8	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:9	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:10	Dammvall	Övrig kulturhistorisk lämning	Grönsjö kvarn
SJ 2013:11	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:12	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:13	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:14	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:15	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:16	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:17	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:18	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:19	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:20	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:21	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:22	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:23	Hägnad, sentida	Anmäls ej till FMIS	
SJ 2013:24	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:25	Hägnad, sentida	Anmäls ej till FMIS	
SJ 2013:26	Husgrund, historisk tid	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:27	Hägnad, sentida	Anmäls ej till FMIS	
SJ 2013:28	Husgrund, historisk tid	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:29	Hägnad, sentida	Anmäls ej till FMIS	
SJ 2013:30	Hägnad, sentida	Anmäls ej till FMIS	
SJ 2013:31	Hägnad, sentida	Anmäls ej till FMIS	
SJ 2013:32	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:33	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:34	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:35	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:36	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:37	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:38	Färdväg	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:39	Hägnad, sentida	Anmäls ej till FMIS	
SJ 2013:40	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:41	Hägnad, sentida	Anmäls ej till FMIS	
SJ 2013:42	Hägnad, sentida	Anmäls ej till FMIS	
SJ 2013:43	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:44	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:45	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:46	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:47	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:48	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	

SJ 2013:49	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:50	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:51	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:52	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:53	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:54	Dammvall	Bevakningsobjekt	
SJ 2013:55	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:56	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:57	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:58	Fossil åker	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:59	Fossil åker	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:60	Fossil åker	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:61	Lägenhetsbebyggelse	Bevakningsobjekt	Nytorp
SJ 2013:62	Röjningsröseområde, sentida	Anmäls ej till FMIS	
SJ 2013:63	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:64	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:65	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:66	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:67	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:68	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:69	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:70	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:71	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:72	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:73	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:74	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:75	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:76	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:77	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:78	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:79	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:80	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:81	Kolningsanläggning	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:82	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:83	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:84	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:85	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:86	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:87	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:88	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:89	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:90	Område med skogsbrukslämningar	Övrig kulturhistorisk lämning	
SJ 2013:91	Husgrund, historisk tid	Övrig kulturhistorisk lämning	Grönsjö smedja
SJ 2013:92	Lägenhetsbebyggelse	Bevakningsobjekt	Råtorp

Figur 7. Lokaler med fornminnen som registrerades vid den arkeologiska utredningen. För mer detaljerade kartor där objekt-id framgår hänvisas till Bilagan. Kartunderlag från NV Nordisk Vindkraft AB. Kartbearbetning: Lena Berg Nilsson.

Kolbottnar

Tabell 2 och Bilagan visar att kolbotten är den i särklass mest vanliga fornminnestypen i utredningsområdet. Av de 213 nu registrerade lokalerna med kolbotten var enstaka tidigare kända i Skog & Historia, några fler i Sveaskogs eget register och ingen i FMIS. Till kolbotten hör vanligtvis även kolarkojor, där kolaren bodde ett par veckor då kolningen pågick i milan bredvid. De vid vår fältinventering påträffade kolningsanläggningarna är uteslutande av en typ, nämligen kolbotten efter resmilor. Säkert konstaterade lämningar efter liggmilor saknas således, vilket i någon mån kan förefalla anmärkningsvärt. Dock finns en utskiljbar grupp med kolbotten vars iakttaga utseende skulle kunna innebära att de är rester efter liggmilor.

Det kan tyckas förvånande att så många kolbotten har registrerats i utredningsområdets areal på ca 500 hektar. Resultatet visar att det i genomsnitt finns något mer än en kolbotten inom varje area med 100 meters radie, och då är även ”omöjliga” myrmarker inräknade. Räkna man bort myrmarksarealerna ligger kolbotten ännu tätare i den produktiva skogsmarken, troligen ca 2 kolbotten inom varje area med 100 meters radie. Det är okänt i vilken omfattning det finns samma täthet registrerad vid fornminnesinventering eller arkeologiska utredningar med en omfattning på minst 500 hektar inom ett sådant större område som den planerade vindparken Trysslinge. Känt är att kolbotten kan ligga tätt såsom här, men vanligtvis troligen inom mindre arealer. Hela analysområdets areal uppgår till ca 7800 hektar, och skulle kolbotten ligga lika tätt i hela området innebär det att det finns drygt 3400 kolbotten i denna del av Tiveden.

Det finns förklaringar till att endast få kolbotten tidigare var registrerade i utredningsområdet. En är att medvetenhet vid Riksantikvarieämbetets fornminnesinventeringar i hela landet om kolbotten frekvens och sentida användning in i 1900-talet innebär att de inte antecknades annat är undantagsvis. Andra typer av fornminnen prioriterades. En annan förklaring kan vara att de som nu registrerats i regel är tämligen svåra att upptäcka för ett otränat öga. Det kan vara förklaringen till att de inte blev registrerade i projektet Skog & Historia som tydligen hade återkommande inventeringar i utredningsområdet under flera år och som syftade till att göra kompletteringar i skogsmark där Riksantikvarieämbetets inventeringar gjorde bortprioriteringar.

Kolbotten som nu registrerats är i regel svåra att upptäcka därför att de oftast saknar sådana karaktäristiska stybbgropar eller djup stybbränna runt om som generellt är vanligt förekommande kring kolbotten i landet. Veterligen finns ingen sammanställning över vilka typer av kolbotten som faktiskt är vanligast förekommande, men av sådana som registrerats kan man förmoda en överrepresentation för de som är tydliga i terrängen genom omgivande gropar.

Bl.a. för att omgivande stybbgropar är tämligen ovanliga bland alla kolbotten i utredningsområdet är det rimligt att se hela kolbottenbeståndet som en tämligen homogen fornminnesgrupp. Det råder en total dominans för runda kolbotten utan eller med obetydliga stybbgropar runt om. Fler likheter finns enligt de fältiakttagelser som vi gjort, bl.a. att gamla stubbar saknas eller är mycket ovanliga på kolbotten (enstaka undantag finns, t.ex. LK 2013:195 som har ca 100-åriga stubbar och en ny generation skog efter avverkningen). Den generella iakttagelsen är att kolbotten har en vegetation inklusive stubbar som förefaller höra till 1900-talet. Slutsatsen om vegetationen på kolbotten är att ingen relevant kronologisk gruppering av kolbotten kan göras med hjälp av

vegetationen. Det bedöms här inte heller meningsfullt att försöka gruppera kolbottarna efter deras morfologi i olika kronologiska skikt.

De variationer som registrerats rör främst kolbottarnas diametrar. De runda har varierande diameter i huvudsak från ca 10 till ca 30 meter. Av dessa kan de största bedömas som mest ovanliga i ett riksperspektiv. Här finns dock i vissa fall en mindre felkälla som har att göra med deras otydliga avgränsning. Det kan inte uteslutas att någon som registrerats består av t.ex. tre mindre kolbottar som tangerar varandra, eller annan konstellation. I några få fall har en liten kolbotten (under 10 meter i diameter, ofta med tendens till rektangulär form) registrerats intill en stor (större än 20 meter i diameter). Fler sådana kan finnas i materialet. Fullständig klarhet har vid registreringen inte gått att få om kol i marken inom t.ex. 7x4 meter intill en stor rund kolbotten verkligen är en liten kolbotten eller om det kan vara en plats där kol byggts upp på marken eller hamnat där i samband med transporter från den stora milan eller av andra skäl som inte har med en liten mila att göra. Frågor av denna karaktär kan besvaras vid särskilda undersökningar i syfte att mer i detalj studera kolbottenslokalernas uppbyggnad, dvs. detaljerade undersökningar som inte är motiverade inom ramen för arkeologisk etapp 1-utredning.

En annan viktig iakttagelse är den ovan omnämnda tätheten med kolbottar. Relaterat till kända användningsområden för träkol, d.v.s. närliggande hyttor och järnbruk, och avstånden från kolbottarna till dessa platser, kan man konstatera att all skogsmark i utredningsområdet har använts för kolning och ligger inom brukens och hyttornas intresseområden. Bruksepoken i närliggande bruk har en tyngdpunkt i 1700-, 1800- och tidigt 1900-tal, med ett initialstadium i 1600-talet. Generellt kan man anta att de första kolbottarna anlades så nära bruken som möjligt och att nya sedan anlades längre och längre bort (detta är givetvis en hypotes som kan modifieras av ägoförhållanden och andra faktorer). När skogen efter några årtionden åter växt upp kring de först anlagda kolbottarna kan man anta att de återanvändes en gång till och därefter ytterligare en eller annan gång. Det kan alltså anses sannolikt att det stora antalet kolbottar som anlagts på olika avstånd från brukscentra är ett resultat av en långvarig skogsanvändningsutveckling där alla eller de flesta kolbottarna återanvänts en eller flera gånger sedan hyttor och bruk etablerades. I all denna kolning kan man anta att även kolarkojor återanvändes och att man vid något tillfälle av någon anledning byggde en mila på något annat sätt än några årtionden tidigare på samma plats. T.ex. finns indikationer bland de registrerade kolbottarna på att någon kan ha varit s.k. skorstensmila, d.v.s. uppbyggd med en skorsten på ett sätt som initierades under 1900-talet men som teknik inte är känd tidigare. Detta kan mycket väl ha skett på en äldre kolbotten som varit övergiven några årtionden innan. Samma sak med de ovan nämnda större kolbottarna som har en tangerande mindre anläggning vid sin sida, dvs. att de exakta kronologiska förhållandena är en mycket komplicerad fråga.

Av bl.a. skäl enligt ovan kan man konstatera att kolningsanläggningar är en svårhanterad antikvarisk företeelse. Såväl resmilan (rund kolbotten) som liggmilan (rektangulär kolbotten) är anläggningar som funnits under medeltiden i såväl de medeltida bergslagsbygderna som andra platser i landet, och vars kolningstekniker fortlevt till 1900-talet (Nilsson 2005). Det är idag närmast omöjligt att utifrån typologiska formelement datera kolbottar, dvs. skilja äldre från yngre utifrån vad som kan iakttas vid en yttre besiktning och beskrivning eller även att låta separera olika kolningsmetoder, förutom användandet av res- eller liggmila. Den enda möjligheten att tidsfästa dem och därmed placera dem i ett kronologiskt sammanhang är att datera dem genom ^{14}C -analyser eller dendrokronologiska analyser. Att tillförlitligt datera kolbottar är som framkommit ovan mycket svårt och problematiskt. För att veta vad man daterar vid insamling av kol bör man

göra närmare uppmätningar och stratigrafiska iakttagelser i aktuell kolbotten. Ännu svårare är att veta om man daterar en representativ eller unik kolbotten i ett område med flera hundra kolbottnar som förefaller vara homogena och kan vara återanvända flera gånger. Problematiken kring arkeologi och kolningslämningar belyses väl i en artikel av Ulrika Stenbäck Lönnquist och Stig Welinder (2011), en artikel som sammanfattar kunskapsläget och bl.a. betonar ”att lämningarna är notoriskt svåra att datera med precision”, att kunskapen om regionala variationer är bristande och att flertalet erfarenheter som finns av undersökningar ger begränsade kunskapsstillskott eftersom kunskap redan finns om hur kolningen gick till, hur kolarkojan byggdes och användes (handböcker finns om kolningen).

Till följd av medvetenhet om kronologiska problem är det inte ålder på kolbottnar som enligt Riksantikvarieämbetets praxis avgör vilka som klassificeras som fornlämningar och vilka som klassificeras som övriga kulturhistoriska lämningar. Avgörande är istället kolbottens morfologi och antaganden om vilka tekniker vid kolning som är ”varaktigt övergivna” (formulering enligt KML). Praxis ändras med tiden, ökad kunskap och behov/bedömningar av att vid ett givet tillfälle fatta beslut som kan tillämpas rättssäkert i hela landet.

Antikvarisk status för kolbottnar är enligt Riksantikvarieämbetets nuvarande praxis (sedan en bit in på 2000-talet) följande; lämningar efter liggmilor registreras som fast fornlämning, medan kolbotten efter resmila och grunder efter kolarkoja (husgrund, historisk tid) ej anses som fast fornlämning (Blomqvist 2007). Dessförinnan, under 1900-talet och det tidiga 2000-talet, var praxis att utvalda kolbottnar (oavsett form) kunde bedömas selektivt som fornlämningar om särskilda skäl fanns som motiverade det i det enskilda fallet. Praxis kom dock att variera mellan länsstyrelser efter mitten av 1990-talet, och uppenbarligen fanns ett behov att hantera situationen med nuvarande praxis som följd, troligen under medvetande om att denna praxis till stor del är ologisk och lätt att kritisera som baserad på ofullständig kunskap. Den för närvarande pågående behövliga översynen av fornlämningsbegreppet, med utgångspunkt i att lämningar från tiden före år 1850 är fornlämningar, oavsett morfologi (Regeringens proposition 2012/13:96), kommer att innebära helt nya förutsättningar för den antikvariska bedömningen av kolbottnar och många andra fornminnestyper jämfört med i dag.

De antikvariska bedömningar som vi i Landskapsarkeologerna föreslår följer gällande praxis år 2013 så långt som möjligt, under medvetande om att praxis både kan ändras och variera mellan olika län. I denna utredning är vår bedömning att kolbottnarna generellt i nuvarande praxis bör bedömas som övriga kulturhistoriska lämningar, men vi har gjort undantag för de vars form antyder att de eventuellt kan utgöras av liggmilor. Dessa bedöms av oss som ”bevakningsobjekt” med innebörden att formell status inte kunde avgöras i samband med fältinventeringen utan får vid behov avgöras i en utredningsetapp 2. Det är Länsstyrelsen som fastställer fornlämningsstatus med ledning av de förslag och motiveringar vi tillhandahåller.

De kolbottnar vi har beskrivit som oregelbundna (i vissa fall närmast rektangulära?) eller som ovala (vilka vid närmare dokumentation kanske är rektangulära) redovisas således i nuläget som bevakningsobjekt. De övriga påträffade lämningarna efter resmilor har mycket stor variation vad avser storlek men är i övrigt relativt likartade. De har ofta en flack, emellanåt även skålad profil. För dessa saknas iakttagelser som motiverar status bevakningsobjekt. Alla har ett kulturhistoriskt värde, i synnerhet för studier av hur den täta

kolbottenfördelningen i området har vuxit fram, men med nuvarande praxis och kunskapsläge är det svårt att motivera fornlämningsstatus för dessa.

Ytterligare en kronologisk variabel utöver ovan nämnda, om man vill försöka precisera kolbottnars ålder, är att man använde träkol i tackjärnframställningen ända fram till 1967 vid Svartå hytta (Nisser 1974). Även om träkolen under 1900-talet, framför allt från dess mitt och framåt, till största del kom från kolugnar innebär det att vi med stor sannolikhet kan anta att de påträffade kolningslämningarna inom utredningsområdet är från tidsperioden 1600-1950.

Försök att kategorisera kolningslämningar efter olika morfologiska formelement för att tidsbestämma dem och möjliggöra kulturhistoriska resonemang har tidigare gjorts (t.ex. Hennius m.fl. 2005, Pettersson 2006 och 2009, Bondesson m.fl. 2013). I Hennius m.fl. kategoriserades kolbottnarna efter resmilorna grovt i två grupper, resmilor med omgivande gropar och resmilor utan sådana gropar (ofta med mer eller mindre tydlig vall i utkanten). I Petterssons båda rapporter görs ingen kategorisering av kolbottnarna, utan de undersöks mer eller mindre utan försök att gruppera dem, även om ”andra indikatorer” för urval (2009:63) nämns utan att närmare diskuteras. En tydlig indelning görs emellertid i Bondesson m.fl. (2013), som anger att storlek, geografiskt läge samt placering (enskilt eller i grupp) är kriterier som använts i ett försök att gruppera materialet (a.a.:9).

En rimlig slutsats som måste dras av dessa tidigare exempel på kategorisering och dateringar av kolbottnar är att det är vanskligt att använda såväl morfologiska element som andra kriterier för kronologisk bedömning. Dateringar har visat sig, oavsett storlek, spänna mellan tidigmedeltid och nutid. Några försiktiga (men mycket osäkra) slutsatser som kan dras från olika tidigare arkeologiska undersökningar är att små lämningar efter kolning i resmila, diameter kring 10 meter eller under, samt sidmått understigande 10 meter avseende liggmilor, i vissa fall kan antyda något äldre dateringar (men motsatsen finns också att dessa kan vara relativt unga). Förekomst av kolarkoja, oavsett kolningsteknik i ligg- eller resmila kan eventuellt indikera dateringar från 1700-talet och yngre. Det förefaller som om kolbottnar mellan 10 och 30 meter i diameter kan finnas från alla tider sedan 1600-talet.

En svaghet som ovan relaterade kolbottenstudier har är att det inte framgår tydligt om några konstruktionsdetaljer har iakttagits och dokumenterats som framgent skulle kunna vara till stöd för kategoriseringar i samband med framtida undersökningar. Detta trots att ett mycket stort antal kolbottnar helt eller delvis har undersökts.

I den mån man ska använda olika kriterier för att sortera kolbottnar för att datera dem i fält kan följande parametrar generellt möjligen vara användbara;

1. lämning efter ligg- eller resmila
2. förekomst av kolarkoja eller inte
3. lämningens storlek
4. avstånd från kolbottnar till närmast liggande bruk/hytta

Utifrån en kombination av ovanstående parametrar 1-3 görs här en kategorisering av de registrerade kolbottnarna, se tabell 3. Parameter 4, avstånd från närliggande bruk/hytta, är intressant men kräver mer forskningsbearbetning än vad som bedöms rymmas i detta uppdrag. På grund av de felkällor som förekommer när det gäller mått och form vid sådan översiktlig dokumentation som varit aktuell i denna utredning ska kategoriseringen ses som en antydning till vilka variationer som förekommer. Förekomst av kolarkoja eller inte

kan t.ex. i stor utsträckning bero på att sådan har funnits men försvunnit/förstörts/schaktats bort eller varit byggd så att nu mycket diffusa lämningar undgår upptäckt.

Tabell 3. Kolbottnar i utredningsområdet kategoriserade efter form, storlek och förekomst av kolarkoja.

Typ av kolbotten	Objekt id	Förekomst av kolarkoja	Antal
Oklar form, möjligen rektangulär kolbotten (intill större rund kolbotten)	LK 2013:143:3 LK 2013:144:3 LK 2013:162:1? LK 2013:171:3 LK 2013:188:3	X X X X X	5
Oklar form, möjligen kvadratisk kolbotten (intill större rund kolbotten)	LK 2013:156:2 LK 2013:185:3	X X	2
Oklar form eller storlek av schaktskador	LK 2013:123 LK 2013:130 LK 2013:132 LK 2013:157 LK 2013:158 LK 2013:164 LK 2013:165 LK 2013:168 LK 2013:173 LK 2013:175 LK 2013:180 LK 2013:182 LK 2013:184 LK 2013:186 LK 2013:193 ON 2013:20 ON 2013:40 ON 2013:41 ON 2013:42 ON 2013:46 SJ 2013:22 SJ 2013:55 SJ 2013:70	X	24
Oval?	LK 2013:116:1 LK 2013:127:1 LK 2013:128:1 LK 2013:138:3 ON 2013:11	X X X X	5
Oregelbunden form, mindre än 10 m i diameter	LK 2013:145:4 LK 2013:185:3 ON 2013:10 ON 2013:13 ON 2013:38 SJ 2013:34	X X X	6
Rund, 10 m eller mindre i diameter	LK 2013:117:3 LK 2013:117:4 LK 2013:131:3 LK 2013:136:3 LK 2013:142:2 ON 2013:8 ON 2013:9 ON 2013:12 ON 2013:23 ON 2013:27 ON 2013:30 ON 2013:49 SJ 2013:11	X X X X X X X X X X	13

	SJ 2013:66 SJ 2013:67 SJ 2013:68 SJ 2013:69 SJ 2013:75 SJ 2013:76 SJ 2013:77 SJ 2013:78 SJ 2013:79 SJ 2013:80 SJ 2013:82 SJ 2013:85 SJ 2013:86 SJ 2013:87 SJ 2013:90	X X X X X X X X X X X X X X X	50
Rund, 26-30 m i diameter	LK 2013:159 LK 2013:162:1 SJ 2013:7 SJ 2013:20 SJ 2013:32 SJ 2013:36 SJ 2013:49 SJ 2013:50 SJ 2013:53 SJ 2013:65 SJ 2013:73 SJ 2013:74 SJ 2013:83 SJ 2013:84 SJ 2013:89	X X X X X X X X X X X X X X	15
Rund, 31-35 m i diameter	LK 2013:160:1 SJ 2013:21	X X + (skorsten?)	2
Rund, oklar storlek	SJ 2013:9		1
			= 222

Gårdar, lägenhetsbebyggelse och fossil åker

Ett av de större problemen vid inventeringar och särskilda arkeologiska utredningar är hur bebyggelse lämningar och övergiven åkermark från relativt sen tid bör bedömas antikvariskt. Med sen tid avses här tillkomst från 1600- till 1900-talet och övergivande under främst 1900-talet. Ett av problemen har att göra med att bebyggelse med tillhörande odlingsmarker förändras över tid på ett sätt som innebär att nya hus byggs (ibland på gamla husplatser), att odlingsmarker utvidgas (oftast på tidigare ängs- eller betesmarker) och att lokalerna i regel består av både ursprungliga strukturer och flera påbyggda strukturer, vilka har präglats av 1900-talets brukningsmetoder i åkermarkerna. Oftast saknas synliga ursprungliga strukturer eller så förekommer de i svårbedömd omfattning, påverkade av yngre strukturer.

Den framväxande praxis som hittills varit om fornlämningsstatus för bebyggelse lämningar från sen tid är baserad på tillkomsttid och inte övergivandetid. Det innebär att jordbruksavsedda bebyggelse lämningar som ska bedömas som fornlämningar inte bara ska vara varaktigt övergivna, de ska även ha tillkommit före en viss tidpunkt som ska gå att fastställa. För s.k. primärenheter, anlagda i syfte att vara bärkraftiga jordbruk, gäller att de har tillkommit som skattlagda gårdar eller skattlagda nybyggen vid olika tidpunkter från järnålder till 1800-talet beroende på var i landet den primära jordbrukskolonisationen på tidigare mer extensivt använda marker ägde rum.

Markområdet med bebyggelseämningar tillhöriga den primära kolonisationen benämns "bytomt/gårdstomt" i FMIS (gårdar i mer allmänt språkbruk). Därtill finns sekundära bebyggelseenheter, med kännetecknen att de tillkommit eller förekommer på "ofri mark", dvs. att de hör till en skattlagd primärenhet, och då inte utgör en bärkraftig egen skatteenhet. Vanligen benämns dessa sekundära bebyggelser för torp i allmänt språkbruk. I FMIS har man valt benämningen "lägenhetsbebyggelse" (utom torp kan även andra sekundära bebyggelseformer förekomma, t.ex. backstugor). Torp i denna mening, anlagda på mark tillhöriga gårdar/byar, blev mycket vanliga på landsbygden från 1600-talet till 1800-talet. Förutom gårdar och byar har även herrgårdar, slott, säterier och bruksegendomar torpbebyggelse. I dessa fall kan ursprungliga gårdar/byar ha avhysts vid t.ex. säteribildning så att bebyggelse inom säteriets mark betecknas som torp.

Nu gällande praxis enligt FMIS är att varaktigt övergivna bebyggelseämningar efter torp tillkomna under 1700-talet eller tidigare ska bedömas som fasta fornlämningar, och att varaktigt övergivna lämningar efter torp tillkomna på 1800-talet eller senare ska bedömas som "övriga kulturhistoriska lämningar" (som nämnts ovan kommer dessa bedömningsgrunder ändras med förändrad lagstiftning 2014). Praxis om by-/gårdstomter är att fornlämningsstatus ska ges sammanhållen, avgränsningsbar övergiven bebyggelse, dvs. ensamma gårdar eller hela bytomter där gårdar gränsar mot varandra och är varaktigt övergivna (här gäller inte tidsgränsen 1700-talet).

Därtill kommer att diskussioner även har förekommit om att bebyggda gårds- och bytomter och torp, således inte övergivna, i vissa fall skulle kunna bedömas som fornlämningar, nämligen när man antar att övergivna kulturlager från äldre tider kan vara påbyggda och finnas i marken under eller bredvid den befintliga bebyggelsen. Möjligen förekommer olika praxis i denna fråga i länen, men stöd för fornlämningsstatus för bebyggda tomter tillhöriga landsbygdens jordbruk saknas i FMIS och lagstiftningens avsikt.

Jordbruksmark till gårdar och torp som består av övergivna åkrar benämns "fossila åkrar" i FMIS i de fall då de kan bedömas som varaktigt övergivna, dvs. de ska inte ligga i långvarig, tillfällig träda. I första hand avser termen "fossila åkrar" att åkrarna inte bara är varaktigt övergivna, de ska även ha synliga spår efter brukningsmetoder och brukningsprinciper som normalt inte varit förekommande under 1900-talet och det sena 1800-talet, då modern teknik använts vid dikning, plöjning, stenröjning och ägofördelning. I framväxande praxis tycks dock termen "fossil åkermark" användas mer och mer även för övergivna åkrar med sentida karaktär, dvs. sådana som brukats med teknik och markuppdelningsprinciper som kännetecknar 1900-talet. Orsaken är antagligen att äldre strukturer i form av t.ex. odlingsrösen som tillkom när en första odlingsfas på platsen inleddes kan finnas kvar, mer eller mindre överbyggda med senare tiders fortsatta odlingsaktiviteter. Till skillnad mot bebyggelseämningar som får fornlämningsstatus beroende på tillkomsttid, har tidpunkten för övergivandet mer avgörande betydelse enligt FMIS och gällande kulturminneslags förarbeten/intentioner för fornlämningsstatus avseende fossil åkermark. De strukturer som i första hand avses som "fossila åkrar" kan leva kvar inom modernare, sentida jordbruk, men det viktiga är att de har kvar sådana strukturer som inte uppstår vid det sentida åkerbruket.

I utredningsområdet berörs några få jordbruksbaserade bebyggelseenheter med omgivande övergiven odlingsmark. Fem sådana registrerades som "lägenhetsbebyggelse" vid fornminnesinventeringen på 1980-talet (RAÅ Laxå 26:1 och 58:1 samt RAÅ Skagershult 64:1, 74:1 och 95:1). Ytterligare två liknande bebyggelseämningar registrerades nu vid

denna särskilda utredning (LK 2013:199, ON 2013:32). Av dessa sju lokaler med bebyggelseämningar kan en (RAÅ Skagershult 95:1) bedömas som gårdstomt i enlighet med principer som redogjorts för ovan och därmed bedömas som fast fornlämning, dock med viss tvekan. Tveksamheten består i att denna bebyggelseenhet vid besiktning i fält har en husgrundsstruktur karaktäristisk för torp och att torpkaraktern förstärks av strukturer på den ekonomiska kartan från 1950-talet och på den häradsekonomiska kartan från 1800-talet. Klassificeringen gårdstomt och bedömningen fast fornlämning baseras på äldre skriftliga belägg, främst en lantmäterikarta från slutet av 1600-talet, samt det faktum att säteribildning i området ger en speciell struktur för bebyggelsen. På den ekonomiska kartan från 1950-talet ligger denna gårdstomt på ”ofri grund” såsom kännetecknande för torp och tillhör registerenheten Hasselfors (som var en stor bruksenhet med järnbruk sedan 1600-talet).

Övriga berörda bebyggelseämningar i utredningsområdet har klassificerats som lägenhetsbebyggelse, också det med viss tvekan som beror på den speciella struktur som uppstår vid säteribildningar och bildandet av stora bruksegendomar. Källorna som studerats i denna utredning ger i dessa fall inga säkra belägg för tillkomsttid och om bebyggelsen varit gårdar eller torp, vilket försvårar den antikvariska bedömningen. Till problematiken hör att två av lokalerna, RAÅ Laxå 26:1 och 58:1, har uppsatta skyltar med text ”anlagt omkring 1670”, något som inte kunnat verifieras vid denna utredningsetapp 1. Av dessa skäl har bedömningen ”bevakningsobjekt” valts i denna utredning för denna lägenhetsbebyggelse, med innebörden att ett ställningstagande i frågan om fornlämningsstatus vid behov lämpligen tas i en utredningsetapp 2, huvudsakligen genom en fördjupad arkivstudie om bebyggelseutvecklingen. Troligen behövs inga mer arkeologiska fältarbeten för denna fråga.

Generellt förefaller berörd lägenhetsbebyggelse i utredningsområdet bestå av sentida husgrunder som inte förefaller hotas av planerad exploatering, som enligt kända planer består av att använda och troligen något bredda befintliga vägar vid sidan av husgrunderna. Eftersom bebyggelseämningarna inte förefaller hotade har beskrivningarna av husgrunder etc. i denna rapport gjorts så kortfattade som är vanligt förekommande vid översiktliga inventeringar enligt FMIS. Mer detaljerad dokumentation kan göras vid behov för dessa lokaler.

När det gäller övergivna åkrar i utredningsområdet har inga sådana formelement som kommit till genom äldre tiders brukningsmetoder eller ägofördelningar iakttagits vid utredningen. Alla åkrar har utseenden som är karaktäristiska för sena tiders brukningsmetoder (sådana som uppstått under 1900-talet eller 1800-talet efter laga skiftesepoken). Därtill kommer att åkermarker tillhöriga jordbruksbebyggelsen i utredningsområdet till helt övervägande del ligger långt utanför utredningsområdet och därmed inte berörs. Övergivna åkrar kan sägas tangeras eller i mycket liten omfattning beröra kända planerade exploateringar.

Praxis för registrering av övergivna åkrar vid arkeologiska utredningar varierar i landet från att de inte alls registreras till att de beskrivs mycket utförligt. I denna utredning har vi med hänsyn till förutsättningarna (exploateringsplaner, Länsstyrelsens kravspecifikation, åkermarkens morfologi, utgångspunkter i FMIS, förväntad ny lagstiftning m.m.) valt att registrera de övergivna åkermarkerna mycket översiktligt, bl.a. eftersom de i allt väsentligt ligger utanför utredningsområdet men tangeras eller berör det i mycket liten omfattning. Till stor del baseras registreringen på hur åkrar har markerats på historiska kartor. Vid fältarbetet har utredningsområdet granskats noggrant, men utanförliggande åkrar har i fält

besiktigats endast i sådan omfattning som möjliggör en preliminär bedömning om huruvida äldre strukturer förekommer. Beskrivningar av antal åkerytor, deras form/storlek, antal odlingsrösen etc. har av dessa skäl gjorts mycket varierande men oftast så översiktligt att kvantifierande uppgifter har utelämnats.

Eftersom den övergivna åkermarken saknar sådana iakttagbara strukturer som enligt FMIS ska föranleda bedömningen ”fast fornlämning” förefaller det i nuläget motiverat att antikvariskt bedöma åkrarna som ”övriga kulturhistoriska lämningar” för registrering i FMIS. Oavsett om förändrad lagstiftning 2014 ger eller inte ger nya utgångspunkter för en bedömning av övergiven åkermark brukad på 1900-talet kan man konstatera att även ”övriga kulturhistoriska lämningar” – inte enbart ”fasta fornlämningar” – kan ha ett stort kulturhistorisk, pedagogiskt och vetenskapligt värde. T.ex. kan arkeologiska undersökningar av åkrar och intilliggande odlingsrösen ge upplysningar om i vilket tidsskede odlingen startade.

Övriga lokaler

Vid utredningen registrerades även enstaka andra lokaler vilka även de brukar vålla bekymmer vid antikvariska bedömningar, bl.a. genom att praxis utvecklas olika i olika län. De lämningar som här avses är en tjärdal, dammvallar, enstaka husgrunder efter t.ex. en smedja, gränsmärke, enstaka röjningsrösen och hägnader (stenmurar), kvartsbrott och färdväg (kavelbro). Generellt uppfattas det antikvariska problemet oftast som att det vid en inventering/arkeologisk utredning är svårt att se vilken ålder lämningarna har och att ålder spelar en avgörande roll för om fornlämningsstatus ska ges. För aktuella lämningstyper görs ofta en antikvarisk bedömning selektivt från fall till fall, då speciella omständigheter kan motivera fornlämningsstatus i det enskilda fallet.

I två fall saknas tillräckligt kunskapsunderlag för att slutgiltigt ta ställning till fornlämningsstatus. Det ena är en tjärdal (ON 2013:24) i nära anslutning till bebyggelseämningarna efter ”Jontebygget” (RAÅ Laxå 58:1, ON 2013:25). Tjärdalen är mycket liten och det är oklart i nuläget om det beror på om den är mycket sentida eller möjligen hörande till Jontebyggets äldre bebyggelsefas. Det andra fallet rör en dammvall (SJ 2013:54) som enligt uppgift hör till en skvaltkvarn med oklar historia och diffusa lämningar. För dessa två lokaler görs bedömningen ”bevakningsobjekt”, med innebörden att mer källforskning krävs om ett slutligt ställningstagande om fornlämningsstatus behöver tas fram för den aktuella exploateringen.

Ytterligare enstaka dammvallar har registrerats där en antikvarisk bedömning har kunnat göras vid fältarbetet, baserad på tillgänglig information och praxis enligt FMIS. I dessa fall saknas formelement utöver själva dammvallen som enligt känd praxis skulle kunna motivera fornlämningsstatus, därav den antikvariska bedömningen ”övrig kulturhistorisk lämning” i dessa fall.

För de andra övriga lokalerna gäller att även de har morfologi och egenskaper som enligt känd praxis och FMIS inte bedöms som fasta fornlämningar. Bland dessa övriga lokaler finns några få med röjningsrösen och stenmurar av sådan karaktär att de vanligen inte anmäls till FMIS. I dessa fall är de närmast att se som lämningar med begränsat kulturhistorisk intresse, alternativt att de ännu är i bruk och har en funktion och därför inte hör hemma i fornminnesregister. I dessa fall är avsikten att eventuell exploatering skulle kunna ta hänsyn till dessa objekt på liknande sätt som hänsyn tas till andra objekt som inte är helt övergivna, t.ex. byggnader.

Stenålderslokaler

Kartanalyser i samband med arkeologiska utredningar under högsta kustlinjen görs för att se var topografiskt gynnsamma boplatser kan ha funnits vid forntida stränder. Med sådana kartor i handen görs sedan fältarbete med förtätad sondning på platser som förefaller gynnsamma. Boplatser kan då identifieras i fält, alternativt ser man var mer utförliga ingrepp bör göras i en utredningsetapp 2. I denna utredning bestämdes att Stoneslab AB skulle göra sådana kartanalyser och även med hjälp av sina kartor gå ut i fält och med hjälp av provgrävningar se om boplatser kunde hittas. Detta innebär att inventering efter stenåldersboplatser inte fick den normala prioritering vid fältarbetet för den etapp 1-utredning som här rapporteras (den som utförts av Landskapsarkeologerna). Inriktningen för vår del av utredningen blev därför att lägen för eventuella stenåldersboplatser eftersöktes betydligt mer översiktligt än i normalfallet, dock så att vissa utgångspunkter för frågans vidare hantering kan ges.

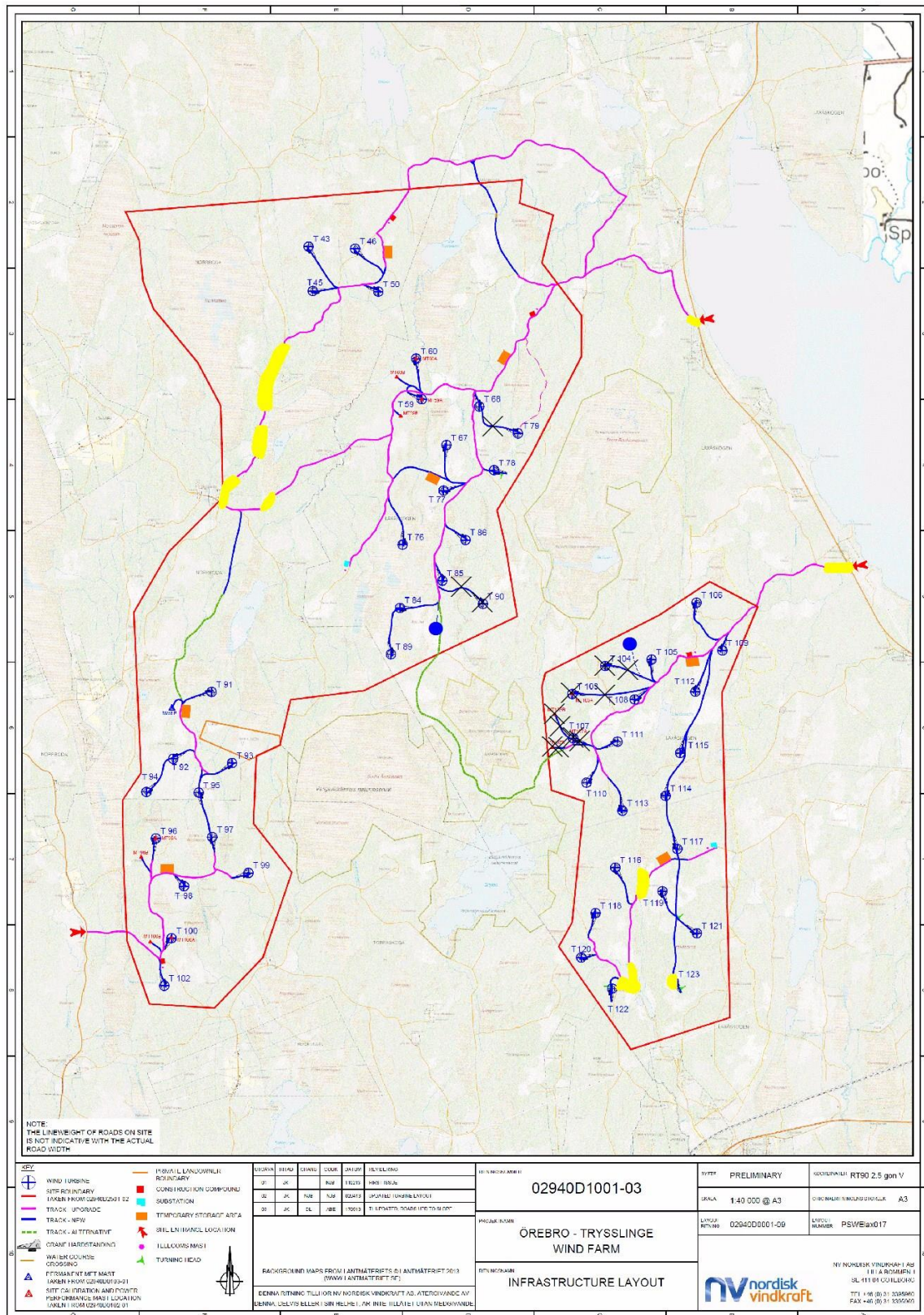
Den viktigaste iakttagelsen i fält angående stenåldersboplatser vid forna stränder är att huvuddelen av utredningsområdet helt saknar sådana lägen som erfarenhetsmässigt är gynnsamma för kustboplatser. Detta avser främst de södra och de östra delarna av det större, nordvästra delområdet, men även större delen av det sydöstra, mindre delområdet.

Bedömningen baseras på topografiska iakttagelser i kombination med egna erfarenheter att hitta boplatser genom att kombinera studier av höjdkurvor på kartor med att "läsa" i landskapet. Metoden att bygga på egen erfarenhet har även relaterats till forskningsresultat inom arkeologin under flera årtionden. Av dessa skäl kan den generella iakttagelsen, att stenåldersboplatser saknas på de allra flesta platserna som berörs av utredningen, bedömas som tillförlitlig, trots att frågan lågprioriterades till förmån för den utredningsdel som görs av Stoneslab AB. Huvudskälet är att den flacka terräng som kännetecknar utredningsområdet mestadels saknar förutsättningar för attraktiva strandanknutna boplatser.

Ytterligare en faktor har mycket översiktligt bedömts vid denna utredning. Denna har mer geologisk karaktär, d.v.s. att några platser har noterats, se figur 8, där det gick att urskilja och konstatera relativt sten- och blockfria ytor med sandmarker som överstiger 100 m². Sedvanlig mer intensiv sondning och provgrävning med spade utfördes inte i dessa ytor eftersom denna uppgift skulle utföras av Stoneslab AB. Observera att kartan figur 8 endast visar relativt stenfria marker med inslag sandmarker, inte resultat av kombinerade topografiska och geologiska fältiakttagelser i syfte att förutsäga var stenålderslokaler kan finnas. Det innebär att topografiska analyser för dessa platser (t.ex. förekomst av skyddade vikar vid forna stränder) bör göras i en etapp 2 för att ta ställning till i vilken omfattning intensiv sondning och upptagna provgropar då bör utföras.

En tredje viktig iakttagelse som gjordes i utredningsområdet var att inga indikationer kunde iakttas som antyder grävda förhistoriska gropar eller anlagda förhistoriska hyddbottnar med flacka bottenplan, omgivna av låga vallar. Sådana boplatsspår, s.k. boplatsgropar och boplatsvallar, är tämligen vanliga i landets norra delar vid forntida stränder, men mycket mer ovanliga längre söderut.

Stoneslabs rapport (2013) var inte tillgänglig under denna etapp 1-utrednings fältarbete.

Figur 8. Med gult markeras relativt stenfria sandmarker inom utredningsområdet iakttagna vid fältinventeringen, vilka bör studeras mer ingående inom berörda delar i en utredningsetapp 2 för att klarlägga om kustbundna boplatssläckningar från stenåldern förekommer. Kartunderlag från NV Nordisk Vindkraft AB. Kartbearbetning: Lena Berg Nilsson 2013.

Utvärdering

Den utförda arkeologiska utredningens ambitionsnivå innebär att utredningsområdet är mycket väl genomlett med fokus på synliga fornminnen på marken. Med hänsyn till ställvis tät vegetation och mycket otydliga lämningar kan t.ex. någon oidentifierad kolbotten eller kojgrund finnas gömd i terrängen, dock inte i någon omfattning som bedöms ha betydelse för den fortsatta antikvariska processen eftersom en mycket tillförlitlig bild av faktisk fornminnesstruktur får anses ha inventerats fram (med undantag för etapp 2-utredningar för sökning efter stenålder). Sondning efter dolda fornminnen under markytan har utförts selektivt i liten omfattning i denna etapp 1-utredning, dels för att få platser finns som motiverar sådana ingrepp och dessutom för att sådana undersökningar i första hand skulle göras av Stoneslab AB på de få platser som motiverar sådana insatser.

Inför kommande liknande utredningar vore en klar förbättring att bättre samordna sökning efter stenålder med sökning efter andra fornminnen. Resultat av s.k. prediktiva modeller bör ingå i fältförberedelser och finnas färdiga före fältarbetet.

Förslag på skyddsåtgärder

För fornminnen gäller att markarbeten eller upplag inte får ske inom fasta fornlämningar utan tillstånd från Länsstyrelsen. Vid ett eventuellt intrång i närområdet till fasta fornlämningar är det i första hand Länsstyrelsen som avgör hur stort fornlämningsområdet skall vara enligt 2 kap 2§ (KML).

Det objekt som i denna utredning har bedömts som fast fornlämning, RAÄ Skagershult 95:1, har enstaka spridda husgrunder m.m. inom en yta ca 100 m i diameter. De två husgrunder som har registrerats i utredningsområdet ligger 15-20 m från den befintliga väg som är aktuell för breddning. De är markerade med högstubbar och förefaller inte hotade av en begränsad vägbreddning, bl.a. för att vägen genom bebyggelsen är rak och således inte aktuell för uträtning av kurva. Den breddning som kan bli aktuell bör minimeras. Inga speciella skyddsåtgärder föreslås i övrigt. Berörd mark saknar synliga speciella objekt att ta särskild hänsyn till, men bedömningen ”fast fornlämning” gör att Länsstyrelsen fattar beslut om behövliga åtgärder som t.ex. förundersökning.

Bevakningsobjekten enligt tabell 2 och Bilagan bör i första hand om möjligt undantas från exploatering, vilket bör vara möjligt för de flesta av objekten, i princip samtliga utom berörd lägenhetsbebyggelse. För den lägenhetsbebyggelse som berörs är det aktuellt med breddning av befintliga vägar. För dessa bevakningsobjekt föreslås att utökad vägbredd minimeras och att breddningen görs så att husgrunder om möjligt undviks. Före exploatering kommer det att utredas/klargöras om fornlämningsstatus ska gälla, vilket avgör vilka beslut Länsstyrelsen kommer att fatta.

De övriga kulturhistoriska lämningarna har inte skydd som fornlämningar enligt KML. De bör istället visas största möjliga hänsyn i enlighet med Skogsvårdslagen. Eftersom dessa lämningar ändå har ett kulturhistoriskt värde, och då en lagöversyn pågår samt då Länsstyrelsen har ett avgörande tolkningsföreträde vid den antikvariska bedömningen, bör arbetsföretaget därför undvika dessa lämningar vid planering av sina markarbeten i så stor utsträckning som möjligt. Det stora antalet kolbottnar gör att alla inte kan undvikas. Här föreslås som åtgärd för de välbevarade som inte kan undvikas att om möjligt planera en exploatering så att helst kolarkojor och halva kolbottnar bevaras. En skuren bevarad halv kolbotten behåller i stort sina kulturhistoriska värden (pedagogiska värden kan förstärkas,

vetenskapliga värden kvarstår). För att möjliggöra bevarande och hänsyn till kolbottnar som berörs av exploatering kan man med markeringar i terrängen exakt ange hänsyns- och exploateringsgränser.

Eventuellt kan det bli aktuellt med arkeologiska utgrävningar eller annan fördjupad dokumentation med utgångspunkt i nya förutsättningar med anledning av ändrad lagstiftning. Då vidtar en tillståndsprövning av Länsstyrelsen när fysisk påverkan på lämningar och deras skyddsområden blir aktuell.

Behov av kompletterande utredningar

Kompletterande arkeologiska utredningar före exploatering i syfte att klarlägga om okända fornlämningar finns bör göras vad avser sökning efter stenålder (vilket enligt uppgift har utförts av Stoneslab AB som en etapp 2-utredning). I övrigt görs här bedömningen att inga ytterligare fältarbeten behövs för att klarlägga vilka fornminnen som finns i utredningsområdet.

För några få lokaler med nu kända lämningar bör vid behov en utredningsetapp 2 övervägas för att klargöra fornlämningsstatus för lämningarna. Detta rör främst lokaler med bebyggelselämningar (gårdar eller torp med oklar historik och tillkomst), några få kolbottenlokaler (där möjligen lämningar efter liggmilor kan fastställas) samt ytterligare någon enstaka lämning (se tabell 2), om dessa kommer att beröras av exploatering.

En fördjupad kulturhistorisk dokumentation av den nu framinventerade kolbottenstrukturen vore av stort vetenskapligt intresse, särskilt med beaktande av ytterligare kolbottnar i Tiveden och relationer till bruk och bebyggelse, men en sådan forskningsuppgift förefaller inte befogad att kräva inom ramen för det aktuella vindkraftsprojektet.

Referenser

- Berg Nilsson, Lena; Klang, Lennart & Nilsson, Ola. 2012. *Laxåskogen i Laxå och Degerfors kommuner, Örebro län. Översiktlig kulturmiljöanalys för planering av vindkraftverk. Rapport från Landskapsarkeologerna 2012-12-19.*
- Blomqvist, Malin. 2007. *Informationssystemet för fornminnen – lista med lämningstyper och antikvarisk praxis (version 3.4).* 2007-08-28 www.fmis.raa.se.
- Bondesson, Wivianne; Forenius, Svante; Nilsson, Pia & Beckman-Thoor, Karin. 2013. *Sydvästlänken Örebro. Närke; Hallsbergs, Hammars, Lerbäck och Viby socknar.* UV Rapport 2013:25. Arkeologisk utredning, etapp 2. Stockholm
- Ekelund, Gunnar. 1965. Närke. *Med arkeologen Sverige runt.* Stockholm
- Eriksson, Linnéa. 1999. *Lekebergslagen. En sammanställning över de bergshistoriska lämningarna i Hidinge, Kil, Knista, Kvistbro, Tysslinge och Vintrosa socknar.* (Atlas över Sveriges bergslag, Jernkontorets Bergshistoriska utskott, serie H 107). Stockholm.
- Flink, Gerhard. 1986. *Fornminnesinventeringen 1986. Organisationsplan.* Riksantikvarieämbetet, Dokumentationsbyrån, Sektionen för fornminnesinventering. Promemorior och arbetshandlingar Nr 1986:5.
- FMIS. *Riksantikvarieämbetets fornminnesregister*, <http://www.raa.se/cms/fornsok/start.html>.

- Harbe, Daniel. 1947. *Skagershult. En Närke socken*. Örebro.
- Hennius, Andreas; Svensson, Jonas; Ölund, Anna & Göthberg, Hans. 2005. *Kol och tjära – Arkeologi i norra Upplands skogsmarker. Undersökningar för E4. Vendel, Tierp och Tolfta socknar, Uppland*. Upplandsmuseet Rapport 2005:2, avdelningen för arkeologiska undersökningar. Uppsala
- Jensen, Ronnie. 1997. *Fornminnesinventeringen – nuläge och kompletteringsbehov. En riksöversikt*. Riksantikvarieämbetet, Kunskapsavdelningen.
- Jönsson, Sune. 1980. *Organisationsplan för Fornminnesinventeringen 1980*. Riksantikvarieämbetet. Promemoria och arbetshandlingar 1980:13.
- Klang, Lennart. 1984: Förhistoriska gravar i Närkes centralbygd som bebyggelsehistoriskt källmaterial. I: *Arkeologi i Sverige 1981*. Riksantikvarieämbetet och Statens Historiska museer Rapport RAÄ 1984:3.
- Klang, Lennart. 2013. Förslag till undersökningsplan (Lst Dnr 431-2691-2013).
- Klingnéus, Sören. 2011. *Gods och säteribildning i Närke under stormaktstiden*. Vetenskapliga skrifter utgivna av Örebro läns museum 4. Örebro
- KML. *Kulturminneslagen*. Utfärdad den 30 juni 1988. Trädde i kraft den 1 januari 1989. Svensk författningssamling 1988:950.
- Nilsson, Ola. 2005. Bidrag till kunskap om miljöns ålder. *Skogshistoriska sällskapets årskrift 2005*.
- Nisser, Marie, 1974. *Hyttor i Örebro län*. Jernkontorets Bergshistoriska utskott, serie H10. Stockholm.
- Pettersson, Alf. 1980. *Ramundeboda socken*. Örebro.
- Pettersson, Olof, 2006. *Riksväg 49 Stubbetorp – Rude. Närke, Askersunds och Hammars socknar*. Dnr 421-168-2004, 421-379-2005. UV Bergslagen Rapport 2006:9, Särskild arkeologisk utredning, etapp 1 och 2. Stockholm.
- Pettersson, Olof, 2009. *Ny sträckning för Riksväg 56 mellan Stingtorpet och Tärnsjö. Uppland; Enåker, Huddunge, Nora och Västerlövsta socknar*. UV Bergslagen Rapport 2008:3, Arkeologisk utredning, etapp 1 och 2. Stockholm.
- Regeringens proposition *Kulturmiljöns mångfald*. 2012/13:96.
- Riksantikvarieämbetet. *Vägledning för tillämpning av KML, Uppdragsarkeologi avsnitt 8, Rapportering och dokumentationsmaterial*. www.raa.se.
- Rönnow, Sixten (Red.). 1944. *Finnerödja. En socken i Västergötland*. Stockholm.
- Skyllberg, Eva. 1998. *Lerbäcks bergslag. En sammanställning över de bergshistoriska lämningarna i Hammars och Lerbäcks socknar samt en översikt över Askersunds, Bo, Hallsbergs, Ramundeboda, Svennevads Snavlunda och Viby socknar*. Atlas över Sveriges bergslag, Jernkontorets Bergshistoriska utskott, serie H 106. Stockholm
- SNA. 1994. Sveriges Nationalatlas. *Berg och Jord*. Temarektör Curt Fréden. Temavärd Sveriges geologiska undersökning.
- Stenbäck Lönnquist, Ulrika & Welinder, Stig. 2011. Att gräva i kolbottnar och kolarkojor. *Fornvännen* 106 (2011). Stockholm.

Stoneslab. 2013. *Utredning etapp 1, prediktiv modell för boplatslägen i Norrboda 5:2 och Grytfors 1:2, Degerfors kn; Laxåskogen 1:116, 1:305, 1:254 och Torpaskogen 7:12 i Laxå kn inför planerad vindkraftsutbyggnad*. Stoneslab Rapport 2013:4.

Strandvik, Sofia. 2004. *Karlskoga bergslag. En sammanställning över de bergshistoriska lämningarna i Karlskoga och Degerfors socknar i Örebro län samt Bjurtjärns socken i Värmlands län*. Atlas över Sveriges bergslag, Jernkontorets Bergshistoriska utskott, serie H 125. Stockholm.

Sveaskog. Registerkarta och koordinatlista över kulturlämningar. Kontaktperson Torsten Wiborgh.

Kartor:

<http://www.lantmateriet.se>

Lantmäterimyndigheternas arkiv:

18-nys-10, Geometrisk karta (koncept), Västanbäck (1729).

18-nys-19 Storskifte Mosstorp (1778).

18-nys-27 Storskifte Edsbäcken (1764).

18-nys-202 Skattläggning, Torplägenheter på Svartå Bruks rekognitionsskogar (1834).

18-ska-9 Avfattning, Skagersholms socken (1852).

Lantmäteristyrelsens arkiv:

S55-97:1 Västanbäck nr 1 Geometrisk avmätning (1729).

S55-14:1 Edsbacken nr 1 Storskifte (1764).

S8:9 Häradskarta över Edsbergs härad Skagerhults sn Geografisk karta (1688).

S60-1:1 Skagerhults socken Geometrisk avmätning (1696).

S60-1:3 Skagerhults socken, Gränsbestämning (1760).

Rikets allmänna kartverks arkiv:

Generalstabskartan, Askersund, J243-64-1 (1888).

Häradsekonomiska kartan Grytfors J112-64-12 (u.å.)

Häradsekonomiska kartan Skagersholm J112-64-17 (u.å.).

Häradsekonomiska kartan Nysund J112-64-7 (u.å.).

Häradsekonomiska kartan Hasselfors J112-64-13 (1864-67).

Häradsekonomiska kartan Boderna J112-64-18 (u.å.).

Ekonomiska kartan Edsbacken, J133-9e9e57 (1955).

Ekonomiska kartan Fagersand, J133-10e0f57 (1955).

Ekonomiska kartan Säldebråten, J133-10e1e57 (1955).

Ekonomiska kartan Gåssjön, J133-10e0e57 (1955).

Ekonomiska kartan Högskog, J133-9e8e59 (1958).

Ekonomiska kartan Sörby, J133-9e9f57 (1955).

Ekonomiska kartan Mosjötorpet, J133-9e8f57 (1955).

Bilaga

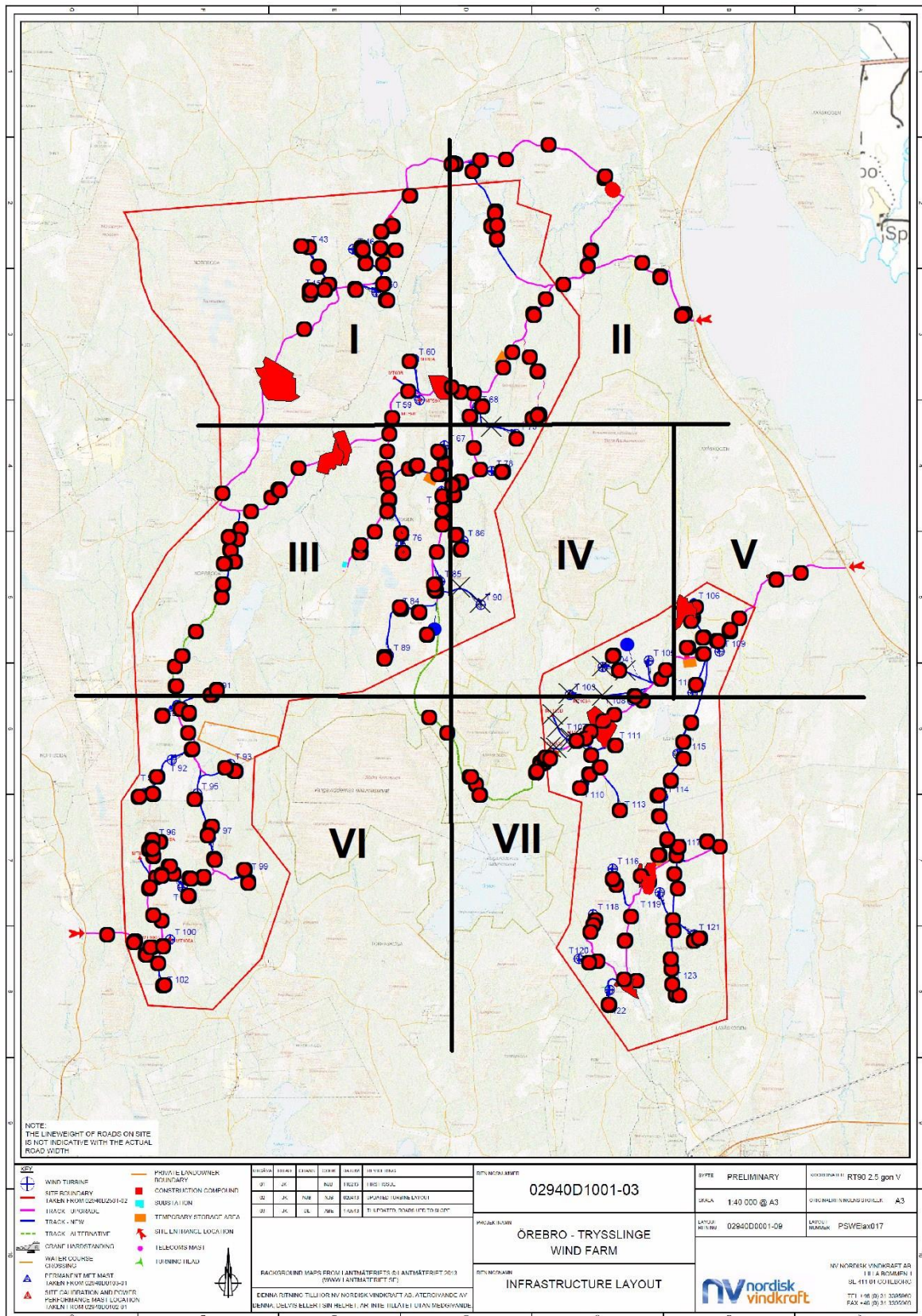
Redovisning av registrerade lokaler Trysslinge

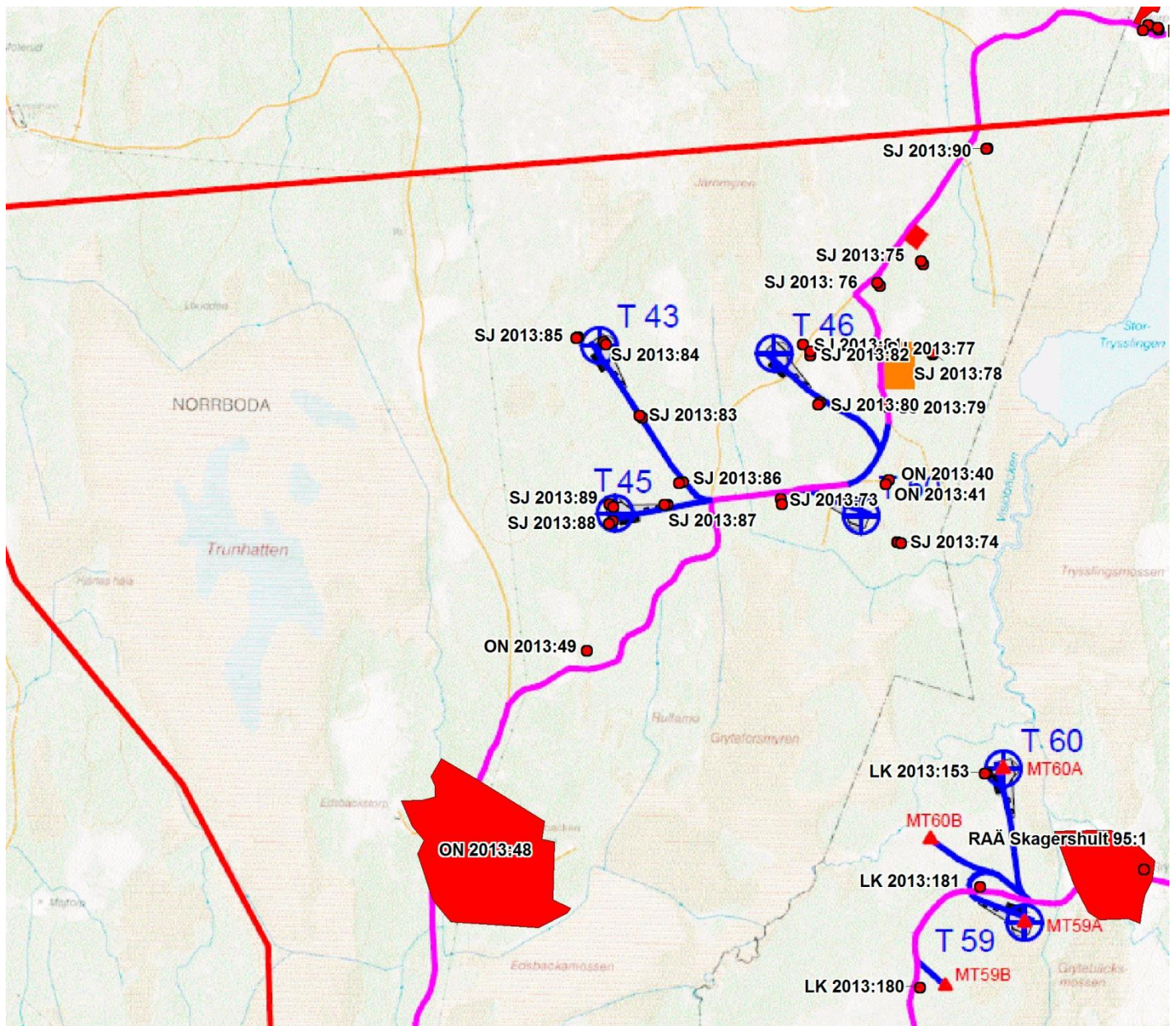
LANDSKAPS
ARKEOLOGERNA

KULTURMILJÖVETARE OCH KUNSKAPSFÖRME DLARE
I RIKSTÄCKANDE SAMVERKAN

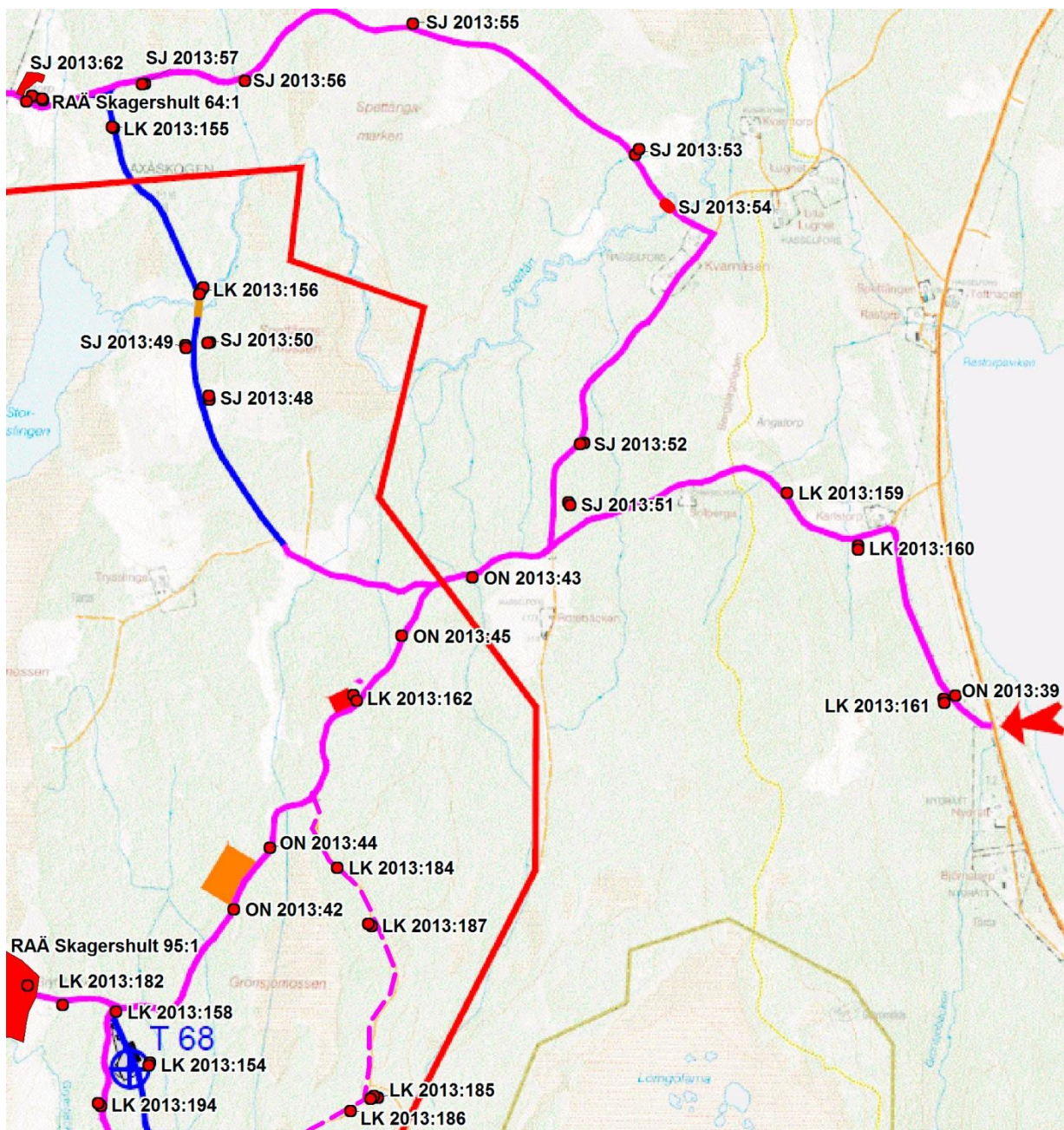
www.landskapsarkeologerna.se

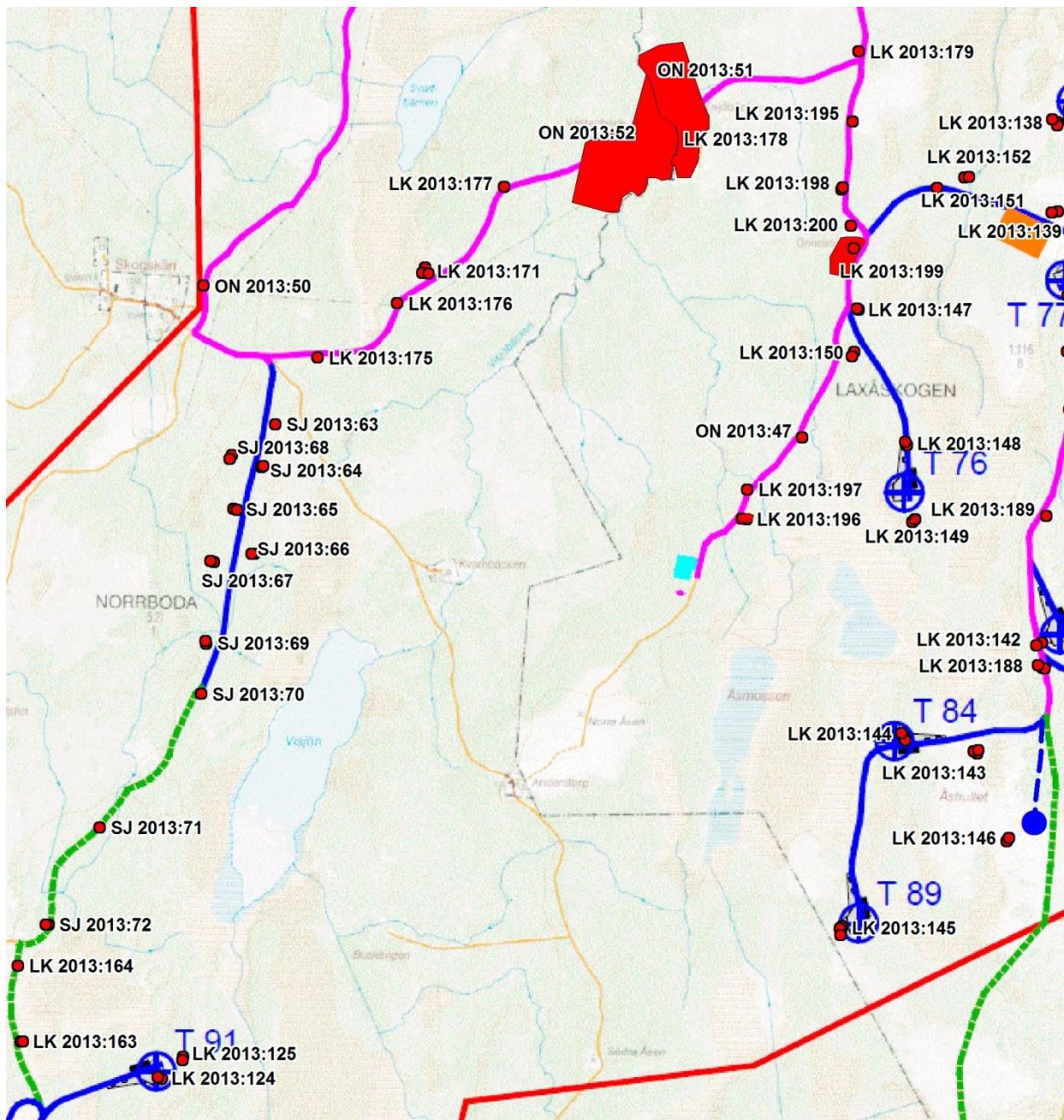
Bilaga, karta 1. Lokaler med forminnen som registrerades vid den arkeologiska utredningen och dessas fördelning på detaljkartor nedan, där objekt-id framgår. Kartunderlag från NV Nordisk Vindkraft AB. Kartbearbetning: Lena Berg Nilsson 2013.

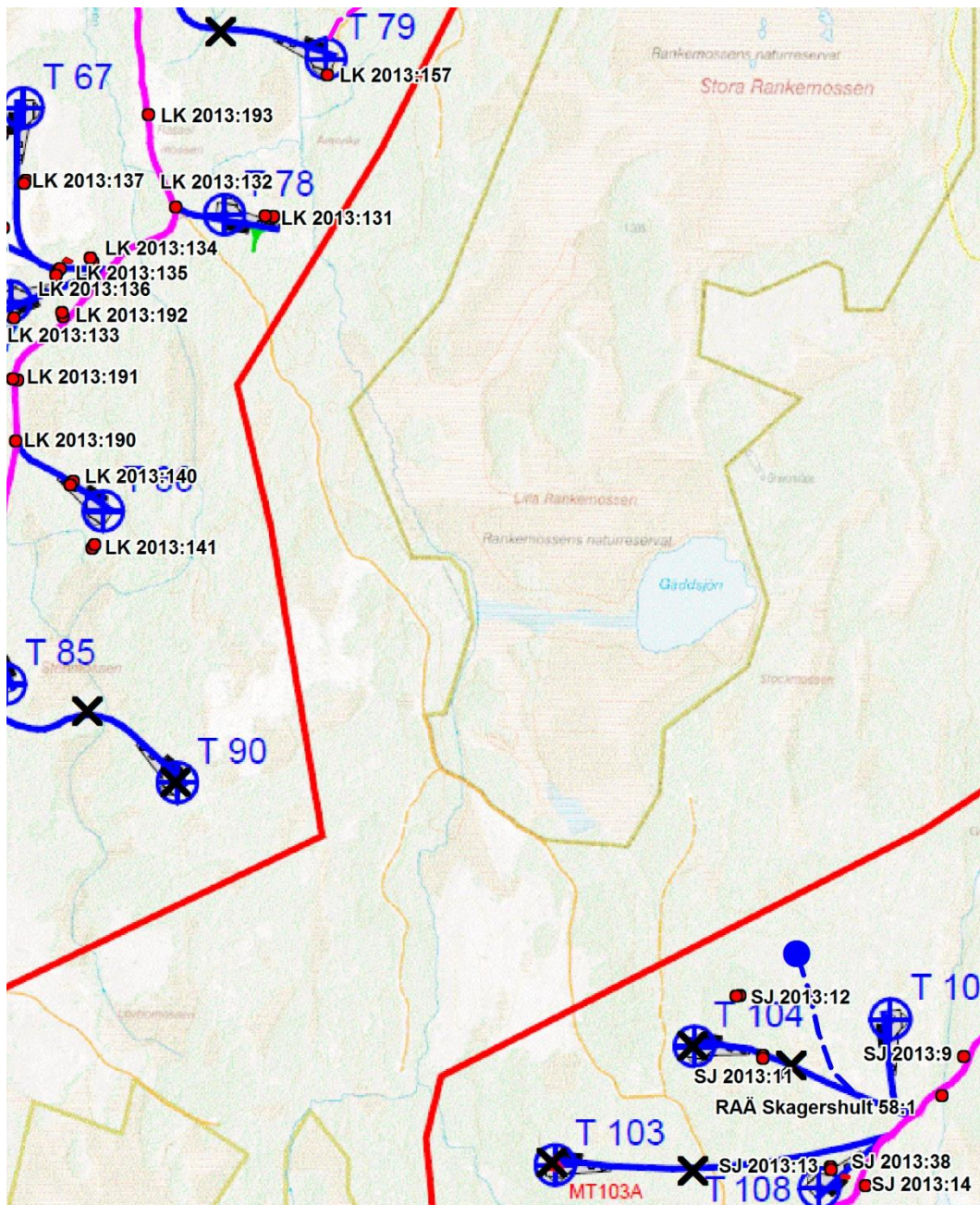
*Detalj karta I, ur karta I, i skala 1:20 000. Kartunderlag från NV Nordisk Vindkraft AB.
Kartbearbetning: Lena Berg Nilsson 2013.*

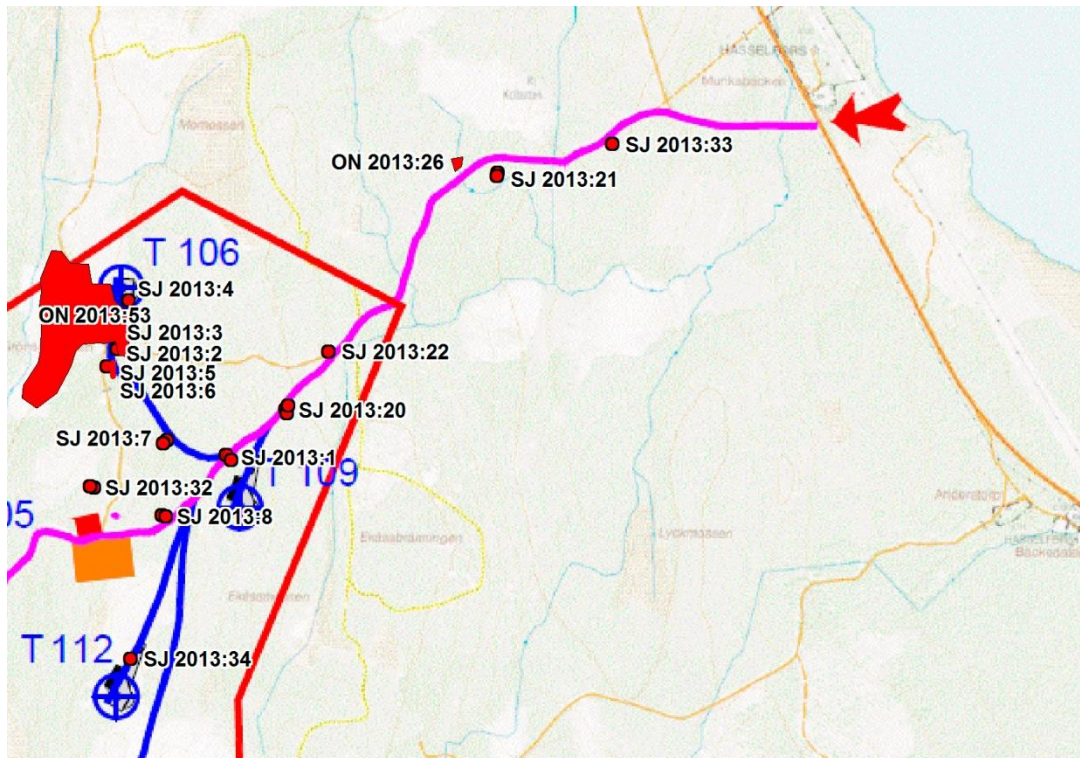
Detalj-karta II, ur karta 1, i skala 1:20 000. Kartunderlag från NV Nordisk Vindkraft AB.
Kartbearbetning: Lena Berg Nilsson 2013.

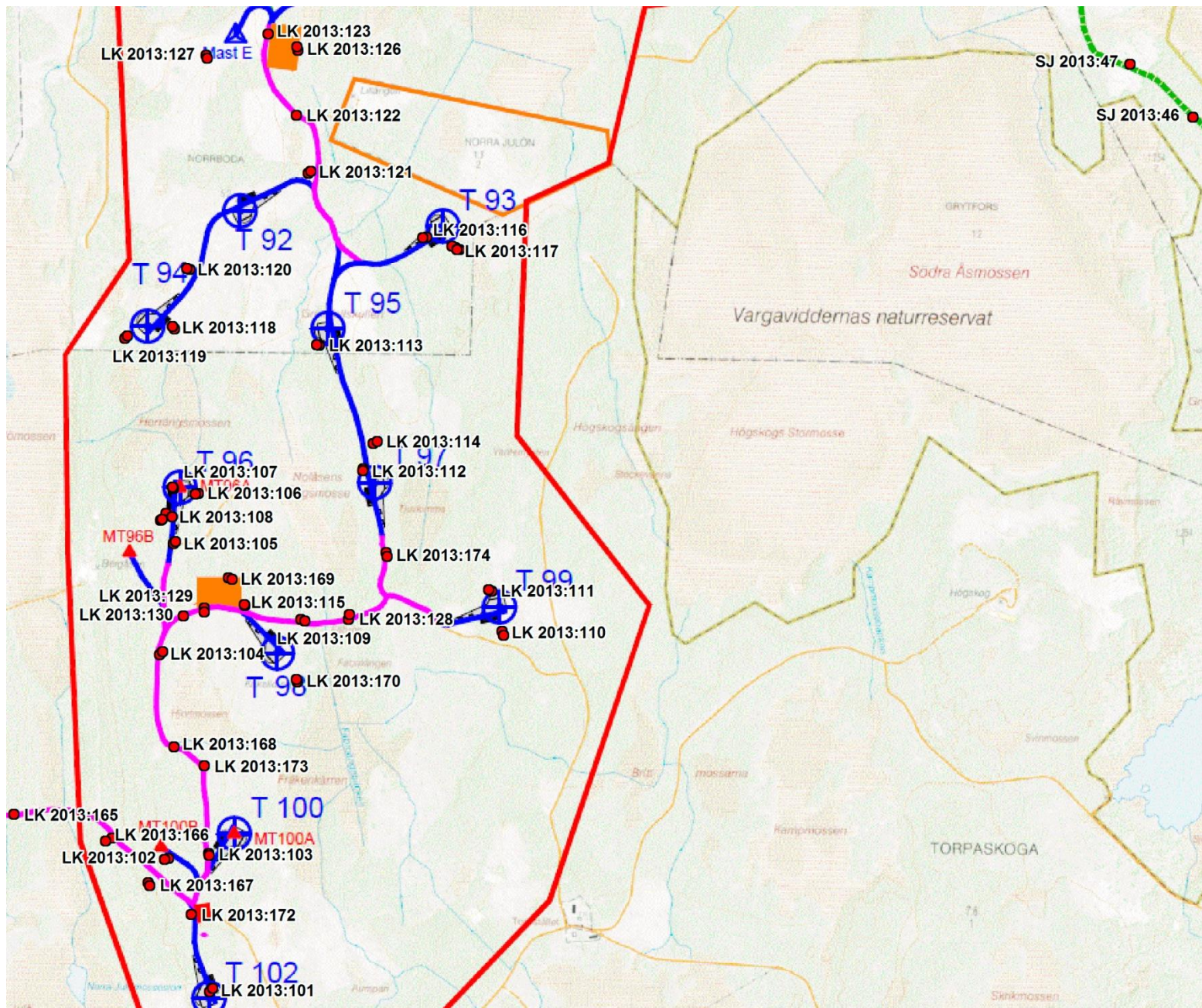
Detalj-karta III, ur karta 1, i skala 1:20 000. Kartunderlag från NV Nordisk Vindkraft AB.
Kartbearbetning: Lena Berg Nilsson 2013.

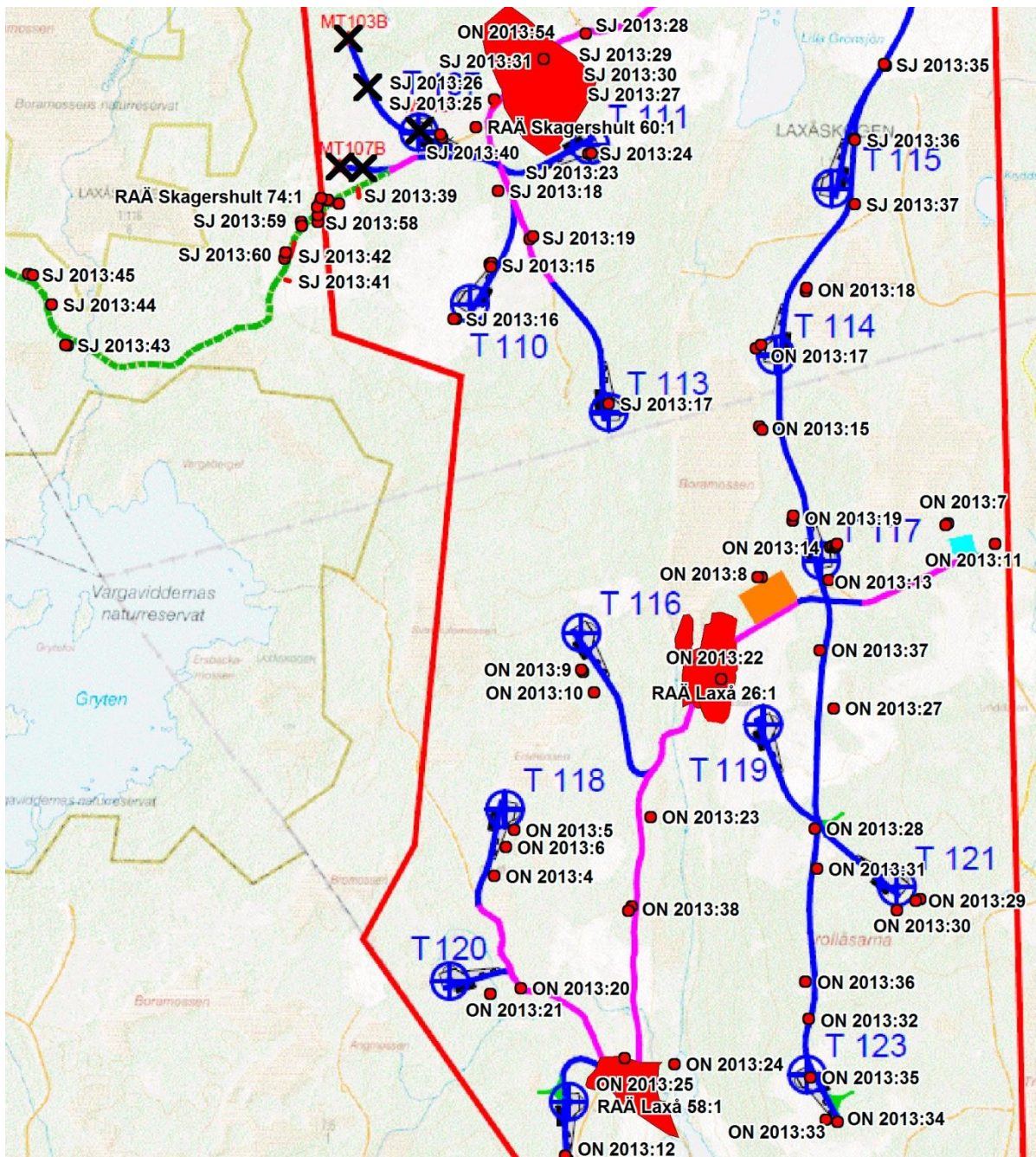
Detalj-karta IV, ur karta 1, i skala 1:20 000. Kartunderlag från NV Nordisk Vindkraft AB.
Kartbearbetning: Lena Berg Nilsson 2013.

Detalj karta V, ur karta 1, i skala 1:20 000. Kartunderlag från NV Nordisk Vindkraft AB.
Kartbearbetning: Lena Berg Nilsson 2013.

Detaljarta VI, ur karta 1, i skala 1:20 000. Kartunderlag från NV Nordisk Vindkraft AB.
Kartbearbetning: Lena Berg Nilsson 2013.

Detalj karta VII, ur karta 1, i skala 1:20 000. Kartunderlag från NV Nordisk Vindkraft AB.
Kartbearbetning: Lena Berg Nilsson 2013.

Tabell med beskrivningar över registrerade objekt

Obj. nr/ RAÄ-nr	Lämningstyp	Beskrivning	Antikvarisk bedömning
Laxå 26:1	Se ON 2013:16		
Laxå 58:1	Se ON 2013:26		
Skagershult 58:1	Se SJ 2013:10		
Skagershult 60:1	Se SJ 2013:91		
Skagershult 64:1	Se SJ 2013:61		
Skagershult 74:1	Se SJ 2013:92		
Skagershult 95:1	Se LK 2013:183		
LK 2013:101	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 20 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, ca 12 m i diameter och 0,1 m hög. Skålförmigt mittparti, 8 m i diameter och 0,1 m djupt. Tätt beväxt med granar. 1 m SV om 1 är: 2) Lämningar efter kolarkoja, ca 4x4 m (VNV-ÖSÖ) med i N ett spisiröse, 2-3 m i diameter och 0,6 m högt av 0,2-0,4 m stora övermossade stenar. Beväxt med en gammal stubbe. Liten flack moränkulle i myrmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:102	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 20 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, otydlig, ca 14 m i diameter och 0,1 m hög. Beväxt med ett 20-tal barrträd. 2 m NÖ om 1 är: 2) Lämningar efter kolarkoja, ca 3x3 m (NV-SÖ) med i SÖ ett spisiröse, 2 m i diameter och 0,4 m högt av 0,2-0,5 m stora stenar intill ett block, 1,4 m stort och 0,4 m högt. Svag SV-slutning av moränmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:103	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 20 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, otydlig, ca 15 m i diameter och 0,5 m hög. Skadad i mitten av täkt, 8 m i diameter, samt i VSV av väg. Beväxt med ett 10-tal barrträd. 0 m S om 1 och 1 m Ö om släntröner är: 2) Lämningar efter kolarkoja, skadad av väggkant, bestående av ett spisiröse, 2-3 m i diameter och 0,8 m högt av 0,2-0,7 m stora stenar, med i V en grop, 0,6 m i diameter och 0,4 m djup. Liten avsats i svag SÖ-slutning av moränmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:104	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 25 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, otydlig, ca 17 m i diameter och 0,4 m hög. Skålförmigt mittparti, 10 m i diameter och 0,2 m djupt. I V skadad av väg. Beväxt med ett 30-tal barrträd. 2 m NÖ om 1 är: 2) Lämningar efter kolarkoja, ca 5x3 m (NV-SÖ) med i NV ett spisiröse, 3 m i diameter och 1 m högt av övermossade stenar. Flack moränmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:105	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 25 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, ca 20 m i diameter och 0,4 m hög. Skålförmigt mittparti, 10 m i diameter och 0,4 m djupt. Skadad av skogstraktorspår. Beväxt med ett 30-tal barrträd. 0 m N/NNÖ om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, ca 3x2 m (Ö-V) med i Ö ett spisiröse, 1,5 m i diameter och 0,5 m högt av övermossade stenar. Ca 4 m NV om väg. Svagt N-sluttande moränmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning

LK 2013:106	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 25 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, 20 m i diameter och 0,5 m hög. Skålförmigt mittparti, 12 m i diameter och 0,3 m djupt. Beväxt med ett 30-tal barrträd. 0 m V/VNV om 1 (på stybbvall) är: 2) Lämningar efter kolarkoja (?), bestående av ett spisiröse, 3 m i diameter och 0,7 m högt av övermossade stenar. Eftersom spisiröset är beläget på stybbvallen kan det inte uteslutas att detta är lämningar efter en skorstensmila. Avsats i svagt VNV-sluttande morän- och sankmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:107	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 25 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, 18 m i diameter och 0,2 m hög. Tätt beväxt med granar. 1 m S om 1 är: 2) Lämningar efter kolarkoja, ca 5x3 m (ÖNÖ-VSV) med i ÖNÖ ett spisiröse, 1,5 m i diameter och 0,4 m högt av övermossade stenar. Liten förhöjning i sank moränmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:108	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 60x40 m (Ö-V), bestående av tre kolbottnar och lämningar efter en kolarkoja: 1) Kolbotten efter resmila, rund, 18 m i diameter och 0,5 m hög. Täkt i mittpartiet, 11 m i diameter och 0,5 m djup. I V skadad av skogstraktor. Beväxt med ett 10-tal barrträd. Omedelbart utanför är ställvis en stybbränna, 3 m bred och 0,3 m djup. 12 m SV om 1 är: 2) Kolbotten efter resmila, rund, 17 m i diameter och 0,5 m hög. Skålförmigt mittparti, 10 m i diameter och 0,2 m djupt. Markerad med ett 20-tal högstubbar. Omedelbart NÖ om 2 är: 3) Lämningar efter kolarkoja, ca 4x3 m (NÖ-SV) med i SV ett spisiröse, 2 m i diameter och 1 m högt av 0,2-0,8 m stora övermossade stenar. Ca 5 m ÖSÖ om 1 är: 4) Kolbotten efter resmila, rund, 14 m i diameter och 0,2 m hög. Beväxt med sex barrträd. Svag N-sluttning i flack moränmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:109	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 25 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, 18-20 m i diameter och 0,4 m hög. Ytskadad av traktorspår och möjligen av tangerande väg i S. Beväxt med ett 30-tal barrträd. Grävt dike 2-4 m NNÖ-N-NV om kolbotten, med upplagda stensamlingar vid diket. 2 m ÖSÖ om 1 är: 2) Lämningar efter kolarkoja, 5x3,5 m (VNV-ÖSÖ) med i VNV ett spisiröse, 3 m i diameter och 0,8 m högt av 0,2-0,6 m stora stenar. Beväxt med sex granar och sly. Avsats i flack NÖ-sluttande moränmark. Barrskog. 0 m N om skogsbilväg (nr 1).	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:110	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 27 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, 20 m i diameter och 0,5 m hög. Markerad med högstubbar. 1 m S/SSÖ om 1 är: 2) Lämningar efter kolarkoja, 6x5 m (Ö-V) med i N ett spisiröse, 2 m i diameter och 0,7 m högt av 0,2-0,7 m stora stenar. Liten plåtå i flack morän- och myrmark. Hygge.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:111	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 22 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, ca 17 m i diameter och 0,3 m hög. Markerad med högstubbar. 0 m V/VNV om 1 är: 2) Lämningar efter kolarkoja, 5x3 m (NNÖ-SSV) med i SÖ ett spisiröse, 2 m i diameter och 0,6 m högt av 0,2-0,8 m stora stenar. Svagt N-sluttande moränmark. Hygge.	Övrig kulturhistorisk lämning

LK 2013:112	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 20 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, 15 m i diameter och 0,2 m hög. Glest beväxt med barrträd. 2 m N om 1 år: 2) Lämningar efter kolarkoja, 3x2m (NV-SÖ) med i NV ett spisiröse, 2 m i diameter och 0,5 m högt av 0,3-0,5 m stora övermossade stenar. Avsats i svagt SV-sluttande moränmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:113	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 23 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, 17 m i diameter, i SV 0,2 m hög och i NÖ ingrävd 0,1 m djupt. Beväxt med ett 20-tal barrträd. 0,5 m V om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, 5x3 m (VNV-ÖSÖ) med i N ett spisiröse, 2 m i diameter och 0,6 m högt av 0,2-0,4 m stora stenar. Svagt V-sluttande moränmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:114	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 25 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, 12 m i diameter och 0,1 m hög. Tätt beväxt med granar. 8 m SV om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, bestående av ett spisiröse, 3 m i diameter och 1 m högt av 0,2-0,3 m stora stenar mot ett block i SV. Skadad av traktorväg i NÖ. Svag V-slutning av moränmark intill myrmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:115	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 25 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, 17 m i diameter och 0,1 m hög. Tätkadad i SV. Tätt beväxt. 4 m NNÖ om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, 4,5x4 m (ÖNÖ-VSV) med i VSV ett spisiröse, 4x2 m (N-S) och 0,7 m högt av övermossade stenar. Avsats i flack NÖ-sluttande moränmark. Barrskog. 3-4 m N/NNÖ om väg.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:116	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 22 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, oklar begränsning och form, rund eller oval? 12-16 m i diameter och 0,1 m hög. Beväxt med enstaka granar. 2 m SV om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, ca 3,5x3 m (Ö-V) med i Ö ett spisiröse, 2 m i diameter och 1 m högt av 0,2-0,5 m stora stenar. Liten förhöjning i flack moränhöjd. Skogsmark.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:117	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 45x25 m (Ö-V), bestående av tre kolbottnar och lämningar efter en kolarkoja: 1) Kolbotten efter resmila, rund, 12 m i diameter och 0,1 m hög. Beväxt med enstaka granar. 3 m VSV om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, ca 4x3 m (Ö-V) med i Ö ett spisiröse, 2 m i diameter och 0,5 m högt av 0,2-0,4 m stora stenar. 7 m Ö/ÖSÖ om 1: 3) Kolbotten efter resmila, rund, 9 m i diameter och 0,2 m hög. Omedelbart SÖ om 3: 4) Kolbotten efter resmila, rund, 10 m i diameter och 0,1 m hög. Invid kolbottarna enstaka täktgropar. Liten förhöjning i flack moränmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:118	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 25 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, 21 m i diameter och 0,2 m hög. Beväxt med ett 50-tal barrträd och en björk. 0 m NV om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, ca 4x3 m (NNV-SSÖ) med i SSÖ ett spisiröse, 2,5 m i diameter och 0,8 m högt av övermossade stenar. Flack förhöjning i morän- och myrmark. Sparat bestånd på kolbotten i hygge.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:119	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 22 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, 18 m i diameter och 0,2 m hög. Ytskadad av markberedning och skogstraktorspår. Beväxt med en tall. 0 m NNÖ om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, ca 4x3 m (NNÖ-SSV) med i SSV ett spisiröse, 3 m i diameter och 0,8 m högt av 0,2-0,4 m stora stenar. I spisirösets mitt en grop, 0,5 m i	Övrig kulturhistorisk lämning

		diameter och 0,3 m djup. Svag N-sluttning av moränmark. Hygge.	
LK 2013:120	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 22 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, 18 m i diameter och 0,3 m hög. Tätt beväxt med barrträd. Markerad med högstubbe. 0 m V om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, ca 4x4 m (VNV-ÖSÖ) med i ÖSÖ ett spisiröse, 2-3 m i diameter och 1 m högt av 0,2-0,8 m stora stenar, varav en överligger till ugn söppning i VNV. I spisirösets mitt en grop, 0,6 m i diameter och 0,6 m djup. Liten förhöjning i flack morän- och myrmark. Sparat bestånd på kolbotten i hygge.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:121	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 30 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, oklar form och storlek, ca 24 m i diameter och ingen höjd. Ojämn yta. Delvis tätt beväxt med granar, delvis i hygge med sly. Möjligen mer än en kolbotten på denna plats? 0 m NV om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, ca 4x3 m (NNV-SSÖ) med i SSÖ ett spisiröse, 2,5 m i diameter och 0,8 m högt av övermossade stenar. Liten avsats i svagt NV-sluttande moränmark. Skogsmark med hygge, sly och kvarstående täta trädbestånd.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:122	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning (kolbotten efter resmila), rund, 22 m i diameter och 0,1 m hög. Övertvärad av väg. Flack moränmark. Skogsbilväg och barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:123	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning (kolbotten efter resmila), förstörd, oklar utsträckning, ca 20 m i diameter och oklar höjd. Avsats i Ö-sluttande moränmark vid myr. Vägområde och hygge.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:124	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 25 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, 19 m i diameter och 0,5 m hög. Skålförmigt mittparti, 10 m i diameter och 0,2 m djupt. Tätt beväxt med granar. Omedelbart utanför kolbotten enstaka små täktgropar och en mindre stensamling. 2 m SV om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, ca 4x3 m (NNÖ-SSV) med i NNÖ ett spisiröse, 2 m i diameter och 0,9 m högt av 0,2-0,5 m stora stenar. Flack moränmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:125	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 25 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, 21 m i diameter och 0,2 m hög. Beväxt med ett 50-tal barrträd och en björk. 0 m NV om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, ca 4x3 m (NNV-SSÖ) med i SSÖ ett spisiröse, 2,5 m i diameter och 0,8 m högt av övermossade stenar. Flack förhöjning i morän- och myrmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:126	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 25 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, 19 m i diameter och 0,2 m hög. Skålförmigt mittparti, 13 m i diameter och 0,2 m djupt. Beväxt med ett 20-tal barrträd. 0,5 m NV om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, ca 4x3 m (N-S) med i S ett spisiröse, 2 m i diameter och 0,6 m högt av övermossade stenar. Flack moränmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:127	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 25 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, oklar form, rund eller oval? ca 20x15 m (N-S) och oklar höjd. Tätt beväxt med smågranar i Ö och markerad med högstubbar. Kan vara rund ca 15 m i diameter med kol utspridd i marken utanför, alternativt tangerar en större och en mindre kolbotten varandra. 0,5 m NV om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, ca 4x3 m (Ö-V) med i V ett spisiröse, 2 m i diameter och 0,6 m högt av 0,2-0,4 m stora övermossade stenar. Avsats i svagt N-sluttande moränmark. Hygge.	Övrig kulturhistorisk lämning

LK 2013:128	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 25 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, oklar form, ca 16-20 m i diameter och 0,2 m hög. Skadad av väg som schaktat bort stor del av kolbotten. Rester av kolbotten finns på bägge sidor om vägen. 3 m N om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, ca 4x3 m (NÖ-SV) med i NÖ ett spisiröse, 2 m i diameter och 0,8 m högt av 0,2-0,8 m stora stenar, varav en överligger. Liten förhöjning i flack moränmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:129	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 22 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, ca 18 m i diameter och 0,2 m hög. I N skuren av väg. Tätt beväxt med granar. Enstaka mindre täktgropar omedelbart utanför i S. 0 m SV om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, ca 3x3 m (Ö-V) med i Ö ett spisiröse, 2 m i diameter och 1 m högt av övermossade stenar vid ett block i Ö. Liten förhöjning i flack moränmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:130	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning (kolbotten efter resmila), oklar utsträckning, ca 18 m i diameter och oklar höjd. Omedelbart utanför kolbotten en enstaka mindre täktgrop. Låglänt sank moränmark. Vägområde och barrskog. Kolbotten skadad av väg som dragits genom med upplagt schaktmaterial på båda sidor om vägen. I bevarade delar beväxt med ett 20-tal barrträd och några björkar.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:131	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 35x20 m (Ö-V), bestående av två kolbottnar och lämningar efter en kolarkoja: 1) Kolbotten efter resmila, rund, 18 m i diameter och 0,2 m hög. Gräsbeväxt med enstaka barrträd i kanten. 1 m NÖ om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, ca 4x3 m (Ö-V) med i V ett spisiröse, 2-3 m i diameter och 0,9 m högt av 0,2-0,6 m stora övermossade stenar. 1 m VNV om 1: 3) Kolbotten efter resmila, rund, 10 m i diameter och 0,3 m hög. Beväxt med ett 10-tal tallar. Flack moränmark. Barrskog	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:132	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning (kolbotten efter resmila), oklar form och begränsning, ca 15-24 m i diameter och ingen höjd. Till största delen bortschaktad vid vägbygge. Flack moränmark. Vägområde i barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:133	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning (kolbotten efter resmila), rund, 20 m i diameter och 0,1 m hög. Tuvig yta. Beväxt med ett 30-tal barrträd. Omedelbart utanför kanten antydan till enstaka stybbgropar. Krönparti av liten obetydlig höjd i flack moränmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:134	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 20 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, 12 m i diameter och 0,1 m hög. Ytskadad av skogstraktorspår. Beväxt med ett 10-tal barrträd. 5 m VNV om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, ca 3x3 m (NNÖ-SSV) med i NNÖ några upplagda stenar intill ett block, 3 m stort och 0,8 m högt. Avsats i svag Ö-slutning av moränmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:135	Övrigt	Övrigt. Område med stensamlingar, ca 25 m i diameter. Sex stensamlingar är 1-2 m i diameter och 0,1-0,4 m höga av 0,2-0,5 m stora stenar. De är upplagda på eller vid 2-4 m stora block. Platsen markerad med högstubbar. Oklar funktion, sentida karaktär. Flackt krönparti av stenig/blockig moränmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning

LK 2013:136	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 30x20 m (N-S), bestående av två kolbottnar och lämningar efter en kolarkoja: 1) Kolbotten efter resmila, rund, 14 m i diameter och 0,3 m hög. Ytskadad av skogstraktorspår. Beväxt med ett 20-tal barrträd. 1 m NNÖ om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, ca 5x3 m (NNV-SSÖ) med i NNV ett spisiröse, 2-3 m i diameter och 0,8 m högt av 0,3-0,5 m stora stenar intill ett 3 m stort och 1,2 m högt block. 0,5 m S om 1: 3) Kolbotten efter resmila, rund, 8-9 m i diameter och 0,1 m hög. Beväxt med ett 10-tal tallar. Flack moränmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:137	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 30 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, 22 m i diameter och 0,4 m hög. Beväxt med ett 30-tal barrträd. 1 m S om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, ca 4x3 m (NÖ-SV) med i NÖ ett spisiröse, 2-3 m i diameter och 0,8 m högt av 0,3-0,5 m stora övermossade stenar. Flack moränmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:138	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 30x25 m (VNV-ÖSÖ), bestående av två kolbottnar och lämningar efter en kolarkoja: 1) Kolbotten efter resmila, rund, 17 m i diameter och 0,5 m hög. Ställvis tätt beväxt med granar. 1 m S om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, oklar begränsning, bestående av ett spisiröse, 2 m i diameter och 0,8 m högt av 0,2-0,5 m stora övermossade stenar. Tätt granbeväxt. 0 m VNV om 1: 3) Kolbotten efter resmila, oklar form, oval? 9x5 m (VNV-ÖSÖ) och 0,4 m hög. Flack moränmark vid myrkant. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:139	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 30 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, 24 m i diameter och 0,3 m hög. Ojämn yta. Tätt beväxt med granar. 1 m V om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, ca 4x3 m (NNV-SSÖ) med i SSÖ ett spisiröse, 2-3 m i diameter och 0,7 m högt av 0,2-0,5 m stora övermossade stenar. Svagt NNV-sluttande moränmark. Hygge med sparatt bestånd på kolbotten.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:140	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 25 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, 16 m i diameter och 0,2 m hög. Smågropig yta. Beväxt med ett 10-tal barrträd. Ställvis enstaka mindre stybbgropar/stybbbränna omedelbart utanför. 5 m SSV om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, ca 4x3 m (ÖNÖ-VSV) med i VSV ett spisiröse, 1,5-2 m i diameter och 0,8 m högt av 0,2-0,7 m stora stenar intill ett 4 m stort och 1,5 m högt block. Flack moränmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:141	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 30 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, 17 m i diameter och 0,4 m hög. Beväxt med ett 30-tal barrträd. Ställvis enstaka mindre stybbgropar omedelbart utanför. 5 m N om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, ca 4,5x3 m (Ö-V) med i Ö ett spisiröse, 2-3 m i diameter och 0,6 m högt av övermossade stenar. Flack moränmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:142	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 30x20 m (ÖNÖ-VSV), bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, 18 m i diameter och ingen höjd. I VSV skuren av väg och påförd dumphögar och stenar/block från vägbygge. Beväxt med smågranar. Ställvis enstaka mindre stybbgropar/stybbbränna omedelbart utanför. VSV om 1: 2) Kolbotten efter resmila, oklar form och begränsning, ca 7-10 m i diameter och 0,2 m hög. I ÖNÖ skuren av väg och påförd material från vägbygge. Beväxt med ett 10-tal barrträd. Väg mellan kolbottnarna. Svagt VSV-sluttande	Övrig kulturhistorisk lämning

		moränmark. Barrskog.	
LK 2013:143	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 25 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, ca 20 m i diameter och 0,5 m hög. Risbelamrad, i kanten beväxt med talrika smågranar. 3 m VNV om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, ca 4x3 m (NV-SÖ) med i SÖ spisiröse, 2 m i diameter och 0,5 m högt av övermossade stenar. 0 m N om 1: 3) Kolbotten, oklar form, närmast rektangulär? 7x4 m (ÖNÖ-VSV) och 0,5 m hög. Omedelbart utanför finns två mindre stybbgropar. Liten förhöjning i flack moränmark intill myrar. Hygge.	Bevakningsobjekt
LK 2013:144	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 30 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, ca 22 m i diameter och 0,4 m hög. Skålförmigt mittparti, 13 m i diameter och 0,1 m djupt. Beväxt med ett 50-tal barträd och markerad med högstubbar. 0 m SSÖ om 1 (på stybbvall): 2) Lämningar efter kolarkoja, ca 4x3 m (N-S) med i N spisiröse, 2 m i diameter och 1 m högt av 0,2-0,8 m stora stenar varav en överliggare. 0 m VNV om 1: 3) Kolbotten, oklar form, oregelbunden, 7x4 m (NÖ-SV) och 0,3 m hög. Beväxt med tre granar. Liten förhöjning i flack moränmark. Barrskog.	Bevakningsobjekt
LK 2013:145	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 50x25 m (N-S), bestående av tre kolbottnar och lämningar efter en kolarkoja: 1) Kolbotten efter resmila, rund, ca 15 m i diameter och 0,3 m hög. Markerad med högstubbar. 1 m SV om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, ca 4x3 m (NNÖ-SSV) med i NNÖ spisiröse, 2 m i diameter och 0,6 m högt av 0,2-0,8 m stora stenar. 12 m S om 1: 3) Kolbotten efter resmila, ca 20 m i diameter och 0,2 m hög. Markerad med högstubbar. 0 m NNV om 3: 4) Kolbotten, oklar form, ca 5 m i diameter och 0,1 m hög. Flack moränmark. Hygge.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:146	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 25 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, ca 20 m i diameter och 0,2 m hög. Ställvis tätt beväxt med smågranar. Markerad med högstubbar. 0 m N om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, ca 4x3 m (ÖNÖ-VSV) med i ÖNÖ spisiröse, 3x1,5 m (NV-SÖ) och 1 m högt av 0,3-0,8 m stora stenar varav en överliggare. Svag SV-sluttning i flack moränmark. Hygge.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:147	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 20 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, ca 18 m i diameter och 0,1 m hög. Smågropig yta. Beväxt med ett 40-tal granar. 0 m N om 1 (möjligen på kolbottens kant): 2) Lämningar efter kolarkoja, ca 4x3 m (NÖ-SV) med i NÖ spisiröse, 1,5-2 m i diameter och 0,5 m högt av 0,3-0,5 m stora stenar. Flack moränmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:148	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 20 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, ca 14 m i diameter och 0,1 m hög. Skålförmigt mittparti, 7 m i diameter och 0,1 m djupt. Ytskadad av skogstraktorspår. Beväxt med ett 20-tal granar. 0 m NNV om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, ca 4x3 m (ÖNÖ-VSV) med i NNV spisiröse, 1,5-2 m i diameter och 1 m högt av 0,1-0,8 m stora stenar varav en överliggare, byggt mot ett block, 3 m i diameter och 1,3 m högt. Välbevarad ugn söppning och rökhål i spisiröset. Liten förhöjning i flack moränmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning

LK 2013:149	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 23 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, ca 18 m i diameter och 0,4 m hög. Skålförmigt mittparti, 10 m i diameter och 0,1 m djupt. 1 m NNO om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, oklar begränsning, bestående av ett spisiröse, 2 m i diameter och 0,7 m högt av 0,2-0,5 m stora övermossade stenar. Liten förhöjning i flack moränmark. Hygge.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:150	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 23 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, ca 18 m i diameter och 0,1 m hög. Markerad med högstubbar. 1 m SV om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, 4x3 m (Ö-V) med i Ö ett spisiröse, 2,5x1,5 m (N-S) och 0,8 m högt av 0,2-0,8 m stora övermossade stenar. Svagt NNV-sluttande moränmark. Hygge.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:151	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning (kolbotten efter resmila), rund, ca 15 m i diameter och 0,3 m hög. Beväxt med ett 40-tal granar. 0 m OSO om kolbotten är tre block 3-5 m stora och 1,5 - 1,8 m höga. Flack moränmark. Hygge.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:152	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 20 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, ca 15 m i diameter och 0,2 m hög. Tätt beväxt med granar. 1 m NO om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, 4x3 m (ONÖ-VSV) med i ONÖ ett spisiröse, 2-3 m i diameter och 0,7 m högt av övermossade stenar. Liten förhöjning i flack moränmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:153	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 26 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, ca 20 m i diameter och 0,5 m hög. Ytskadad i V av skogstraktorspår. Glest beväxt med granar. 2 m VSV om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, 4x3 m (N/NNÖ-S/SSV) med i NNÖ ett spisiröse, 2-3 m i diameter och 0,5 m högt av övermossade stenar. Kantskadad i Ö och delvis övertäckt med schaktmaterial. Liten förhöjning i flack och småkuperad moränmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:154	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 25 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, ca 20 m i diameter och 0,2 m hög. Beväxt med ett 20-tal tallar och ett 20-tal granar. 1 m SSV om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, 4x3 m (Ö-V) med i Ö ett spisiröse, 2-3 m i diameter och 0,8 m högt av 0,3-0,4 m stora övermossade stenar. Liten förhöjning i flack och tuvig moränmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:155	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 25 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, ca 21 m i diameter och 0,2 m hög. Skålförmigt mittparti, 15 m i diameter och 0,2 m djupt. Beväxt med ett 10-tal björkar och smågranar. 0 m VNV om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, 4x4 m (N-S) med i N ett spisiröse, 1,5-2,5 m i diameter och 0,8 m högt av 0,2-0,3 m stora övermossade stenar mot ett block i N, 4 m stort och 1,8 m högt. Markerad med högstubbar. Svagt S-sluttande flack moränmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:156	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 30 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, ca 18 m i diameter och 0,4 m hög. Skålförmigt mittparti, 6 m i diameter och 0,1 m djupt. Beväxt med ett 50-tal granar och 1 björk. 0 m N om 1: 2) Kolbotten, oregelbunden, närmast kvadratisk? ca 5x5 m (Ö-V) och 0,2 m hög. 3 m SV om 1: 3) Lämningar efter kolarkoja, oklar utsträckning, bestående av ett spisiröse, 2 m i diameter och 0,5 m högt av 0,2-0,3 m stora övermossade stenar. Belamrad med nedfallna träd. Liten förhöjning i flack, sank moränmark. Barrskog.	Bevakningsobjekt

LK 2013:157	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning (kolbotten efter resmila), oklar begränsning, närmast rund, ca 25 m i diameter och 0,3 m hög, synlig i kanter och som uppschaktat material i dumphögar. Skadad av vägarbete och övertäckt med grus och stenar i samband med anläggande av vändplan för timmerlastbilar. Svagt S-sluttande moränmark. Vändplan i barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:158	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning (kolbotten efter resmila), oklar begränsning, närmast rund, ca 16 m i diameter och 0,2 m hög, till stor del överbyggd av vägar. Flack moränmark. Vägskäl i barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:159	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning (kolbotten efter resmila), oklar begränsning, närmast rund, ca 28 m i diameter och 0,3 m hög. Skålförmigt mittparti, 17 m i diameter och 0,1 m djupt. Markerad av högstubbar. Beväxt med ett flertal ca 80 år gamla granstubbar. 2 m NÖ om väg. Svagt NÖ-sluttande moränmark. Hygge.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:160	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 40 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, ca 30-32 m i diameter och 0,2 m hög. Nära mitten en stensamling, 2 m i diameter och 0,4 m hög av 0,1-0,7 m stora övermossade stenar. Beväxt med ett 10-tal björkar, björksly och smågranar. 1 m S om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, oklar utsträckning, bestående av tegel, plåt- och plankrester inom 2 m i diameter samt 1 m V därom ett 2 m stort och 1,6 m högt block. 4 m SSÖ om väg. Svagt N-sluttande flack moränmark. Hygge med stubbar och sly.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:161	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 30 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, ca 25 m i diameter och oklar höjd, skadad av skogstraktorspår och delvis bortschaktad. Beväxt med ett 30-tal barrträd. 0 m S om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, 4x3 m (Ö-V) med i Ö ett spisröse, 2 m i diameter och 0,6 m högt av övermossade stenar. 1 m VSV om väg. Svagt Ö-sluttande flack moränmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:162	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 40 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, oklar begränsning, närmast rund, ca 28-30 m i diameter och 0,2 m hög. Smågropig yta. I NNV en grop, 3x3 m (N-S) och 0,2 m djup med upplagd kolstybb runt om (möjligen lämningar efter en liten kolbotten som tangerar en större?). Beväxt med ett 30-tal barrträd. 2-3 m SÖ om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja (?), oklar utsträckning, skadad av schaktning, bestående av en stensamling, 3 m i diameter och 0,6 m hög vid ett 1,5 m stort och 0,7 m högt block. 5 m VNV om väg. Svagt N-sluttande flack moränmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:163	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 20 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, oklar begränsning, närmast rund, ca 14 m i diameter och 0,1 m hög. Risbelamrad och beväxt med tallungskog. 1 m NÖ om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja (?), oklar utsträckning, bestående av en stensamling, 1,5 m i diameter och 0,3 m hög vid ett block i NÖ, 1,5 m stort och 0,6 m högt. Skadad av rotvälta. 0 m Ö om väg. Liten förhöjning i flack morän- och myrmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:164	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning (kolbotten?) oklar begränsning, nu synlig utmed väg inom 25x3 m (N-S). Ingen höjd, dock framkommer ett lager kolstybb i marken vid sondning. Möjligen utfyllnad vid vägbygge, alternativt är detta en kolbotten som förstörts av vägbygget så att dess form och utstäckning gått förlorad. 0 m Ö om väg. Liten avsats i svagt Ö-sluttande moränmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning

LK 2013:165	Kolningsanläggning	Kolbotten, oklar form och utsträckning, ca 25 m i diameter och ingen höjd, skadad av schaktning vid vägbygge. Liten avsats i svagt Ö-sluttande moränmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:166	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 35x20 m (NÖ-SV), bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, ca 20 m i diameter och 0,1 m hög. I NV till stor del borttagen av en täktgrop. 10 m SV om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, ca 4x3 m (NÖ-SV) med i NÖ ett spisiröse, 2 m i diameter och 1 m högt av 0,3-0,5 m stora stenar mot block i NÖ, 2 m stort och 1 m högt. Avsats i svagt VSV-sluttande moränmark. Barrskog. 1 m SV om väg.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:167	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 25 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, ca 20 m i diameter, i SV 0,4 m hög och i NÖ 0,3 m djup. Markerad med högstubbar. Beväxt med ett 20-tal granar och enstaka björkar. 1 m S om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, ca 3x3 m (Ö-V) med i Ö ett spisiröse, 2-2,5 m i diameter och 0,8 m högt av 0,2-0,7 m stora stenar mot block i Ö, 1,5 m stort och 0,5 m högt. Ca 30 m SV om väg. VSV-sluttande moränmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2012:168	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning (kolbotten efter resmila), ca 16 m i diameter och ingen höjd, i N bortschaktad vid vägbygge. Beväxt med ett 10-tal barrträd och 1 björk. Liten avsats i svagt NV-sluttande moränmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:169	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 25 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, ca 20 m i diameter och 0,2 m hög. Skålförmigt mittparti, 15 m i diameter och 0,1 m djupt. Beväxt med ett 50-tal barrträd. 1 m Ö om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, ca 4x3 m (NNÖ-SSV) med i SSV ett spisiröse, 2-3 m i diameter och 1 m högt av övermossade stenar. Liten förhöjning i flack moränmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:170	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 25 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, ca 20 m i diameter och 0,3 m hög. Tätt beväxt med granar. 0 m NNV om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, ca 4x3 m (NNV-SSÖ) med i SSÖ ett spisiröse, 2-3 m i diameter och 1,2 m högt av 0,2-0,8 m stora stenar, varav en överliggare. Välbevarad med ugnöppning och öppning uppåt. Liten förhöjning i flack moränmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:171	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 30 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, ca 20 m i diameter och 0,3 m hög. Markerad med högstubbar och beväxt med smågranar. 3 m SV om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, oklar utsträckning, bestående av ett spisiröse, 2-3 m i diameter och 0,6 högt av övermossade stenar. 0 m SÖ om 1: 3) Kolbotten, oregelbunden, närmast rektangulär? 7x4 m (NÖ-SV) och 0,3 m hög. Beväxt med smågranar. 20 m NV om väg. Svagt NV-sluttande moränmark. Hygge.	Bevakningsobjekt
LK 2013:172	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 28 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, ca 22 m i diameter och 0,1 m hög. Gräsbeväxt med i kanten enstaka barrträd och sly. 0 m V om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, ca 5x4 m (Ö-V) med i Ö ett spisiröse, 2-3 m i diameter och 0,8 m högt av övermossade stenar och en tegelsten. Svagt SSÖ-sluttande moränmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning

LK 2013:173	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning (kolbotten efter resmila), oklar utsträckning, närmast rund, ca 20 m i diameter och ingen höjd, skadad av vägbygge och dikesgrävning. Beväxt med enstaka björkar. Svagt NO-sluttande moränmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:174	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 25 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, ca 20 m i diameter och 0,1 m hög. Ytligt täktskadad och i V-SV påförd schaktmaterial vid vägbygge. Beväxt med ett 40-tal barrträd. 1 m SÖ om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, ca 4x3 m (VNV-ÖSÖ) med i ÖSÖ ett spisorö, 2 m i diameter och 1 m högt av 0,2-0,7 m stora övermossade stenar. Flack moränmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:175	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning (kolbotten efter resmila), oklar utsträckning, närmast rund, ca 18 m i diameter och 0,4 m hög. Smågropig yta och kant. I N skuren av väg och påförd schaktmaterial. Beväxt med ett 20-tal granar. Liten förhöjning i något kuperad moränmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:176	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning (kolbotten efter resmila), rund, ca 17 m i diameter och 0,3 m hög, i ÖSÖ genomskuren av väg. Beväxt med ett 20-tal granar. Liten moränhöjd. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:177	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning (kolbotten efter resmila), rund, ca 23 m i diameter och 0,4 m hög, i Ö genomskuren av väg. Gräsbeväxt. Flack moränhöjd. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:178	Dammvall	Dammvall, ca 30 m lång (ÖNÖ-VSV), 3 m bred och intill 0,6 m hög av 0,3-0,8 m stora stenar och jord, med en 5 m bred öppning för bäcken. Intilliggande mark NV om vällen är markerad som en samfällighet på den ekonomiska kartan från 1950-talet, vilket antyder att en kvarn eller liknande kan ha funnits, i så fall nu med inga eller mycket diffusa synliga lämningar. Dammvallen kan tidigare även varit del av färdväg. Ca 10-15 m NV om väg. Liten sänka med bäck i flack moränmark. Lövskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:179	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning (kolbotten efter resmila), oklar utsträckning, ca 15 m i diameter och 0,1 m hög. I tät granplantering. Svagt V-sluttande, flack moränmark. Barrskog. Ca 3 m V om väg.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:180	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning (kolbotten efter resmila), oklar form och utsträckning, ca 20 m i diameter och ingen höjd, närmast förstörd av upplagsplats vid väg samt av markberedning i hygge. Flack moränmark. Vägmark och hygge.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:181	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning (kolbotten efter resmila), närmast rund, ca 20 m i diameter och 0,2 m hög. Ojämn yta, något skålformigt. Övertväras av hjulspår efter skogsbrukstraktor. Tät granskog. En täktgrop 0 m SSÖ om kolbotten kan vara stybbgrop (alternativt täktgrop för vägbygge). Svagt NO-sluttande moränmark. Barrskog. 0 m N om väg.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:182	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning (kolbotten efter resmila), oklar form och utsträckning, ca 16 m i diameter och 0,1 m hög, närmast förstörd av upplagsplats vid väg. Avsats i svagt SV-sluttande moränmark. Barrskog. Ca 2 m S om väg	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:183	Gårdstomt	Gårdstomt enligt tidigare anteckningar, ca 100 m i diameter, bestående av minst tre husgrunder och påverkade markytor inom ett område med ca 100 m i diameter. En av husgrunderna, efter boningshus, 12x6 m stor med intilliggande betongplatta, 2,5x1,5 m stor, har en skylt med texten "Grytebäck. Siste brukare Karl Helge Johansson. Nedlagt 1944. Revs 1953." Av de övriga husgrunderna	Fast fornlämning

		består en av grundstenar efter ladugård och en efter annat hus. Husgrunder markeras av högstubbar. Husgrunden efter boningshus ca 20 m N om väg. En annan husgrund ca 15 m S om vägen. Svagt V-sluttande, flack moränmark. Hygge med högt gräs. Frälsegård 1696 (LMV S60-1:1)	
LK 2013:184	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning (kolbotten efter resmila), oklar form och utsträckning, ca 20 m i diameter och 0,2 m hög, till större delen förstörd av väg och upplagsplats vid vägen. Tätt beväxt med smågranar på bevarad del SV om vägen. Svagt V-sluttande moränmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:185	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 27 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, ca 20 m i diameter och 0,1 m hög. Smågropig yta. Ytskadad av hjulspår efter skogsbrukstraktor. Risbelamrad och beväxt med ett 20-tal barrträd. Enstaka små stybbgropar omedelbart utanför kolbotten. 0 m NNV om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, 3x3 m (Ö-V) med i V ett spisröse, 2 m i diameter och 0,4 högt av 0,2-0,4 m stora övermossade stenar. 0 m V om 1: 3) Kolbotten, oregelbunden, 7 m i diameter och 0,2 m hög. Risbelamrad och beväxt med 4 tallar. En täktgrop för vägbygge omedelbart NV om nr 3. 8 m Ö om väg. Liten förhöjning i flack moränmark. Barrskog.	Bevakningsobjekt
LK 2013:186	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning (kolbotten efter resmila?), oklar form och utsträckning, ca 12 m i diameter och utan höjd, till större delen förstörd av väg och upplagt schaktmaterial vid vägen, alternativt har kolstybb används för utfyllnad vid vägbygget. Liten flack sänka i flack moränmark. Tallskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:187	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 30 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, ca 24 m i diameter och 0,3 m hög. Övertväras av skogsbilväg i Ö. Beväxt med enstaka barrträd. 1 m VNV om 1 och 4 m VSV om väg: 2) Lämningar efter kolarkoja, oklar utsträckning, bestående av ett spisröse, 3-4 m i diameter och 0,7 högt av övermossade stenar. Övertväras av skogstraktorspår. Svagt V-sluttande moränmark. Skogsbilväg och barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:188	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 30 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, ca 22 m i diameter och 0,4 m hög. I Ö övertvärad av skogsbilväg. Markerad med högstubbar och beväxt med ett 20-tal granar. 0 m Ö om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, oklar utsträckning, bestående av ett spisröse, 3x1 m (N-S) och 0,8 högt av 0,3-0,6 m stora övermossade stenar och en plåtbit. Skadad av schaktning för vägbygge. 0 m VNV om 1: 3) Kolbotten, oregelbunden, närmast rektangulär? 6x4 m (NNÖ-SSV) och 0,3 m hög. Svagt V-sluttande moränmark. Barrskog.	Bevakningsobjekt
LK 2013:189	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning (kolbotten efter resmila), ca 20 m i diameter och 0,3 m hög. Skålförmigt mittparti, 12 m i diameter och 0,1 m djupt. I kanten i V påförd schaktmaterial från vägbygge. Beväxt med ett 40-tal barrträd. NÖ om kolbotten en täktgrop. 0 m Ö om väg. Avsats i svagt NNV-sluttande moränmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:190	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning (kolbotten efter resmila), ca 20 m i diameter och 0,2 m hög. Genomskärs av väg. Schaktmaterial har påförts på båda sidor om vägen. Flack moränmark. Väg och barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:191	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 36x20 m (Ö-V), bestående av 1) Kolbotten efter	Övrig kulturhistorisk

		resmila, rund, ca 16-18 m i diameter och 0,2 m hög. Markerad med högstubbar. 0 m V om 1: 2) Kolbotten efter resmila, ca 20 m i diameter och ingen höjd. Övertväras av väg i Ö och till största delen bortschaktad. Gräsbeväxt. Nr 1 är belägen 0 m Ö om väg. Svagt V-sluttande moränmark. Barrskog.	lämning
LK 2013:192	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 30 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, ca 24 m i diameter och 0,3 m hög. Smågropig yta. Markerad med högstubbar och beväxt med ett 30-tal barrträd och björksly. 0 m N om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, 5x4 m (N-S) med i Ö ett spisröse, 2 m i diameter och 0,8 m högt av övertorvade stenar. Markerad med högstubbar. 3 m NV om väg. Liten förhöjning i flack moränmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:193	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning (kolbotten efter resmila), oklar form och avgränsning, ca 20 m i diameter och ingen höjd. Genomskärs av väg i Ö. Schaktmaterial har påförts vid vägbygget. Beväxt med granplantor. Flack moränmark. Väg och hygge.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:194	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 30 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, ca 24 m i diameter och 0,3 m hög. Övertväras i Ö av väg och till större delen urgrävd som yttlig täkt. I kanten beväxt med ett 10-tal barrträd. 2 m V/VNV om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja? Oklar form och utsträckning, bestående av en stensamling, 2 m i diameter och 0,2 m hög av 0,2-0,5 m stora stenar. Avsats i svagt V-sluttande moränmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:195	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning (kolbotten efter resmila), rund, ca 20 m i diameter och 0,2 m hög. Skålförmigt mittparti, 12 m i diameter och 0,1 m djupt. Beväxt med ett 50-tal barrträd och ca 100-åriga granstubbar. Flack moränmark. Barrskog. 3 m Ö om väg.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:196	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 25 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, ca 18 m i diameter och 0,3 m hög. Skålförmigt mittparti, 7 m i diameter och 0,2 m djupt. Gräsbeväxt. 0,5 m VNV om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, 4x3 m (N-S) med i S ett spisröse, 2 m i diameter och 0,6 m högt av övertorvade stenar. Ca 10 m Ö om väg. Liten förhöjning i flack moränmark. Hygge.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:197	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning (kolbotten efter resmila), rund, ca 18 m i diameter och 0,2 m hög. Skadad av yttlig täkt i Ö. Risbelamrad och beväxt med ett 30-tal barrträd. 1 m V om väg. Liten förhöjning i svagt NV-sluttande flack moränmark. Barrskog.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:198	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 27 m i diameter, bestående av 1) Kolbotten efter resmila, rund, ca 20 m i diameter och 0,2 m hög. Markerad av högstubbar och gräsbeväxt. 2 m NNV om 1: 2) Lämningar efter kolarkoja, 4x3 m (Ö-V) med i V ett spisröse, 2 m i diameter och 1 m högt av övertorvade stenar. 0 m V om väg (kolbotten) och 8 m V om vägen (kolarkojan). Flack moränmark. Hygge.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:199	Lägenhetsbebyggelse	Lägenhetsbebyggelse (bebyggelselämningar efter torp), bestående av minst en husgrund inom ett område med ca 50 m i diameter. Odlings- och ängsmarker med öppna diken och enstaka röjningsrösen fortsätter runt om, främst mot N, V och S. Ungefärlig utsträckning enligt Häradsökonomiska kartan. Husgrunden, efter boningshus, har en skylt med texten "Widsjöbäcks grindstuga. Siste brukare Henning Karlsson. Nedlagt 1901." Husgrunden efter boningshus ca 20 m V om	Övrig kulturhistorisk lämning

		väg. Flack moränmark. Tät granplantering. Hela området med bebyggelselämningar och odlingsmarker V om väg. Grindstugan markerad på Häradsökonomiska kartan Grytfors J112-64-12.	
LK 2013:200	Husgrund, historisk tid	Husgrund, historisk tid (källargrund), ca 10 m i diameter, bestående av en källargrop, 3x2 m (NNV-SSÖ) och 1 m djup, omgiven av en vall, 3 m bred och 0,2 m hög med en öppning i SÖ. Källargropen har kallmurade lodräta sidor av 0,3-1,3 m stora stenar med i SÖ en öppning, 0,7 m bred. Framför öppningen en nedgrävd ingång, ca 3 m lång (N-S), 1,5 m bred och 0,2 m djup. Den nedgrävda ingången övergår mot S i ett dike, 20 m långt (N-S), 2 m brett och 0,2 m djupt, med vallar utefter långsidorna efter uppgrävd jord. Diket är ett dräneringsdike som hindrar vatten att samlas vid källargrundens ingång. Diket leder undan vatten ner till inägomark tillhörig Widsjöbäcks grindstuga. Källargrunden hör till torpet "Widsjöbäcks grindstuga". Flack, svagt S-sluttande moränmark. Barrskog. Ca 15 m SV/SSV om väg.	Övrig kulturhistorisk lämning
LK 2013:201	Område med fossil åkermark	Område med fossil åkermark, ca 400 x 250 m (NNV-SSÖ), bestående av övergivna odlings- och ängsmarker med öppna diken och enstaka röjningsrösen runt om gårdstomt, främst NV och SV om gårdstomten. Utbredning enligt ekonomiska kartan från 1950-talet. Gårdstomten som avses är RAÄ Skagershult 95:1. Svagt V-sluttande och flack moränmark. Hygge och öppen gräsbeväxt mark.	Övrig kulturhistorisk lämning
ON 2013:4	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 25x20 m (N-S) bestående av kolbotten efter resmila och kolarkojgrund. Kolbotten efter resmilen är 12 m diameter, flack, skålad profil, med 0,2- 0,3 m tj kollager, omgivande vall i, intill 3 m br, 0,6 m h. Diken i V, 1-1,5 m br, 0,5 m dj. Kolarkojgrund omedelbart N om kolbotten, 2,5x2,5 m (N-S), spisröse i NÖ hörnet, 1x1 m, intill 0,5 m h, av 0,2-0,4 m st delvis kanthuggna stenar. Flack, blockig moränrygg (N-S), invid myrkant. Skogsmark.	Övrig kulturhistorisk lämning
ON 2013:5	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 20x15 m (NV-SÖ) bestående av kolbotten efter resmila och kolarkojgrund. Kolbotten efter resmilen är 12 m diameter, flack profil, med 0,2- 0,3 m tj kollager. Antydning till vall i NV delen, intill 3 m br, 0,2 m h. samt terrassering i Ö delen. Kolarkojgrund omedelbart NV om kolbotten synlig som ett spisröse, 2x1 m (NNÖ-SSV) 0,3-0,5 m h, av 0,2-0,5 m st delvis kanthuggna stenar. Flack Ö-sluttning av moränrygg (N-S), mot myr. Skogsmark.	Övrig kulturhistorisk lämning
ON 2013:6	Kolningsanläggning	Kolbotten efter resmila, 12 m diameter, flack profil, 0,2-0,3 m tj kollager. Enstaka omgivande ovala gropar, 1-2 m l, 0,5-1 m br, 0,3 m dj. Flack Ö-sluttning av moränrygg (N-S), mot myr. Skogsmark.	Övrig kulturhistorisk lämning
ON 2013:7	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 20x15 m (Ö-V) bestående av kolbotten efter resmila och kolarkojgrund. Kolbotten efter resmilen är 12 m diameter, med flack, skålad profil, intill 0,4 m dj mot centrum, bestående av ett 0,2- 0,3 m tj kollager. Kolarkojgrund omedelbart V om kolbotten synlig som ett spisröse, 1,5 m i diameter, 0,4-0,5 m h, av 0,2-0,5 m st delvis kanthuggna stenar. Flack, blockig moränmark mot myr. Skogsmark.	Övrig kulturhistorisk lämning
ON 2013:8	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 20x15 m (NÖ-SV) bestående av kolbotten efter resmila och kolarkojgrund. Kolbotten efter resmilen är 8 m i diameter, med flack profil, bestående av ett 0,2-0,3 m tj kollager. Omgivande vall, 2,4 m br, intill 1 m h. Öppningar i vällen i SÖ	Övrig kulturhistorisk lämning

		och V. Kolarkojgrund omedelbart SV om kolbotten 3x2 m (SÖ-NV), vars ena långsida utgörs av ett större jordfast block, 3 m l, 1,5 m br och 1 m h. Flack, blockig moränmark. Skogsmark.	
ON 2013:9	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 20x15 m (NNÖ-SSV) bestående av kolbotten efter resmila och kolarkojgrund. Kolbotten efter resmilen är rund, 10 m i diameter, flack profil, med ett 0,4- 0,5 m tj kollager. Kolarkojgrund NNO om kolbotten synlig som spisröse, 2 m i diameter, 0,8 m h. Kolbotten skadad av skogsmaskin.	Övrig kulturhistorisk lämning
ON 2013:10	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning bestående av kolbotten efter resmila?, oklar utbredning, ca 7 m i diameter med flack profil, bestående av ett 0,05-0,1 m tjockt kollager. V-sluttning av mindre moränrygg (N-S). Skogsmark. S & H 27929. Den kojruin som är noterad av S & H är en naturbildning.	Övrig kulturhistorisk lämning
ON 2013:11	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning bestående av kolbotten efter resmila, närmast oval, 11x8 m (N-S) med flack profil, bestående av ett 0,1-0,2 m tjockt kollager. Flack omgivande vall, 1-2,5 m br, intill 0,3 m diam. Flack, blockig moränmark. Skogsmark.	Övrig kulturhistorisk lämning
ON 2013:12	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 25x15 m (N-S) bestående av 2 kolbottnar efter resmilor, varav en oklar. Kolbottnarna är 12 respektive 5 m i diameter med flacka profiler, bestående av 0,2-0,3 m respektive 0,05-0,1 m tj kollager. Den södra större är skadad av en traktorväg, samt ett påfört gruslager. Området är använt i sen tid som timmerupplag. Flack S-sluttning av moränhöjd. (N-S). Skogsmark.	Övrig kulturhistorisk lämning
ON 2013:13	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning bestående av kolbotten efter resmila?, oklar form, 7-8 m i diameter med flack profil, bestående av ett 0,2-0,3 m tjockt kollager. Ränna längs N kanten, 5 m l, intill 1,5 m br, 0,4 m dj, samt grop i SÖ kanten, 3x2 m (NÖ-SV), intill 1,5 m dj. Flack, blockig moränmark. Skogsmark.	Övrig kulturhistorisk lämning
ON 2013:14	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 50x30 m (N-S) bestående av 1 kolbotten efter resmila, 3 rösen samt 1 täkt. Kolbotten är 12 m i diameter, med skålad profil bestående av 0,1 m tjockt kollager. Begränsas av en vall, 1-2 m m br, intill 0,3 m h. Rösena är belägna i en N-S linje Ö om kolbotten, de är 2-3 m diameter, 0,6 m h av 0,2-0,6 m st, delvis kanthuggna stenar. Täkten är 6x4 m (NÖ-SV), ingrävd i sluttning, intill 1 m dj. Ö-sluttning av moränhöjd. (N-S). Skogsmark.	Övrig kulturhistorisk lämning
ON 2013:15	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 20x15 m (NNÖ-SSV) bestående av kolbotten efter resmila och kolarkojgrund. Kolbotten efter resmilen är rund, 12 m i diameter, med flack profil, bestående av ett 0,1- 0,2 m tjockt kollager. Kolarkojgrunden är synlig som en hård invid ett större jordfast block, 2 m i diam, 0,8 m h. Härden är 1x1 m (N-S), intill 0,4 m h, av 0,2-0,5 m st, delvis kanthuggna stenar. I härden är rester efter ett oljefat. Flack, blockrik moränmark. Skogsmark.	Övrig kulturhistorisk lämning
ON 2013:16	Lägenhetsbebyggelse	Lägenhetsbebyggelse. Torplämning, ca 120 x 40 m (N-S), bestående av 1 grund efter boningshus, 1 grund efter ladugård, 1 grund efter uthus, 1 jordkällare samt 1 brunn. Grunden efter boningshuset är 10x5 m (N.S), syllstenar 0,2-0,5 m l, 0,2-0,4 m br och 0,3 m h. Spisröse centralt i grunden, 5x3 m (N-S), 1 m h. Skylt anger att Björkåsen är anlagt omkring 1670. Nedlagt 1941. Siste brukare Johan Persson. Krönläge och V-sluttning av moränrygg mot myr. Skogsmark (kalhygge). Björkåsen enligt häradssekonomiska kartan	Bevakningsobjekt

ON 2013:17	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 25x15 m (NNÖ-SSV) bestående av kolbotten efter resmila och kolarkojgrund. Kolbotten efter resmilen är rund, 14 m i diameter, med flack, skålad profil, bestående av ett 0,2- 0,3 m tjockt kollager. Kolarkojgrunden är synlig som ett spisiröse, 2 m i diameter, 0,5 m h. Flack, blockrik moränmark. Skogsmark.	Övrig kulturhistorisk lämning
ON 2013:18	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 20x15 m (NNÖ-SSV) bestående av kolbotten efter resmila och kolarkojgrund. Kolbotten efter resmilen är närmast rund, 12-14 m i diameter, med flack, svagt välvd profil, bestående av ett intill 0,4 m tjockt kollager. Kolarkojgrunden är synlig som ett spisiröse, 2 m i diameter, 0,5 m h. Flack, blockrik moränmark. Skogsmark.	Övrig kulturhistorisk lämning
ON 2013:19	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 25x20 m (NNÖ-SSV) bestående av kolbotten efter resmila och kolarkojgrund. Kolbotten efter resmilen är närmast rund, 18 m i diameter, med flack, gropig profil, bestående av ett 0,2- 0,4 m tjockt kollager. Kolarkojgrunden är synlig som ett spisiröse, 2x2m (N-S), 0,5 m h. Flack, blockrik moränmark. Skogsmark.	Övrig kulturhistorisk lämning
ON 2013:20	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning bestående av rest av 1 kolbotten, bestående av ett intill 0,2 m tjockt kollager inom ett område, ca 5 m i diam. Kolbotten är skadad av väg och timmerupplagsplats. Mindre moränförhöjning invid bilväg. Skogsmark.	Övrig kulturhistorisk lämning
ON 2013:21	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning bestående av kolbotten efter resmila, närmast rund, 12-14 m i diameter med flack profil, bestående av ett 0,1-0,2 m tjockt kollager. Belägen i sluttning, med hak i N kanten. 3 gropar längs Ö sidan, 1-2 m l, intill 1 m br och intill 0,5 m dj 5 m l, intill 1,5 m br, 0,4 m dj, samt grop i SÖ kanten, 3x2 m (NÖ-SV), intill 1,5 m dj. Flack, blockig SÖ-sluttning av mindre moränförhöjning. Skogsmark.	Övrig kulturhistorisk lämning
ON 2013:22	Område med fossil åkermark	Område med fossil åkermark, ca 340 x 165 m (N-S), bestående av hägnader och ett 40-tal röjningsrösen. Röjningsrösen är mestadels 2-3 m i diam, intill 0,6 m h med flack profil. Hägnaderna inramar delvis inägorna samt delar av inägorna belägna N om bilvägen. Krön och V-sluttning av moränrygg (N-S). Skogsmark (kalhygge). Inägor tillhörande Björkåsen. Se även RAÅ Laxå 26:1.	Övrig kulturhistorisk lämning
ON 2013:23	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning bestående av 1 kolbotten efter resmila, närmast rund, 7-8 m i diameter, bestående av ett intill 0,1 m tjockt kollager. Mindre hak i V kanten. Flack Ö-sluttning i moränmark. Skogsmark.	Övrig kulturhistorisk lämning
ON 2013:24	Kemisk industri	Kemisk industri. Tjärdal, rund, 6 m i diameter, bestående av en invändig grop, 2 m i diameter, omgiven av en intill 2 m br vall, 0,2-0,5 m h. Åt Sö är en öppning i vällen 1 m br. Tjärdalen är ingrävd i en sandig Ö-sluttning mot mindre sjö och belägen i anlutning till röjningsrösen som utgör det närbelägna torpet Jontebyggets inägomarks yttre begränsning. Flack fluvial bildning. Skogsmark.	Bevakningsobjekt
ON 2013:25	Område med fossil åkermark	Område med fossil åkermark, 300 x 160 m (NV-SÖ), bestående av ett 20-tal röjningsrösen. Röjningsrösen är mestadels ca 2 m i diam, intill 0,3 m h med flack profil. Området för inägorna är till stora delar naturligt stenfria. Ö- och SÖ-sluttning av moränrygg. Igenväxande skogsmark (tät lövsly). Inägor tillhörande Jontebygget. Se även RAÅ Laxå 58:1.	Övrig kulturhistorisk lämning
ON 2013:26	Lägenhetsbebyggelse	Lägenhetsbebyggelse. Torplämning, ca 80 x 40 m (NV-SÖ) bestående av 1 grund efter boningshus, 12x6 m NNÖ-SSV, intill 1 m h,	Bevakningsobjekt

		bestående av 0,2-1 m st stenar. Grunden är ställvis förstärkt med cement. Jordkällare och grund efter uthus belagda i 1980 års inventering kunde ej iakttagas. Skylt anger att Jontebygget är anlagt omkring 1670. Nedlagt 1949. Siste brukare Julius Gustafsson. Ö-slutning av moränrygg (N-S) mot myr. Skogsmark (igenväxande kalhygge). Jontebygget enligt häradssekonomiska kartan	
ON 2013:27	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 20x15 m (NNÖ-SSV) bestående av kolbotten efter resmila och kolarkojgrund. Kolbotten efter resmilen är rund, 10 m i diameter, med flack, skålad profil, bestående av ett 0,1 m tjockt kollager. Ingrävt hak i SV delen. Kolarkojgrunden är synlig som ett spisiröse, 2 m i diameter, 0,6 m h. NÖ-slutning av mindre, blockrik moränrygg (N-S). Skogsmark.	Övrig kulturhistorisk lämning
ON 2013:28	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 25x15 m (NÖ-SV), bestående av kolbotten efter resmila och kolarkojgrund. Kolbotten efter resmilen är rund, 12 m i diameter, med flack profil, bestående av ett 0,2-0,3 m tjockt kollager. Kolarkojgrunden är synlig som ett spisiröse, 1,5 m i diameter, 0,5 m h. Flack, blockrik moränmark. Skogsmark.	Övrig kulturhistorisk lämning
ON 2013:29	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 30x15 m (ÖNÖ-VSV), bestående av kolbotten efter resmila och kolarkojgrund. Kolbotten efter resmilen är rund, 12 m i diameter, med flack profil, bestående av ett 0,2-0,4 m tjockt kollager. Kolbotten är skadad av skogsmaskin. Kolarkojgrunden är synlig som ett spisiröse, 2 m i diameter, 0,8 m h. Flack, blockrik Ö-slutning av moränrygg. Skogsmark.	Övrig kulturhistorisk lämning
ON 2013:30	Kolningsanläggning	Kolbotten efter resmila, rund, 10 m i diameter, med flack, skålad profil bestående av ett intill 0,2 m tjockt kollager. Flack moränmark. Skogsmark	Övrig kulturhistorisk lämning
ON 2013:31	Kolningsanläggning	Kolbotten efter resmila, rund, 15 m i diameter, med flack, skålad profil bestående av ett 0,2-0,3 m tjockt kollager. Flack blockrik moränmark. Skogsmark	Övrig kulturhistorisk lämning
ON 2013:32	Lägenhetsbebyggelse	Lägenhetsbebyggelse, 30x20 m (N-S) bestående av 1 husgrund och 1 stenröjd ytan. Husgrunden är ca 5x3 m (VSV-ÖNÖ) bestående av ett spisiröse, 2 m i diameter 0,6 m h, av 0,2-0,5 m st kanthuggna stenar, invid ett större stenblock, 2 m i diameter, 1 m h. Den stenröjda ytan är 11x7 m (N-S) och begränsas i V, N och Ö av stenvallar, 1-3 m br, intill 0,5 m h. Flack V-slutning av moränrygg (N-S). Skogsmark.	Övrig kulturhistorisk lämning
ON 2013:33	Kolningsanläggning	Kolbotten efter resmila, rund, 12 m i diam, med flack profil bestående av ett 0,1 m tjockt kollager. Flack blockrikt krön av moränrygg (N-S). Skogsmark.	Övrig kulturhistorisk lämning
ON 2013:34	Gränsmärke	Gränsröse, 0,6x0,4 m (NV-SÖ), 0,5 h, av ett 10-tal på varandra staplade plana stenar, 0,3-0,5 m st. Upplagt på ett större jordfast block, 1,5x1 m (NV-SÖ), 1 m h. Krön av moränhöjd (N-S). Skogsmark.	Övrig kulturhistorisk lämning
ON 2013:35	Kolningsanläggning	Kolbotten efter resmila, rund, 15 m i diameter, med flack, skålad profil bestående av ett 0,2-0,4 m tjockt kollager. Flack blockrik N-slutning av moränrygg (N-S). Skogsmark.	Övrig kulturhistorisk lämning
ON 2013:36	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 25x20 m (NV-SÖ) bestående av kolbotten efter resmila och kolarkojgrund. Kolbotten efter resmilen är rund, 15 m i diameter, med flack profil, bestående av ett 0,2-0,4 m tjockt kollager. Kolarkojgrunden är synlig som ett spisiröse, 2,5 m i diameter, 0,8 m h. Flack, blockrik moränmark. Skogsmark	Övrig kulturhistorisk lämning

ON 2013:37	Kolningsanläggning	Kolbotten efter resmila, rund, 13 m i diameter, med flack profil bestående av ett 0,2 m tjockt kollager. Ingrävd i sluttning, hak i SV samt terrassering i NÖ. Flack blockrik V-sluttning av moränrygg (N-S). Skogsmark.	Övrig kulturhistorisk lämning
ON 2013:38	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 25x20 m (NV-SÖ) bestående av kolbotten efter resmila och kolarkojgrund. Kolbotten efter resmilen är rund, 7 m i diameter, med flack profil, bestående av ett 0,1 m tjockt kollager. Kolarkojgrunden är synlig som ett spisiröse, 2 m i diameter, 0,5 m h. Flack, blockrik Ö-sluttning av moränrygg (N-S). Skogsmark	Övrig kulturhistorisk lämning
ON 2013:39	Brott/täkt	Brott/täkt. Kvartsbrott, 11x4 m (N-S), avlång, oregelbunden form som följer kvartsådem, intill 1,2 m dj. I NV väggen är ett borrhål, 0,6 m l, 0,04 m i diam. Häll i Ö-sluttning av moränförhöjning. Skogsmark.	Övrig kulturhistorisk lämning
ON 2013:40	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 20x15 m (Ö-V) bestående av kolbotten efter resmila och kolarkojgrund. Kolbotten efter resmilen har oklar utbredning, sannolikt 10-15 m diameter, skadad i V delen av en vändplan, med ett 0,1- 0,2 m tj kollager. Kolarkojgrunden är synlig som ett spisiröse, 2,5 m i diameter, 0,7 m h, av 0,2-0,4 m st, delvis kanthuggna stenar. Flack, blockig moränmark. Vägbank.	Övrig kulturhistorisk lämning
ON 2013:41	Kolningsanläggning	Kolbotten efter resmila, oklar utbredning, ca 18 m i diameter, belägen i en skogsbilväg. Flack blockrik moränmark. Vägbank.	Övrig kulturhistorisk lämning
ON 2013:42	Kolningsanläggning	Kolbotten efter resmila, oklar utbredning, ca 20 m i diameter, med flack profil bestående av ett 0,1-0,3 m tjockt kollager. Övertvåras av bilväg, med synliga, bevarade kollager på ömse sidor om bilväg. Flack blockrik V-sluttning av moränrygg (N-S). Skogsmark.	Övrig kulturhistorisk lämning
ON 2013:43	Kolningsanläggning	Kolbotten efter resmila, rund, ca 15 m i diameter, Skärs av väg, med synliga kollager i vägskärningarna. Flack blockrik moränmark. Vägbank.	Övrig kulturhistorisk lämning
ON 2013:44	Kolningsanläggning	Kolbotten efter resmila, rund, ca 15 m i diameter, Skärs av väg, med synliga kollager i vägskärningarna. Flack blockrik moränmark. Vägbank.	Övrig kulturhistorisk lämning
ON 2013:45	Kolningsanläggning	Kolbotten efter resmila, rund, ca 25 m i diameter, bestående av ett intill 0,3 m tjockt kollager. Skärs av väg i V delen. Den oskadade Ö delen har en flack skålad profil. Flack blockrik moränmark. Vägbank.	Övrig kulturhistorisk lämning
ON 2013:46	Kolningsanläggning	Kolbotten efter resmila?, oklar utbredning, ca 15 m i diameter, bestående av ett intill 0,1 m tjockt kollager. Skärs av väg. Kollager synliga på ömse sidor om väg. Flack blockrik moränmark. Vägbank.	Övrig kulturhistorisk lämning
ON 2013:47	Kolningsanläggning, plats för	Kolbotten, plats för, invid väg och upplagsplats är spridd utschaktad kol. Inga synliga intakta lager.	Övrig kulturhistorisk lämning
ON 2013:48	Område med fossil åkermark	Område med fossil åkermark, ca 400 x 600 m (NV-Sö), bestående av röjningsrösen, stenhägnader, stenvallar, terrasseringar samt röjda ytor. Gårdstomt fortfarande bebyggd. Utgör inägomark till gården Edsbacken belagd 1688. Område ungefärligt inlagt enligt häradsökonomisk och ekonomisk karta. Flack moränmark. Skogsmark. LMV 1688 (S8-9), Storskifte 1764 (S55-14:1)	Övrig kulturhistorisk lämning
ON 2013:49	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 25x20 (NNV-SSÖ) bestående av 1 kolbotten efter resmila samt 1 kolarkojgrund. Kolbotten efter resmilen är 10 m i diameter, med flack, skålad profil, bestående av ett 0,1-0,2 m tjockt kollager. Skadad i V kanten av skogsmaskin. Kolarkojgrunden är 4x3 m (NV-SÖ) med ett	Övrig kulturhistorisk lämning

		spisröse i NV delen, 1,5 m i diameter, 0,7 m h. Motsvarar S & H 50879.	
ON 2013:50	Husgrund, historisk tid	Husgrund, 3x3 m (Ö-V), skadad i Ö delen av väg. Uppbyggd av slaggsten. N och V om grund är recent avfall (efter 2VK). Flack moränmark. Vägren.	Övrig kulturhistorisk lämning
ON 2013:51	Område med fossil åkermark	Område med fossil åkermark, ca 400 x 150 m (N-S), bestående av röjningsrösen, stenhägnader, stenvallar, samt röjda ytor. Gårdstomt fortfarande bebyggd. Utgör inägomark till frälsegården Visjöbäcken belagd 1696. Område inlagt enligt häradsekonomisk och ekonomisk karta. Flack moränmark. Skogsmark. LMV 1696 (S60-1:1).	Övrig kulturhistorisk lämning
ON 2013:52	Område med fossil åkermark	Område med fossil åker mark, ca 360 x 290 m (N-S), bestående av röjningsrösen, stenhägnader, stenvallar, samt röjda ytor. Gårdstomt fortfarande bebyggd. Utgör inägomark till gården Västanbäck belagd 1696. Område inlagt enligt häradsekonomisk och ekonomisk karta. Flack moränmark. Skogsmark. LMV 1696 (S60-1:1) Avmätning 1729 (LMV S55-97:1)	Övrig kulturhistorisk lämning
ON 2013:53	Område med fossil åkermark	Område med fossil åkermark, ca 380 x 230 m (N-S), bestående av röjningsrösen, stenhägnader, stenvallar, samt röjda ytor. Utgör inägomark till frälsegården Grönsjöbäcken belagd 1696. Område ungefärligt inlagt enligt häradsekonomisk och ekonomisk karta. Flack moränmark. Skogsmark. LMV 1696 (S60-1:1)	Övrig kulturhistorisk lämning
ON 2013:54	Område med fossil åkermark	Område med fossil åkermark, ca 400 x 300 m (NV-SÖ), bestående av röjningsrösen, stenhägnader, stenvallar, samt röjda ytor. Gårdstomt fortfarande bebyggd. Utgör inägomark till frälsegården Grönsjön belagd 1696. Område ungefärligt inlagt enligt häradsekonomisk och ekonomisk karta. Flack moränmark. Skogsmark. LMV 1696 (S60-1:1)	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:1	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 40x25 m (VNV-ÖSÖ), bestående av 1 kolbotten efter resmila och 1 kojgrund. Kolbotten är rund, 22 m i diameter och 0,1-0,2 m h. 16 m VNV om kolbotten och 8 m NV om väg är en kojruin, 3x2,5 m (NÖ-SV). I SV är ett spisröse, 2,5 m i diameter och 0,5-1,2 m h, bestående av 0,25-0,6 m st stenar. Spisröset ligger i SV mot ett stenblock, 4x3 m och 1,3 m h. Svag ÖNÖ-sluttning i grusmark. Skogsmark (barr). 3 m SÖ om väg.	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:2	Röjningsröse	Röjningsröse, sentida, 4 m i diameter och 0,8 m h, bestående av 0,2-0,4 m st stenar. Flack grusmark. Övergiven åkermark.	Anmäls ej till FMIS
SJ 2013:3	Röjningsröse	Röjningsröse, sentida, oregelbundet, 5-7 m i diameter och 0,3-0,5 m h, bestående av 0,2-0,7 m st stenar. Flack grusmark. Övergiven åkermark. 8 m N om väg.	Anmäls ej till FMIS
SJ 2013:4	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning (kolbotten)? efter resmila, rund, ca 12 m i diameter och intill 0,1 m h. Vid provstick med jordsond framkommer ibland kolbitar. Flack grusmark. Skogsmark (barr).	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:5	Röjningsröse	Röjningsröse, sentida, oregelbundet, 15x10 m (N-S) och 0,5-1,0 m h, bestående av 0,15-0,6 m st stenar. Flack grusmark. Övergiven åkermark.	Anmäls ej till FMIS
SJ 2013:6	Hägnad	Hägnad (stenmur), sentida, ca 50 m l (N-S), 0,5-1 m br och 0,3-0,8 m h, bestående av 0,15-0,5 m st stenar. Flack grusmark. Övergiven åkermark.	Anmäls ej till FMIS

SJ 2013:7	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 35 m i diameter, bestående av 1 kolbotten efter resmila och 1 kojgrund. Kolbotten är rund, 30 m i diameter och 0,2-0,4 m h. Kolbotten avgränsas av en vall, 3-5 m br och 0,2-0,3 m h. Omedelbart NNÖ om kolbotten är en kolarkojgrund, 4x3 m (NÖ-SV). I NÖ är ett spisiröse, 2-2,5 m i diameter och 1,2 m h, bestående av 0,2-0,5 m st stenar, övermossade. Avsats nedanför V-sluttning i grusmark, ner mot sank mark. Skogsmark (barr). Kolarkojgrunden är delvis täckt av ett vindfälle.	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:8	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 28 m i diameter, bestående av 1 kolbotten efter resmila och 1 kolarkojgrund. Kolbotten är rund, ca 24 m i diameter och 0,1-0,2 m h. Kolbotten avgränsas av en vall, 1,5-2,5 m br och 0,2-0,3 m h. Omedelbart Ö om kolbotten är en kolarkojgrund, 5x3 m (N-S), med vaga vallar, 0,5-1 m br och intill 0,2 m h, övertorvade. I N är ett spisiröse, 3x1,3 m (Ö-V) och 0,5-0,8 m h, bestående av 0,2-0,35 m st stenar.	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:9	Kolningsanläggning	Kolbotten efter resmila, rund, intill 0,1 m h. Småkuperad grusmark. Skogsmark (barr). 13 m V om väg.	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:10	Dammvall	Dammvall, kvarndamm, ca 10 m l (NV-SÖ), 2,5-3,5 m br och 0,5-1,3 m h, övertorvad. Bäckravin mellan två höjder, med liten fors. Skogsmark (barr). Omedelbart Ö om bäck och 6 m S om väg. Grönsjö kvarn (enligt 1980 års inventering).	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:11	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 40x20 m (N-S), bestående av 2 kolbottnar efter resmilor och 1 kolarkojgrund. Kolbotten längst i N är rund, 20 m i diameter och 0,1-0,25 m h. 2 m S härom är en kolbotten, rund, 9 m i diameter och 0,2-0,3 m h. 3 m NNÖ om kolbotten i N är en kolarkojgrund, 7x3,5 m (NNÖ-SSV), som avgränsas av vaga vallar, 0,5-0,8 m br och intill 0,15 m h, övertorvade. I NNÖ är ett spisiröse, 2-2,5 m i diameter och 0,8 m h, bestående av 0,2-0,5 m st stenar. Lätt kuperad grusmark. Skogsmark (barr).	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:12	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 30 m i diameter, bestående av 1 kolbotten efter resmila och 1 kolarkojgrund. Kolbotten är rund, 22 m i diameter och 0,2-0,7 m h (högst i SSV). 2 m V om kolbotten är en kolarkojgrund, 6x5 m (ÖNÖ-VSV), avgränsad av vallar, 0,7-1,0 m br och intill 0,3 m h, övertorvade. I ÖNÖ är ett spisiröse, 3x2 m (N-S) och 0,4-0,8 m h, bestående av 0,15-0,65 m st stenar. Lätt SSV-sluttande grusmark. Skogsmark (barr).	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:13	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 26 m i diameter, bestående av 1 kolbotten efter resmila och 1 kolarkojgrund. Kolbotten är rund, 16 m i diameter och 0,2 m h. 3 m SÖ om kolbotten är en kolarkojgrund, 7x4 m (N-S), avgränsad av vallar, 0,7-1,0 m br och 0,2-0,4 m h, övertorvade. I S är ett spisiröse, 2,5-3 m i diameter och 1,0 m h, bestående av 0,3-0,7 m st stenar. Lätt kuperad grusmark. Skogsmark (barr).	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:14	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning (kolbotten efter resmila), rund, 21 m i diameter och 0,2-0,3 m h. Svacka i småkuperad grusmark. Skogsmark (barr). 15 m ÖSÖ om väg.	Övrig kulturhistorisk lämning

SJ 2013:15	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 45x30 m (N-S), bestående av 2 kolbottnar efter resmilor och 1 kolarkojgrund. Kolbotten i N är rund, 11 m i diameter och 0,2-0,4 m h. 5 m NÖ härom är en kolarkojgrund, 5x4 m (Ö-V). I Ö är ett spisröse, 2x1,5 m (N-S) och 0,8-1,0 m h, bestående av 0,3-0,7 m st stenar. Omedelbart SÖ om ovannämnda kolbotten är en kolbotten, rund, 24 m i diameter och 0,2-0,4 m h. Flack grusmark. Skogsmark (barr). Kolarkojgrunden är risbelamrad.	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:16	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 27 m i diameter, bestående av 1 kolbotten efter resmila och 1 kolarkojgrund. Kolbotten är rund, 23 m i diameter och 0,2-0,4 m h. Tendens till vall, 1,5-2 m br och 0,1-0,2 m h. Omedelbart VSV om kolbotten är en kolarkojgrund, 4x4 m (NV-SÖ), avgränsad av vallar, 0,6-0,9 m br och 0,15-0,25 m h, övertorvade. I SÖ är ett spisröse, 2,5x2,5 m och 0,5 m h, bestående av 0,1-0,3 m st stenar och tegel. Krön av liten höjd i flack grusmark. Skogsmark (barr). Kolbotten är kraftigt risbelamrad.	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:17	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 27 m i diameter, bestående av 1 kolbotten efter resmila och 1 kolarkojgrund. Kolbotten är rund, 23 m i diameter och 0,2-0,3 m h. Omedelbart NNV om kolbotten är en kolarkojgrund, 4x4 m (N-S), och 0,1-0,25 m h. I S är ett spisröse, 1,5-2 m i diameter och 0,5 m h, bestående av 0,2-0,3 m st stenar. Svagt Ö-sluttande, flack grusmark. Skogsmark (barr). Kolarkojgrunden är skadad av rotvälta.	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:18	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning Kolbotten efter resmila, rund, 19 m i diameter och 0,1-0,2 m h. Svagt S-sluttande, flack grusmark. Skogsmark (barr).	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:19	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 32 m i diameter, bestående av 1 kolbotten efter resmila och 1 kolarkojgrund. Kolbotten är rund, 25 m i diameter och 0,2-0,4 m h. 2 m NÖ om kolbotten är en kolarkojgrund, 5x4 m (ÖNÖ-VSV) och 0,1-0,25 m h, övertorvad. I ÖNÖ är ett spisröse, 2,5 m i diameter och 0,6 m h, bestående av 0,3-1,0 m st stenar. Flack grusmark. Skogsmark (gran). 1 m Ö om väg. Kolbottens centrala yta är ojämn och omrörd.	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:20	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, ca 50x30 m (NV-SÖ), bestående av 2 kolbottnar efter resmilor och 1 kolarkojgrund. Kolbotten i NV är rund, 26 m i diameter och 0,2-0,4 m h. Gropig yta. Omedelbart SÖ härom är en kolbotten, rund, 13 m i diameter och 0,2-0,35 m h. 3 m NNÖ om kolbotten i NV och 9 m ÖSÖ om väg är en kolarkojgrund, 5x3,5 m (NV-SÖ), avgränsad av vallar, 0,5-1,2 m br och 0,1-0,4 m h, övertorvade. I NV är ett spisröse, 2x1,5 m (NNÖ-SSV) och 0,6 m h, bestående av 0,3-0,5 m st stenar. Svagt NÖ-sluttande, flack grusmark. Skogsmark (tall). Omedelbart ÖSÖ om väg.	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:21	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 35 m i diameter, bestående av 1 kolbotten efter resmila och 1 kolarkojgrund. Kolbotten är rund, 32 m i diameter och 0,3-0,6 m h. Avgränsas av en vall, 2-4 m br och 0,2-0,4 m h. I V kanten av kolbotten är ett spisröse till skorstensmila(?), 2-2,5 m i diameter och 1,0 m h, bestående av 0,3-0,7 m st stenar. Öppen mot N. Omedelbart SSV om kolbotten är en kolarkojgrund, 3 m i diam. I Ö är ett spisröse, 2x1,5 m (N-S), bestående av 0,3-0,5 m st stenar. Spisröset ligger i ÖSÖ mot ett stenblock, 1,8 m i diameter och 1,3 m h. Svag Ö-slutning i lätt kuperad grusmark. Skogsmark (gran).	Övrig kulturhistorisk lämning

SJ 2013:22	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning (kolbotten efter resmila), rest av, 10-12 m i diameter och 0,1-0,4 m h. Endast några metrar av den NV delen är kvar. Flack grusmark. Skogsmark (barr). Omedelbart NV om vändplan. Kraftigt skadad vid anläggande av vändplan.	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:23	Hägnad	Hägnad (stenmur), sentida, ca 50 m l (NÖ-SV), 0,6-1,3 m br och 0,3-0,7 m h, bestående av 0,15-0,5 m st stenar. Flack grusmark. Skogsmark (barr).	Anmäls ej till FMIS
SJ 2013:24	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 21 m i diameter, bestående av 1 kolbotten efter resmila och 1 kolarkojgrund. Kolbotten är rund, 15 m i diameter och 0,2-0,4 m h. I V är tre stybbgropar, 1 m i diameter och 0,2-0,3 m dj. 3 m ÖSÖ om kolbotten är en kolarkojgrund, 3x3 m (Ö-V) och intill 0,6 m h, med synliga 0,3-0,9 m st stenar. Högt belägen, flack grusmark. Skogsmark (barr).	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:25	Hägnad	Hägnad (stenmur), sentida, ca 35 m l (NÖ-SV), 1,2-1,5 m br och 0,6-1,0 m h, bestående av 0,15-0,6 m st stenar. Flack grusmark. Skogsmark (gran). 1 m NV om väg.	Anmäls ej till FMIS
SJ 2013:26	Husgrund, historisk tid	Husgrund, historisk tid (grund efter smedja), 9x7 m (NNV-SSÖ). Delvis synlig stenfot, intill 0,2 m h, av 0,25-0,4 m st stenar. I V spisröse, 3-4 m i diameter och 1,0 m h, övermossat. Skyltad "Smedja". Flack grusmark. Skogsmark (barr). 16 m NV om väg. Kraftigt överväxt.	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:27	Hägnad	Hägnad (stenmur), sentida, ca 40 m l (Ö-V), 0,8-1,3 m br och 0,5-1,0 m h, bestående av 0,2-0,6 m st stenar. Ö-sluttande, flack grusmark. Skogsmark (blandskog).	Anmäls ej till FMIS
SJ 2013:28	Husgrund, historisk tid	Husgrund, historisk tid (kolning), kolarkojgrund, 5x3 m (NÖ-SV) och 0,3 m h. I SV är ett spisröse, 1,5 m i diameter och 0,5 m h, bestående av 0,3-0,5 m st stenar. Småkuperad grusmark. Skogsmark (barr). 6 m S om vägmöte.	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:29	Hägnad	Hägnad (stenmur), sentida, 20 m l (NV-SÖ), 1,5-2,5 m br och 0,6-1,0 m h, bestående av 0,1-0,6 m st stenar. NÖ-sluttande grusmark. Skogsmark (blandskog). 16 m SÖ om väg.	Anmäls ej till FMIS
SJ 2013:30	Hägnad	Hägnad (stenmur), sentida, ca 40 m l (N-S), 0,5-0,7 m br och 0,6-1,2 m h, bestående av 0,15-0,6 m st stenar. Litet krön i småkuperad grusmark. Skogsmark (blandskog). 20 m SÖ om väg.	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:31	Hägnad	Hägnad (stenmur) sentida, 8 m l (NÖ-SV), 0,7-1,0 m br och 0,5-0,8 m h, bestående av 0,2-0,7 m st stenar. Stenmuren ligger mellan två flyttblock. Lätt kuperad grusmark. Skogsmark (blandskog). 1 m NV om väg.	Anmäls ej till FMIS
SJ 2013:32	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 37 m i diameter, bestående av 1 kolbotten efter resmila och 1 kolarkojgrund. Kolbotten är rund, 30 m i diameter och 0,2-0,4 m h. Avgränsas av en vall, 1,5-2,5 m br och 0,2-0,3 m h. 1 m V om kolbotten är en kolarkojgrund, 6x4 m (NNÖ-SSV), avgränsad av vallar, 0,5-0,7 m br och 0,2-0,3 m h, övertorvade. I NNÖ är ett spisröse, 1,2 m i diameter och 0,5 m h, bestående av 0,15-0,25 m st stenar. Flack grusmark. Skogsmark (tall).	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:33	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning (kolbotten efter resmila), rund, 25 m i diameter och 0,2-0,4 m h. Avgränsas till en del av en vall, 1,5-2 m br och 0,1-0,25 m h. Flack grusmark. Skogsmark (barr). 13 m SÖ om väg.	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:34	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning (kolbotten efter resmila), till stor del riven, rund ca 9 m i diameter och 1,4 m h. Svagt NV-sluttande grusmark. Skogsmark (gran).	Övrig kulturhistorisk lämning

SJ 2013:35	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 20 m i diameter, bestående av 1 kolbotten efter resmila och 1 kolarkojgrund. Kolbotten är rund, 17 m i diameter och 0,1-0,2 m h. 1 m NV om kolbotten är en kolarkojgrund, idag synligt som ett spisiröse, 1,8-2,0 m i diameter och 0,6 m h, bestående av 0,1-0,35 m st stenar. Krön av svag höjdrygg i grusmark. Skogsmark (gran).	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:36	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 32 m i diameter, bestående av 1 kolbotten efter resmila och 1 kolarkojgrund. Kolbotten är rund, 26 m i diameter och 0,2-0,7 m h (högst i SV). 1 m S om kolbotten är en kolarkojgrund, 5x4 m (Ö-V), avgränsad av vallar, 0,5-1,0 m br och intill 0,2 m h, övertorvade. I Ö är ett spisiröse, 2x1 m (N-S) och 1,0 m h, bestående av 0,15-0,6 m st stenar. Lätt kuperad grusmark. Skogsmark (gran).	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:37	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 28 m i diameter, bestående av 1 kolbotten efter resmila och 1 kolarkojgrund. Kolbotten är rund, 20 m i diameter och 0,2-0,5 m h (högst i SSV). 4 m Ö om kolbotten är en kolarkojgrund, 4x3 m (Ö-V) och 0,2 m h, övertorvad. I Ö är ett spisiröse, 2 m i diameter och 0,5 m h, bestående av 0,3-0,8 m st stenar. Svagt SSV-sluttande, flack grusmark, ner mot sank mark. Skogsmark (barr).	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:38	Färdväg	Färdväg (kavelbro), 20 m l (VNV-ÖSÖ), 4 m br och 0,1-0,2 m h. Litet kärr. Skogsmark (blandskog).	Anmäls ej till FMIS
SJ 2013:39	Hägnad	Stenmur, sentida, 40 m l (N-S), 1,0-1,5 m br och 0,3-0,5 m h. Övermossad. Flack grusmark. Skogsmark (blandskog). Omedelbart S om väg.	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:40	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 32 m i diameter, bestående av 1 kolbotten efter resmila och 1 kolarkojgrund. Kolbotten är rund, 25 m i diameter och 0,1-0,2 m h. Omedelbart S om kolbotten är en kolarkojgrund, 7x6 m (VNV-ÖSÖ), avgränsad av vallar, 0,8-1,2 m br och 0,15-0,3 m h, övertorvade. I V är ett spisiröse, 2x1,5 m (N-S) och 0,6 m h, bestående av 0,2-0,5 m st stenar. Flack grusmark. Skogsmark (gran).	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:41	Hägnad	Hägnad (stenmur), sentida, delvis röjningsröseliknande, 25 m l (Ö-V), 1-4 m br och 0,5-1,0 m h, bestående av 0,1-0,4 m st stenar. Flack grusmark. Skogsmark (gran).	Anmäls ej till FMIS
SJ 2013:42	Hägnad	Hägnad (stenmur), sentida, 60 m l (N-S), 0,7-1,2 m br och 0,3-0,6 m h, bestående av 0,2-0,4 m st stenar. Stenmuren är delvis avbruten. 10 m NÖ om stenmuren är ett stenröse, 4 m i diameter och 0,5 m h. Flack grusmark. Skogsmark (blandskog). 1 m NÖ om väg. Stenmuren kan delvis vara avsiktligt borttagen.	Anmäls ej till FMIS
SJ 2013:43	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 29 m i diameter, bestående av 1 kolbotten efter resmila och 1 kolarkojgrund. Kolbotten är rund, 22 m i diameter och intill 0,15 m h. 3 m NV om kolbotten är en kolarkojgrund, 4x3 m (Ö-V). I V är ett spisiröse, 2 m i diameter och 0,3-0,4 m h, bestående av 0,2-0,6 m st stenar. Liten, flack yta i småkuperad grusmark. Skogsmark (barr).	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:44	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning (kolbotten efter resmila), rund, 20 m i diameter och 0,05-0,35 m h (högst i Ö). Lätt kuperad grusmark. Skogsmark (barr). 1 m ÖNÖ om väg. V delen av kolbotten är tillplattad på grund av vägbreddning.	Övrig kulturhistorisk lämning

SJ 2013:45	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 27 m i diameter, bestående av 1 kolbotten efter resmila och 1 kolarkojgrund. Kolbotten är rund, 21 m i diameter och 0,2-0,3 m h. Omedelbart Ö om kolbotten är en kolarkojgrund, 6x5 m (NNV-SSÖ), avgränsad av vallar, 0,5-0,8 m br och intill 0,25 m h, övertorvade. I NNV är ett spisiröse, 1,5 m i diameter och 0,5 m h, bestående av 0,15-0,3 m st stenar. Spisiröset ligger mot ett jordfast stenblock i NNV. Flack grusmark. Skogsmark (barr). Omedelbart N om väg. Kolbotten är i S skadad av vägdragning, ca 5 m in.	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:46	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning (kolbotten efter resmila), ca 25 m i diameter och 0,1-0,4 m h. Flack grusmark. Skogsmark (barr). Omedelbart SSV om väg. Kolbotten är till största delen förstörd av vändplan i SSV och av grustäkt i V.	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:47	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning (kolbotten efter resmila), rund, 23 m i diameter och 0,2-0,4 m h. Flack grusmark. Skogsmark (barr). 4 m NNÖ om väg. Kolbotten är skadad av rotvälta samt av täkter i VNV och SÖ.	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:48	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 27 m i diameter, bestående av 1 kolbotten efter resmila och 1 kolarkojgrund. Kolbotten är rund, 24 m i diameter och 0,2-0,4 m h. Avgränsas delvis av en vall, 2-3 m br och 0,1-0,2 m h. 1 m N om kolbotten är en kolarkojgrund, idag synlig som ett spisiröse, 2 m i diameter och 0,4 m h, bestående av 0,3-0,4 m st stenar. Krön av låg grusrygg (N-S). Skogsmark (barr).	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:49	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 32 m i diameter, bestående av 1 kolbotten efter resmila och 1 kolarkojgrund. Kolbotten är rund, 30 m i diameter och 0,1-0,25 m h. Omedelbart NV om kolbotten är en kolarkojgrund, idag synlig som ett spisiröse, 1,8 m i diameter och 0,6 m h, bestående av 0,2-0,3 m st stenar. Svag grusrygg (N-S). Skogsmark (gran). Kolbotten är mycket tätt bevuxen med unggranar.	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:50	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 32 m i diameter, bestående av 1 kolbotten efter resmila och 1 kolarkojgrund. Kolbotten är rund, 27 m i diameter och 0,15-0,2 m h. Omedelbart V om kolbotten är en kolarkojgrund, 5x3 m (NÖ-SV) och 0,15 m h, övertorvad. I SÖ är ett spisiröse, 2x1 m (NÖ-SV) och 0,6 m h, bestående av 0,15-0,35 m st stenar. Spisiröset ligger i NÖ mot ett stenblock, 1,3 m i diameter och 0,8 m h. Flack grusmark. Skogsmark (gran).	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:51	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 30 m i diameter, bestående av 1 kolbotten efter resmila och 1 kolarkojgrund. Kolbotten är rund, 23 m i diameter och 0,2-0,3 m h. Omedelbart NV om kolbotten är en kolarkojgrund, 7x4 m (NV-SÖ), avgränsad av vallar, 0,7-1,0 m br och 0,2-0,3 m h, övertorvade. I SÖ är ett spisiröse, 2x1,5 m (NÖ-SV) och 0,5 m h, av 0,15-0,35 m st stenar. Flack grusmark. Skogsmark (gran).	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:52	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 26 m i diameter, bestående av 1 kolbotten efter resmila och 1 kolarkojgrund. Kolbotten är rund, 21 m i diameter och 0,2 m h. 1 m VSV om kolbotten och 3 m ÖSÖ om väg är en kolarkojgrund, 4x3 m (N-S) och 0,2-0,3 m h. I S är ett spisiröse, 1,5 m i diameter och 0,5 m h, bestående av 0,3-0,4 m st stenar. Flack grusmark. Skogsmark (gran). 2 m ÖSÖ om väg.	Övrig kulturhistorisk lämning

SJ 2013:53	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 40 m i diameter, bestående av 1 kolbotten efter resmila och 1 kolarkojgrund. Kolbotten är rund, 26 m i diameter och intill 0,2 m h. 10 m NNÖ om kolbotten är en kolarkojgrund, 4x3 m (Ö-V) och 0,2 m h, övertorvad. I V är ett spisiröse, 1,2 m i diameter och 0,5 m h, bestående av 0,2-0,4 m st stenar. Spisiröset ligger i V mot ett stenblock, 1,5 m i diameter och 0,7 m h. Även i Ö är ett stenblock, 1,8 m i diameter och 0,7 m h. Flack grusmark. Skogsmark (barr). Omedelbart NÖ om väg och 12 m N om bäck. Kolbotten är omgjord till vändplan och är bäst bevarad i NÖ.	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:54	Dammvall	Dammvall till skvaltkvarn, ca 30 m l (NV-SÖ), 1,3-1,8 m br och 0,4-0,7 m h. Övertorvad med enstaka synliga stenar. På åns motsatta sida är en kallmurning, 10 m l och 1 m h, av 0,3-0,6 m st stenar. Bäckravin. Skogsmark (blandskog). ÖNÖ om å och 3 m SV om väg.	Bevakningsobjekt
SJ 2013:55	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning (kolbotten efter resmila), rund, ca 15 m i diameter och intill 0,1 m h. Oklar begränsning. Flack grusmark. Skogsmark (tall). 8 m N om väg, samt i och V om vändplan. Skadad vid vändplan.	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:56	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning Kolbotten efter resmila, rund, 23 m i diameter och 0,1-0,2 m h. Flack grusmark. Skogsmark (barr). 3 m SSÖ om väg och 16 m Ö om korsning väg/bäck. Största delen av centrum samt i N är omgjord till vändplan.	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:57	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 22 m i diameter, bestående av 1 kolbotten efter resmila och 1 kolarkojgrund. Kolbotten är rund, ca 18 m i diameter och 0,1-0,2 m h. Omedelbart V om kolbotten och 5 m SSÖ om väg är en kolarkojgrund, 4x3 m (NV-SÖ), avgränsad av vallar, 0,5-0,7 m br och intill 0,2 m h, övertorvade. I NV är ett spisiröse, 1,0-1,2 m i diameter och 0,7 m h, bestående av 0,25-0,6 m st stenar. Spisiröset ligger i N mot ett stenblock, 4 m i diameter och 1,3 m h. Lätt kuperad grusmark. Skogsmark (tall). 2 m SSÖ om väg. Kolbotten är till största delen omgjord till vändplan.	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:58	Fossil åker	Fossil åker (röjningsröseområde). Röjningsrösen, sentida, 2 st, oregelbundna, 5-6 m i diameter och 0,2-0,8 m h, bestående av 0,1-0,3 m st stenar. SV-sluttande, flack grusmark. Skogsmark (blandskog). 1 m SÖ om väg.	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:59	Fossil åker	Fossil åker (röjningsröseområde). Röjningsrösen, sentida, 2 st, oregelbundna, 8-10 m i diameter och 0,5-1,0 m h, bestående av 0,1-0,7 m st stenar. Lågt liggande, flack grusmark. Skogsmark (blandskog). 2 m NV om väg.	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:60	Fossil åker	Fossil åker (röjningsröseområde). Röjningsrösen, sentida, 2 st, 1,5-8 m i diameter och 0,5-1,1 m h, av 0,1-0,3 m st stenar. Båda rösena ligger mot jordfasta stenblock. Flack grusmark. Skogsmark (gran). 14 m V om väg.	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:61	Lägenhetsbebyggelse	Lägenhetsbebyggelse. Torplämning, ca 65x55 m (Ö-V), bestående av 1 husgrund, 2 jordkällaregrunder, 1 grund och 1 anlagd syrénberså. Husgrunden är 10x7 m (Ö-V), med synlig stenfot, 0,15-0,3 m h, av 0,3-0,5 m st stenar. Centralt är ett spisiröse, 2,5 m i diameter och 1,0 m h, övertorvat. 27 m Ö om husgrunden är en jordkällaregrund, 6x4 m (ÖNÖ-VSV) och 1-2 m h (högst i Ö). Ingång i Ö, 1,0 m br, cementerad. 9 m SÖ härom är ytterligare en jordkällaregrund, 7x5 m (ÖNÖ-VSV), nergrävd till 1,0 m dj. Ingång i ÖNÖ, 0,8 m br. Kallmurade väggar av 0,2-0,3 m st	Bevakningsobjekt

		stenar. 10 m S om väg är en grund, 6x5 m (Ö-V), med delvis synlig stenfot, intill 0,1 m h. I V delen av bebyggelseområdet är en uppbyggd syrenberså. Bebyggelselämningarna är skyltade: "Nyttorp. Siste brukare Holger Augustsson. Nedlagt 1946". Krön av mindre grushöjd. Skogsmark (blandskog). Nytorp	
SJ 2013:62	Röjningsröseområde	Område med röjningsrösen, sentida, bestående av 15 röjningsrösen, oregelbundna, 3-7 m i diameter och 0,3-0,7 m h, bestående av 0,1-0,6 m st stenar. Jordbruksmarken har tillhört torpet Nytorp (RAÅ Skagershult 64:1). Flack grusmark. Skogsmark (gran). Området är markberett.	Anmäls ej till FMIS
SJ 2013:63	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning, kolbotten efter resmila, rund, 14 m i diameter och 0,2 m h. Flack grusmark. Skogsmark (gran).	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:64	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 33 m i diameter, bestående av 1 kolbotten efter resmila och 1 kolarkojgrund. Kolbotten är rund, 25 m i diameter och 0,3-0,5 m h. Avgränsas av vall, 2,5-3 m br och 0,2-0,3 m h. Omedelbart NNÖ om kolbotten är en kolarkojgrund, 8x4 m (NÖ-SV), avgränsad av vallar, 0,8-1,2 m br och intill 0,2 m h, övertorvade. Innanför vallarna är en nedgrävning, 3,5x1,3 m och 0,25 m dj. I SV är ett spisröse, 2,5-3 m i diameter och 0,6 m h, bestående av 0,25-0,5 m st stenar. Krön av svag höjd i grusmark. Skogsmark (gran).	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:65	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 34 m i diameter, bestående av 1 kolbotten efter resmila och 1 kolarkojgrund. Kolbotten är rund, 28 m i diameter och 0,3-0,7 m h. Avgränsas av vall, 2-3 m br och 0,2-0,5 m h. Omedelbart V om kolbotten är en kolarkojgrund, 6x4 m (VNV-ÖSÖ) och 0,3-0,5 m h, övertorvad. I SÖ är ett spisröse, 2x1,3 m (ÖNÖ-VSV), bestående av 0,2-0,4 m st stenar. Krön av svag höjd i flack grusmark. Skogsmark (gran).	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:66	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 28 m i diameter, bestående av 1 kolbotten efter resmila och 1 kolarkojgrund. Kolbotten är rund, 24 m i diameter och 0,2-0,4 m h. Avgränsas av vall, 2,5-3 m br och 0,1-0,35 m h. 1 m V om kolbotten är en kolarkojgrund, idag synlig som ett spisröse, 3 m i diameter och 1,0 m h, bestående av 0,2-0,5 m st stenar. Flack grusmark. Skogsmark (barr).	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:67	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 29 m i diameter, bestående av 1 kolbotten efter resmila och 1 kolarkojgrund. Kolbotten är rund, 24 m i diameter och 0,2-0,35 m h. Omedelbart NV om kolbotten är en kolarkojgrund, 5x4 m (NNV-SSÖ), avgränsad av vallar, 0,8-1,2 m br och 0,2-0,35 m h, övertorvade. I SSÖ är ett spisröse, 2-2,5 m i diameter och 0,8 m h, bestående av 0,2-0,5 m st stenar. Flack grusmark. Skogsmark (gran).	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:68	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 32 m i diameter, bestående av 1 kolbotten efter resmila och 1 kolarkojgrund. Kolbotten är rund, 25 m i diameter och 0,2-0,35 m h. Omedelbart SSV om kolbotten är en kolarkojgrund, 7x5 m (NNÖ-SSV), avgränsad av vallar, 0,5-0,8 m br och intill 0,15 m h, övertorvade. I NNÖ är ett spisröse, 2,5 m i diameter och 1,2 m h, bestående av 0,25-0,5 m st stenar. Flack grusmark intill svag ÖSÖ-slutning. Skogsmark (gran).	Övrig kulturhistorisk lämning

SJ 2013:69	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 33 m i diameter, bestående av 1 kolbotten efter resmila och 1 kolarkojgrund. Kolbotten är rund, 23 m i diameter och 0,15-0,4 m h (högst i NÖ). 4 m NNÖ om kolbotten är en kolarkojgrund, 6x4 m (Ö-V), avgränsad av vallar, 0,5-0,8 m br och intill 0,15 m h, övertorvade. I V är ett spisiröse, 3 m i diameter och 1,1 m h, bestående av 0,25-0,8 m st stenar. Lätt kuperad grusmark. Skogsmark (gran).	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:70	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning (kolbotten efter resmila), rest av, idag 12x5 m (Ö-V) och 0,2-0,3 m h. Flack grusmark. Skogsmark (gran). Omedelbart S om vändplan. Kolbottens N del är borttagen vid vändplan.	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:71	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning (kolbotten efter resmila), rund, 20 m i diameter och 0,2-0,3 m h. Krön av låg grusrygg (NÖ-SV). Skogsmark (barr). Tvåras av väg (NÖ-SV) NV om centrum. Överlagras av väg.	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:72	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 26 m i diameter, bestående av 1 kolbotten efter resmila och 1 kolarkojgrund. Kolbotten är rund, ca 20 m i diameter och 0,1-0,2 m h. 1 m VSV om kolbotten är en kolarkojgrund, 5x4 m (NNÖ-SSV), avgränsad av vallar, 0,7-1,0 m br och 0,2-0,35 m h, övertorvade. I SSV är ett spisiröse, 1,7-2,0 m i diameter och 0,5 m h, bestående av 0,25-0,4 m st stenar. Krön av låg grusrygg (N-S). Skogsmark (barr). Tvåras av väg (N-S) Ö om mitten. Kolbotten överlagras av väg.	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:73	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 32 m i diameter, bestående av 1 kolbotten efter resmila och 1 kolarkojgrund. Kolbotten är rund, 26 m i diameter och 0,3 m h. 3 m SÖ om kolbotten är en kolarkojgrund, idag synlig som ett spisiröse, 3x2 m (Ö-V) och 0,8 m h, bestående av 0,3-0,6 m st stenar. Spisiröset ligger i S mot ett stenblock, 2-2,7 m i diameter och 1,2 m h. Flack grusmark. Skogsmark (gran).	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:74	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 32 m i diameter, bestående av 1 kolbotten efter resmila och 1 kolarkojgrund. Kolbotten är rund, 26 m i diameter och 0,25-0,4 m h. Omedelbart ÖSÖ om kolbotten är en kolarkojgrund, 6x4 m (VNV-ÖSÖ), avgränsad av vallar, 0,8-1,2 m br och 0,25 m h, övertorvade. I VNV är ett spisiröse, 2 m i diameter och 0,8 m h, bestående av 0,25-1,0 m st stenar. Svag höjd i flack grusmark. Skogsmark (gran).	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:75	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 30 m i diameter, bestående av 1 kolbotten efter resmila och 1 kolarkojgrund. Kolbotten är rund, 24 m i diameter och 0,4-0,5 m h. Omedelbart N om kolbotten är en kolarkojgrund, 6x4 m (N-S), med en nergrävning, 2 m i diameter och 0,25 m dj. I S är ett spisiröse, 1,8 m i diameter och 1,0 m h, bestående av 0,25-0,4 m st stenar. Flack grusmark. Skogsmark (gran).	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:76	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 28 m i diameter, bestående av 1 kolbotten efter resmila och 1 kolarkojgrund. Kolbotten är rund, 21 m i diameter och 0,2 m h. Omedelbart N om kolbotten är en kolarkojgrund, 7x4 m (NV-SÖ), med en nergrävning, 1,5 m i diameter och 0,35 m dj. I SÖ är ett spisiröse, 2 m i diameter och 0,6 m h, bestående av 0,2-0,5 m st stenar. Flack grusmark. Skogsmark (gran). 15 m SÖ om väg.	Övrig kulturhistorisk lämning

SJ 2013:77	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 25 m i diameter, bestående av 1 kolbotten efter resmila och 1 kolarkojgrund. Kolbotten är rund, 23 m i diameter och 0,1-0,2 m h. Omedelbart N om kolbotten är en kolarkojgrund, idag synlig som spisröse, 2 m i diameter och 0,6 m h, bestående av 0,2-0,4 m st stenar. Lätt kuperad grusmark. Skogsmark (barr). 4 m V om skogsväg.	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:78	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 32 m i diameter, bestående av 1 kolbotten efter resmila och 1 kolarkojgrund. Kolbotten är rund, 24 m i diameter och 0,2-0,5 m h. Avgränsas av vall, 1,5-3 m br och 0,2-0,35 m h. 3 m SSV om kolbotten är en kolarkojgrund, 5x3,5 m (N-S), avgränsad av vallar, 0,5-0,8 m br och intill 0,2 m h, övertorvade. I N är ett spisröse, 2 m i diameter och 0,6 m h, bestående av 0,3-0,5 m st stenar. Svagt ÖNÖ-sluttande, flack grusmark. Skogsmark (gran).	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:79	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning (kolbotten efter resmila), rund, 24 m i diameter och 0,2-0,3 m h. Avgränsas av vall, 1,5-2,5 m br och 0,2-0,3 m h. Flack grusmark. Skogsmark (barr). Skäres i mitten av skogsväg (NNV-SSÖ). Överlagras av skogsväg. Täktskadad i SV, 12x3 m (NV-SÖ) och intill 0,5 m dj.	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:80	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 26 m i diameter, bestående av 1 kolbotten efter resmila och 1 kolarkojgrund. Kolbotten är rund, 24 m i diameter och 0,1-0,25 m h. Omedelbart SV om kolbotten är en kolarkojgrund, idag synlig som spisröse, 1,5 m i diameter och 0,35 m h, bestående av 0,25-0,4 m st stenar. Flack grusmark. Skogsmark (barr).	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:81	Kolningsanläggning	Kolningsanläggning (kolbotten efter resmila), rund, 20 m i diameter och 0,1-0,3 m h. Lätt kuperad grusmark. Skogsmark (tall). 4 m V om väg. Skadad i SÖ vid vägdragning.	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:82	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 32 m i diameter, bestående av 1 kolbotten efter resmila och 1 kolarkojgrund. Kolbotten är rund, 25 m i diameter och 0,2-0,3 m h. Omedelbart N om kolbotten är en kolarkojgrund, 7x4 m (Ö-V) och 0,2 m h, övertorvad. I V är ett spisröse, 1,7 m i diameter och 0,8 m h, bestående av 0,2-0,5 m st stenar. Spisröset ligger i V mot ett stenblock, 2 m i diameter och 0,4 m h. Flack grusmark. Skogsmark (gran). 20 m ÖSÖ om väg.	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:83	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 28 m i diameter, bestående av 1 kolbotten efter resmila och 1 kolarkojgrund. Kolbotten är rund, 26 m i diameter och 0,3-0,4 m h. Omedelbart VNV om kolbotten är en kolarkojgrund, idag synlig som spisröse, 2 m i diameter och 0,8 m h, bestående av 0,25-0,6 m st stenar. Flack grusmark. Skogsmark (barr).	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:84	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 33 m i diameter, bestående av 1 kolbotten efter resmila och 1 kolarkojgrund. Kolbotten är rund, 27 m i diameter och 0,2-0,3 m h. Omedelbart SÖ om kolbotten är en kolarkojgrund, 6x4 m (Ö-V), avgränsad av vallar, 0,5-0,7 m br och 0,2 m h, övertorvade. I V är ett spisröse, 1,2 m i diameter och 0,7 m h, bestående av 0,2-0,75 m st stenar. Flackt krön i grusmark. Skogsmark (barr).	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:85	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 25 m i diameter, bestående av 1 kolbotten efter resmila och 1 kolarkojgrund. Kolbotten är rund, 22 m i diameter och intill 0,2 m h. 2 m SV om kolbotten är en kolarkojgrund, idag synlig som spisröse, 0,8-1,0 m i diameter och 0,6 m h, bestående av 0,4-0,5 m st stenar. Spisröset ligger i NV mot ett stenblock, 1,3 m i diameter och 0,8 m h. Flack grusmark. Skogsmark	Övrig kulturhistorisk lämning

		(gran).	
SJ 2013:86	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 27 m i diameter, bestående av 1 kolbotten efter resmila och 1 kolarkojgrund. Kolbotten är rund, 25 m i diameter och 0,2-0,35 m h. Omedelbart VSV om kolbotten är en kolarkojgrund, idag synlig som spisröse, 1,5 m i diameter och 0,7 m h, bestående av 0,2-0,4 m st stenar. Flack grusmark. Skogsmark (barr).	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:87	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 27 m i diameter, bestående av 1 kolbotten efter resmila och 1 kolarkojgrund. Kolbotten är rund, 25 m i diameter och 0,2 m h. Omedelbart Ö om kolbotten är en kolarkojgrund, idag synlig som spisröse, 1,8 m i diameter och 0,5 m h, bestående av 0,25-0,5 m st stenar. Svag höjd i flack grusmark. Skogsmark (blandskog).	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:88	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 23 m i diameter, bestående av 1 kolbotten efter resmila och 1 kolarkojgrund. Kolbotten är rund, 20 m i diameter och 0,1-0,2 m h. 1 m SSV om kolbotten är en kolarkojgrund, idag synlig som spisröse, 1,8 m i diameter och 0,4 m h, bestående av 0,4-0,8 m st stenar. Flack grusmark. Skogsmark (blandskog).	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:89	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 29 m i diameter, bestående av 1 kolbotten efter resmila och 1 kolarkojgrund. Kolbotten är rund, 27 m i diameter och 0,1-0,2 m h. Omedelbart SÖ om kolbotten är en kolarkojgrund, idag synlig som spisröse, 2 m i diameter och 0,6 m h, bestående av 0,2-0,4 m st stenar. Flack grusmark. Skogsmark (blandskog).	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:90	Område med skogsbrukslämningar	Område med skogsbrukslämningar, 30 m i diameter, bestående av 1 kolbotten efter resmila och 1 kolarkojgrund. Kolbotten är rund, 25 m i diameter och 0,25-0,4 m h. Avgränsas av vall, 2,5-3,5 m br och 0,1-0,2 m h. Omedelbart SV om kolbotten är en kolarkojgrund, 5x3 m (ÖNÖ-VSV), avgränsad av stenblock i N, 7x3 m (ÖNÖ-VSV) och 1,5 m h. I ÖNÖ är ett spisröse, 1,0-1,5 m i diameter och 1,0 m h, bestående av 0,3-0,7 m st stenar. Flack grusmark. Skogsmark (gran).	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:91	Husgrund, historisk tid	Husgrund, historisk tid (spisröse), 2,5 m i diameter och 0,3-0,5 m h, bestående av 0,25-0,5 m st stenar och tegel. Inga andra byggnadsspår finns. Flack grusmark. Skogsmark (gran). 7 m NV om vägmöte. Grund efter Grönsjö smedja enligt FMIS	Övrig kulturhistorisk lämning
SJ 2013:92	Lägenhetsbebyggelse	Lägenhetsbebyggelse. Torplämning, ca 90 x 55m (V-Ö), bestående av 1 husgrund, 2 jordkällare och 1 grund. Husgrunden är 15x8 m (N-S). Synlig stenfot, 0,2-0,5 m h, av 0,3-0,5 m st stenar. I mitten är ett spisröse, 3,5-4 m i diameter och 0,8 m h, övertorvat. Mitt på S långsidan är en entrétrappa i cement, 3x2 m (Ö-V) och 0,3 m h. 36 m SV om husgrunden och 14 m NV om väg är en jordkällareriin, 8x6 m (Ö-V) och 1-2,5 m h (högst i V). Ingång i V, 1,0 m br. Äkta valv av 0,2-0,4 m st stenar. I övrigt är jordkällaren övertorvad. 14 m VNV om husgrunden är ytterligare en jordkällareriin, 9x7 m (VNV-ÖSÖ) och 1,0-3,0 m h (högst i VNV). Ingång i VNV, 1,2 m br, av 0,25-0,6 m st stenar. I övrigt är jordkällaren övertorvad. 40 m ÖSÖ om husgrunden och 17 m SÖ om väg är en grund, ca 6x4 m (Ö-V), med delvis synlig stenfot, 0,2-0,3 m h. Grunden är helt övervuxen av kraftig markvegetation. Platsen är skyltad: "Råtorp. Siste brukare Herman Forsberg. Nedlagt 1942". Krön av liten, men markant grushöjd. Skogsmark (blandskog). I området växer körsbärs-, äppel- och päronträd samt syrenbuskar.	Bevakningsobjekt

